

Sultan Abdulhamid Han Gibi Bir Çok Büyüğün Mensubu Bulunduğu Şâzeli Tarikatı'nın İdrîsiyle Kolunun Kurucusu

AHMED İBNİ İDRÎS HAZRETLERİ'NE AİT:

1) ALLAH-U TEÂLÂ'YA YAPILMIŞ BÜTÜN HAMDLERİ İÇİNE ALAN: "MEHÂMİD-İ SEMÂNİYE (SEKİZ HAMD SİĞASI)"

2) OKUYANINA GÖKLERİN VE YERİN ANAHTARLARINI BAHŞEDEN "HUSÛSÎ TEHLÎL", "SALÂT-I AZİMİYYE" ve "İSTİĞFÂR-I KEBİR"

3) RASÛLÜLLAH (SALLÂLLÂHU ALEYHİ VE SELLEM)'İ ÖLMEDEN DÜNYA GÖZÜYLE GÖRMEK İÇİN OKUNACAK "ON DÖRT SALEVÂT-I ŞERİFE"

4) OKUMAYA DEVAM EDENLERİ DÜNYA-ÂHİRET BELÂLARINDAN KORUMAYA KEFİL OLAN (DUALARI TOPLAYAN) "HUSÛN-Ü MENÎ 'A"

5) YEDİ KERE OKUNDUĞUNDA RASÛLÜLLÂH (SALLÂLLÂHU ALEYHİ VE SELLEM)'İN VE DÖRT HALİFENİN TEŞRİF EDECEĞİ "CEVHERETÜ'L-KEMÂL SİĞASI" VİRDLERİNİ CEM EDEN

"ÇOK FAZİLETLİ SALÂT-Ü SELÂMLAR"

KİTABI ÜMMET-İ MUHAMMED İÇİN HAYIRLARA VESİLE OLSUN."

NAMAZIN VACİPLERİ, SÜNNETLERİ, EDEPLERİ, MEKRUHLARI, MÜFSİTLERİ (BOZUCULARI) —6-14—

— Ağrıyan Yer Üzerine Okuncak Dualar —82-87—

— Yeme İçme İle İlgili Bazı Sünnetler, Ayetler ve Dualar—89-93—

— Hangi İsm-i Şerifler Yazılıp Cüzdana Konduğunda ve

Harcama Yapılırken Zikredildiğinde Para Tükenmez—103-104—

— Meleklerin İstiğfarına Nâil Olmak İçin Yatarken Okunacak Çok Mühim Bir Zikir —89—

— Kur'ân-ı Kerim'i Unutmamak İçin Okunacak Ayet-i Kerîmeler—88—

Ahmet
Mahmut Ünlü

ÜLKEMİZDE OLUP BİTENLER,
SÜREGELEN DALGALAR VE
YAPILAN TARTIŞMALAR
MEHMET TALU

KUR'AN MAHLUK DEĞİLDİR
TÛRPÛŞTÎ RİSALESİ

İSLÂMÎ KAYNAKLAR BİR TARAF
BU PROFESÖR (BAZI SAHABEYİ
SEVMİYEN HAYRETTİN
KARAMAN) DİĞER TARAF

Ali EREN

İBN TEYMİYYE'NİN İLİM ADAMI
KİMLİĞİ VE GÜVENEBİLİRLİĞİ
-İBN ARABİ MÜDAFAASI-
AHMET AÇIKGÖZ

AKILLI HÜCRELER
PROF. DR. VOLKAN TUZCU

EDİTÖRDEN

Her sene 14 Şubat'ta, batı kaynaklı bir âdet olan "Sevgililer Günü" maalesef bizim memleketimizde de bazı kesimler tarafından kutlanmaktadır. Halbuki böyle bir kutlama ne İslâmî geleneklerimizde, ne de millî âdetlerimizde yoktur. Kökeni Roma Katolik Kilisesi'nin inanişına dayanan bu uyduruk gün, Valentine ismindeki bir papazın adına ilan edilen bir bayram günü olarak ortaya çıkmıştır.

Tabi, günümüzde "sevgili" denilince gayri meşrû ilişkiler, flört yada nikâhsız beraberlikler akla geliyor. Dolayısıyla "Sevgililer Günü", gayri meşrû ilişkileri teşvik eden, insanları fuhşa ve günaha davet eden bir gün oluyor. Hem de öyle ki; bu günahı gizli olmaktan çıkarıp kitlesel bir hale dönüşmesine, meşrû olmayan yakınlaşmaların bir bayram havası içinde gerçekleşmesine kapı aralıyor. Bu durumda sevgililer günü, bir nevi zinâkârlar gününe dönüşüyor.

14 Şubat yaklaşınca bazı televizyon programlarında ve bazı gazetelerin köşe yazılarında; "Sevgililer gününü yalnız mı geçireceksiniz? Oysa yalnızlık kaderiniz değil." veya "Sevgililer gününe şu kadar gün var, demek hala bir sevgili bulabilme şansınız var." türünden arsızca yayınlar yapılarak, insanlar alânen zinâya ve harama teşvik ediliyor.

Ha, deniyor ki; "efendim bu gün, evli çiftlerin birbirlerine olan sevgilerini hatırladıkları, eşlerine hediye aldıkları bir gün. Ne var bunda?"

Bu gibi söylemler aldatmacan başka bir şey değildir. Çünkü birbirini gerçekten seven eşler aşklarını, sevgi ve muhabbetlerini sadece bir gün değil, her fırsatta gerek halleriyle, gerekse sözleriyle zaten ifade ederler. Zira sevgi devamlılık arzeden tertemiz bir duygudur, öyle tek bir güne sığmaz.

Eğer sevgililer günüyle kastedilen, bazılarının dediği gibi şayet meşrû bir sevgiyse yani bu sevgili nikâhlı eşi ve hayat arkadaşıysa, o zaman 14 Şubatı beklemeye ne gerek var efendim, hemen bir gül al ve eşine takdim et...

Evvelce çok taaccüp ettiğim bir haber okumuştum. Şöyle ki: Bir yazar bu konuda bir araştırma yapıyor ve Ortodoks mezhebine mensup bir Hristiyan'a soruyor:

-Sevgililer gününü kutluyor musun? Ortodoks Hristiyan cevap veriyor:

- Hayır kutlamıyorum!

- Neden?

- Çünkü 14 Şubat bize ait bir gün değil. O gün Katoliklerin günüdür.

Düşünün, Ortodoks mezhebine mensup bir Hristiyan bile aynı dinden olmalarına rağmen, mezhepleri farklı olduğu için "o gün bize ait değil" diyerek "Sevgililer Günü"nü kutlamıyor ve hassasiyet gösteriyorsa, bir müslümanın haydi haydi hassasiyet göstermesi gerekir.

Efendimiz bir hadisi şerifte:

"Aşure günü oruç tutun! Yahudilere muhalefet edin. Bir gün önce veya bir gün sonra da tutun." buyuruyor. Yani oruç tutarken bile ehli kitaba benzemeye müsaade yok.

Fıkıh'da geçer; "namaz kılarken ateşe, resme, heykele karşı kılınmaz." Niçin? Ateşperestlere ve putperestlere benzememek için...

Yine (özellikle Hanefi mezhebine göre) üç vakitte namaz kılmak uygun görülmemiştir. O vakitler; Güneş doğarken, zevalde iken ve batarken.. Niçin? Güneşperestlere benzememek için.

Bir başka misal verelim; Peygamber Efendimiz Medine'ye geldiğinde oranın halkının iki bayramı vardı. Efendimiz o iki bayramı iptal etti ve onların yerine Ramazan ve Kurban bayramlarını Müslümanlara hediye etti. Şimdi düşünün; iptal edilen bayram da iki tane, hediye edilen bayram da... O halde bu bayramlar iptal edilmeden kutlamaya devam edilemez miydi?.. Kesinlikle hayır! İslam gelince bütün cahiliye adetlerini kaldırıp kendi sistemini, nizamını, bayramını yerleştirir. En ufak bir küfür kalıntısı ve şirk kokusu bırakmaz.

Dolayısıyla orucumuzu tutarken, Namazımızı kılarken dahi gayrimüslimlere benzemeye müsaade etmeyen Dinimiz, gayri meşrû ilişkilerin yaşandığı bir günü kutlamaya müsaade eder mi?.. Cahiliye dönemindeki bayramların kutlanmasına razı olmayıp yerine yepyeni iki bayram hediye eden Peygamber Efendimiz, bir papazın uydurduğu sevgililer gününü bayram havası içinde kutlamaya rıza gösterir mi?!

Fi Emanillah!

Lâlegül Dergisi Adına
İmtiyaz Sahibi
Tuana Basın Yayın

Genel Yayın Yönetmeni
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

Genel Müdür
Gürsel YILDIZ

Yayın Türü
Yerel, Sürekli, Aylık

Basım Yeri
Promat

Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Sanayi Mah. 1673 Sok. No: 34 34510
Esenyurt/İstanbul

Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

Yurtiçi Abonelik Bedeli (Yıllık)
95 TL

Yurtdışı Abonelik Bedeli (Yıllık)
90 Euro

Abonelik için Banka Hesap Bilgileri
Gürsel Yıldız Adına
Albaraka: TL HESABI

İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

Albaraka Türk Euro Hesabı

İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

Gürsel Yıldız- Posta Çeki Hesap Numarası
105 907 20

Temsilci İrtibat
444 34 68

Abone Dağıtım
Tuana Basın Yayın
Tel: 444 34 68

Adres

Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 444 34 68

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

54 FARZIN DÖRDÜNCÜSÜ
NAMAZ KILMAK -4-
AHMET MAHMUT ÜNLÜ

AMELSİZ İMAN OLUR AMA
İMANSIZ AMEL GEÇERSİZDİR
RESÜL BÖLÜKBAŞ

19 } SÜNNET
HADİS-İ ŞERİFLER

27 } EDEBİYYÂT
ŞİİRLERDEN SEÇMELER

36 } BİR SAHÂBİYİ TANIYALIM
HAZRET-İ ÖMER-EL-FÂRUK (4) (Radiyallâhu Anh)

45 } MENÂKİB
KISSADAN HİSSELER

53 } HİKEMİYYÂT
HİKMETLİ SÖZLER

63 } SİHHAT-Ü ÂFİYET
SAĞLIKLI HAYAT

70 } İBN TEYMİYYE'NİN İLİM ADAMI KİMLİĞİ VE GÜVENEBİLİRLİĞİ
-İBN ARABİ MÜDAFAASI-
AHMET AÇIKGÖZ

76 } GÜNÜMÜZ TOPLUMUNDA HANIMLARIN MÜBTELA
OLDUĞU BİR VİRÜS OLAN POZİTİF AYRIMCILIK VE KAZANIMLARI?
M.ŞEVKET GÖKŞAN

82 } DUALAR VE ZİKİRLER
AHMET MAHMUT ÜNLÜ

İÇİNDEKİLER

20

ÜLKEMİZDE OLUP BİTENLER,
SÜREGELEN DALGALAR VE YAPILAN
TARTIŞMALAR
MEHMET TALU

28

İSLÂMÎ KAYNAKLAR BİR TARAFDA,
BU PROFESÖR DİĞER TARAFDA
ALİ EREN

46

BİR ALİMİ ANALIM
ERZURUM'UN SON DEVİRDE
YETİŞTİRDİĞİ BÜYÜK VELİ
HACI SÂLİH EFENDİ (6)
(Kuddise Sirruhû) 1898-2.2.1991

50

EHL-İ SÜNNET İTİKADI
TÜRPÜŞTİ RİSALESİ (5)

54

SÜT MAHREMİYETİ
HÜSAMETTİN VANLIOĞLU

58

"NEMELÂZİM" DİYEMEYİZ
MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

64

ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ GENÇLERE
NASIL DAVRANILMALI?
ALİ ULVİ UZUNLAR

68

AKILLI HÜCRELER
PROF. DR. VOLKAN TUŞCU

78

DEPRESYON NEDİR?
NASIL KURTULURUM?
MEHTAP KAYAOĞLU

Cübbeli Hocaefendi'ye Ziyaretler...

Bursa Külliyesindeki Sohbetten..

Mahmud Efendi Hazretleri'nin büyük mahdumu ve Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'nin nahv ve hadis ilminde üstadı Ahmet Ustaosmanoğlu Hoca Efendi (Cübbeli Hocanın Solunda), İsmailağa Vakfı Başkanı ve Cübbeli Ahmet Hocamızın kadim dostu Celaļ Erzincanlıoğlu Beyefendi (Sol baştaki) ve İsmailağa heyetinin önde gelenlerinden Seyfettin İnanç Hoca Efendi (Sağdaki) Cübbeli Ahmet Hoca Efendi 'yi evinde ziyaret ederek, ümmete ve ihvana hizmet meseleleri hususunda bir kaç saat sohbet ettiler.

Cübbeli Ahmed Hoca Efendi Kasîde-i Bürde İcâzeti Alırken...

İsmail Fakirullah Efendi, Hocası Çaykaralı Hacı Hasan Efendi Hazretleri'nin, babası Hacı Salih Efendi'den almış olduğu ve bu tarik ile Ahmed Ziauddin Gümüşhanevi Hazretleri'nden kendisine ve bu silsileyle Kasîde-i Bürde sahibi İmâm-ı Bûsiyri Hazretleri'ne ulaşan Kaside-i Bürde icâzetini Cübbeli Ahmet Hocamıza verirken...

Hacı Salih Efendi Hazretleri'nin büyük mahdumu, İstanbul Vaizlerinden İsmail Fakirullah Efendi (Cübbeli Hocanın Sağında), küçük mahdumu Nurullah Efendi (Arka sırada), Hacı Salih Efendi'nin damadı, salihlerden kabul edilen Molla Sıdkı Efendi (Soldaki), İsmail Fakirullah Hoca Efendi'nin mahdumları İbrahim Hakkı Efendi ve Hikmetullah Hoca Efendiler (Sağ ve sol baştakiler) Cübbeli Hocamızı ziyaret ettiler.

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'nin Kabir Ziyaretleri...

Ebû Eyyûb el-Ensârî (Radyallahu Anh)

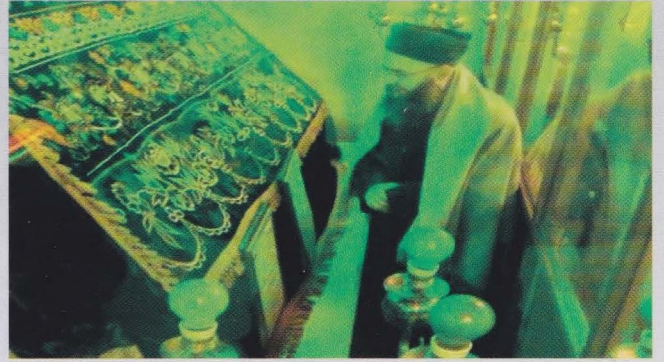
Surların altında şehit düşen sahabeden, Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in süt kardeşi Ebû Şeybe el-Hudrî (Radyallahu Anh)

Cübbeli Ahmet Hocamız Fatih Çarşamba'da doğduğu evin bahçesinde bulunan büyük şeyh Kuşadalı İbrahim Efendi'nin halifesi Seyyid Ahmed İzzet Efendi'nin türbesini ziyaret etti.

Sahâbe-i Kiram'dan Kaab

(Radyallahu Anh) (Suriçi-Ayvansaray)

Sahâbe-i Kiram'dan Hamîdullah el-Ensârî

(Radyallahu Anh) (Sur içi-Ayvansaray)

Sahâbe-i Kiram'dan Ahmed el-Ensârî

(Radyallahu Anh) (Sur içi-Ayvansaray)

54 FARZIN DÖRDÜNCÜSÜ

NAMAZ KILMAK -4-

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

NAMAZIN VÂCİPLERİ

Namazın bir takım vâcipleri vardır ki, onları terketmekle namaz bozulmaz. Fakat kişi kasten bir vâcibi terkederse veya sehven (yanılarak) terkedip sehiv secdesi yapmazsa, namazı iade etmesi vaciptir. Şayet iade etmezse fâsık ve günahkâr olur. Tah-rîmî kerâhatla kılınan her namaz böyledir.

Tercih edilen görüşe göre tekrarlanan namaz, birinci namazı tamamlamak için sehiv secdesi mesabesindedir.

Çünkü farz namaz tekrarlanmaz. Kılınan namaz, her ne kadar mekruh olsa da, onunla üzerindeki farz namaz borcundan kurtulmuştur. (İbni 'Âbidîn, Reddü'l-muhtâr, 1/456)

Bu vâcipler şunlardır:

1) Namaza başlarken sırf **Allâh-u Te'âlâ'**ya tâ-zim ifade eden lafızlar arasından: «اللَّهُ أَكْبَرُ» "Allâh-ü Ekber" lafzıyla başlamak.

2) Fâtiha okumak.

İmâm-ı Âzâm (Rahimehullâh)a göre Fâtiha'nın ta-mamını okumak vaciptir.

3) Zamm-ı Sûre.

Farz namazların ilk iki rekatında Fâtiha'dan son-ra Fâtiha'dan başka bir sûre veya bir miktar âyet-i kerîme okumak.

Vitir ve nâfile namazların her rekatından son-ra bir sûre veya bir miktar âyet-i kerîme okumak vâciptir.

Ayrıca Fâtiha'nın zamm-ı sûreden önce okunması da vâciptir. Fâtiha'dan önce zamm-ı sûre okurken yanlış yaptığını anlarsa kıraatı kesip önce Fâtiha'yı sonra da sûreyi okur ve namazın sonunda sehiv secdesi yapar. (İbni 'Âbidîn, Reddü'l-muhtâr, 1/456)

4) Farz olan kıraatın ilk iki rekata tahsis edilmesi.

5) İlk iki rekatta Fâtiha'nın bir defa okunması, tekrar edilmemesi.

6) Kıraatın aşikâr yapılacağı yerde âşikâr, gizli yapılacağı yerde gizli yapılması.

7) Vitir namazında kunût.

Kunût mutlak surette duadır. Hangi dua ile olursa olsun vâcip yerini bulur.

8) Üç veya dört rekatlı namazlarda ilk oturuş. Yani ilk iki rekatin sonunda oturmak vâciptir.

9) Ta'dîl-i erkân.

Ta'dîl-i erkân; uzuvları, rukû ve secdede iken ve **Kemâl ibni Hümâm** (Rahimehullâh)ın tercihinine göre rukû ile secdeden doğrulurken bir tesbih miktarı (Sübhânellâh diyecek kadar) sakinleştirmek ve hareketsiz bir şekilde durdurmaktır.

Ebû Yûsuf (Rahimehullâh)a göre ta'dîl-i erkân farzdır. Yani farz-ı amelidir ki inkar eden kâfir olmasa da yapmayan farzı terketmiş olur.

Bu konu çok önemli olup bu hususta yazmış olduğum 23. nolu risale mutlaka okunup gereğince amel edilmelidir.

10) Namazların her oturuşunda teşehhüde bulunmak yani "Ettehiyyâtü"nü okumak.

Birinci ve ikinci teşehhüdün hepsini veya bir kısmını terketmekle sehiv secdesi lâzım gelir. Birinci teşehhüdü okuduktan sonra hiç fâsıla vermeden üçüncü rekata kalkmak da vâciptir.

Şayet yanılarak bir rukûn miktarı yani:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ.»

"Ey **Allâh! Muhammed** (Aleyhisselâm)a salât eyle" denilecek miktar uzatırsa sehiv secdesi yapması gerekir. Çünkü teşehhüdü uzatmakla, farz olan kıyam (üçüncü rekata kalkış) tehir edilmiş olur.

11) Namazda okunan secde âyetinden dolayı tilâvet secdesi yapmak.

12) Sehiv secdesi yapılmasını gerekli kılan bir fiilde bulunmuşsa, ondan dolayı sehiv secdesi yapmak.

13) Ramazan ve Kurban bayramı namazlarının her iki rekatında zâid (ilâve) üçer tekbir almak.

14) Bayram namazlarının ikinci rekatında rukû'a giderken tekbir almak.

15) Farz olan bir fiili geciktirmemek (Bunun misâli 10. maddede zikredilmişti.)

16) Secdede alınla beraber burnu da yere koymak. Sadece alın üzerine secde etmekle yetinmemek.

17) Namazın sonunda selâm vermek. Yani sağa ve sola selâm vermek.

«السَّلَامُ عَلَيْنَا وَرَحْمَةُ اللَّهِ» demek vâciptir. «السَّلَامُ» demek vâciptir. «عَلَيْنَا وَرَحْمَةُ اللَّهِ» demenin vâcip olduğu açıkça beyan edilmiş değildir.

En sahîh görüşe göre ikinci selâm da vâciptir. Bazıları sünnet olduğunu söylemişlerdir. Genele göre birinci selâmla namazdan çıkılmış olur.

NAMAZIN SÜNNETLERİ

Mâlum olduğu üzere farzın terki namazın bozulmasını, vâcibin terki ise sehiv secdesini gerektirir.

Sünnetin terki namazın bozulmasını veya sehiv secdesini gerektirmez. Fakat bir alay ve hafife alma olmaksızın kasten terkedilirse nankörlük olur. Sünneti hafife alarak terkeden kimse ise kâfir olur.

Nitekim "en-Nehr" isimli eserde "el-Bezzâziyye" isimli eserden naklen şöyle denilmiştir: Sünneti hak itikat etmeyen kâfir olur. Çünkü bu, onu hafife almaktır.

Halbuki sünnet; din âlimlerinin meşru olduğuna ittifak ettikleri şer'î hükümlerden biridir.

1) İftitâh tekbîrini almak için erkeklerin ellerini kulak hizasına kaldırmaları. Kadınların ise ellerini omuz hizasına kadar kaldırmaları sünnettir.

2) İftitâh tekbîri için elleri kaldırırken parmakları açmak yani kendi haline bırakmak.

3) İmama uyanın iftitâh tekbîrinin, imamın iftitâh tekbîrine yakın olması.

4) Erkeklerin, sağ ellerini sol ellerinin üstünde olarak göbeklerinin altına koymaları.

Yani sağ elin serçe ve baş parmaklarını sol bileğin iki tarafından halka yapmak üzere sağ elin içini sol elin üstüne koymaktır.

5) Kadınların halka yapmaksızın sağ ellerini sol ellerinin üzerinde göğüslerinin üzerine koymaları.

6) Birinci rekatta gizlice "Sübhâneke"yi okumak.

7) "Sübhâneke"yi okuduktan sonra gizlice isti'âzede bulunmak. Yani:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ» demek.

8) Her rekatin evvelinde "Fâtiha"dan önce besmele çekmek. Yani:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» demek.

9) "Fâtiha"nın bitiminde gizlice "Âmîn" demek.

10) İmama uyan ve tek başına kılanın ittifakla tahmîd etmesi.

Yani «رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ» demesi.

İmâmeyn (Rahimehullâh)a göre imamın da tahmîd etmesi sünnet tesmî'ler de sünnettir.

Yani rukû'a giderken: «اللَّهُ أَكْبَرُ» demek, rukû'dan kalkarken: «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ» demek ki bu, tesmî'dir. Namaz içindeki diğer tekbîrler de sünnettir.

11) İftitâh tekbîrini alırken ve bitirirken başı eğmeden dosdoğru durmak.

12) İmamın, tekbîr «اللَّهُ أَكْبَرُ» ve tesmî'i «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ» zikrini aşikâr söylemesi.

13) Kıyamda ayakların arasını dört parmak açık tutmak.

14) Sadece sabah namazında birinci rekâtı ikinci rekattan uzun tutmak.

15) Rukû' tekbîri; yani kıyamdan rukû'a giderken "Allâhü Ekber" demek.

16) Rukû'da üç defa rukû' tesbîhi olan «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ» demek.

İmama uyan üç defa demeyi tamamlamadan imam ayağa kalkarsa, sahîh olan görüş imama tâbi olup ayağa kalkmasıdır.

17) Rukû' halinde elleriyle dizlerini kavraması.

18) Erkeklerin rukû'da ellerinin parmaklarını ayırması.

19) Kadınların rukû'da parmaklarını açmaksızın dizlerinin üzerine koyması.

20) Erkeklerin rukû'da dizlerini dik tutması. Kadınlar rukû'da dizlerini bükük tutarlar.

21) Erkeklerin rukû'da sırtlarını düzgün tutmaları. Başlarını kuyruk sokumuyla eşit hizada bulundurmaları.

22) Secdeye gitmek için önce dizleri sonra elleri ve sonra yüzü yere koymak.

23) Secdede kıyama kalkarken bunun tam aksini yapmak; yani önce yüzü, sonra elleri daha sonra dizleri kaldırmak.

24) Secdeyi iki elin arasında yapmak.

25) İki secdede üç defa: «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى» demek.

26) Erkeğin secdede karnını uyluklarından, iki dirseğini bögürlerinden uzak tutması, kolunu da yerden uzak tutması.

27) Kadınların secdede karınlarını uyluklarına yapıştırmaması.

28) İki secde arasında ellerini uylukları üzerine koymaması.

29) Secde oturushlarıyla teşehhüd oturushlarında sol ayağı yere yatırıp üzerine oturması ve sağ ayağını, parmakları kibleye gelecek şekilde dikmesi.

30) Kadınların sağrı(kalça)ları üzerine oturmaları, uyluklarından birini diğersinin üzerine koymaları ve sol ayaklarını sağ kabalaları tarafından çıkarmaları. Çünkü bu durum kadınları daha örtücüdür.

31) Son oturusha **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e salevât getirmek.

Bu salevâtın tercih edilen şekli salât-ı İbrâhîmiyye ile yapılmasıdır.

32) Salli-Bârik'ten sonra Kur'ân ve Sünnet lafzıyla dua etmek. Mûtad olan, Bakara Sûresi'nin 201. âyet-i kerîmesinde geçen.

«رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.»

duasıdır.

Halebî (Rahimehullâh)ın beyanı vechile; **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e salât ettikten sonra kendisi için mümineler, anne babası için ve bütün müminler ve mümineler için istiğfar etmek üzere:

«رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ.»

der. (İbrâhîm Sûresi:41)

33) Selâm verirken önce sağa, sonra sola dönmek.

34) İmamın iki tarafa selâm verirken arkasında namaz kılan müminler ile hafaza meleklerine ve cinlerin sâlihlerine selâm vermeye niyet etmesi.

35) İmama uyanın, imam sağında ise sağa selâm verdiğinde, solunda ise sola selâm verdiğinde,

önünde ise her iki tarafa selâm verdiğinde imama, cemaate, koruyucu meleklerle ve sâlih olan cinlere niyet etmesi.

36) Yalnız başına namaz kılan kişinin, selâm verirken sadece meleklerle selâm vermeye niyet etmesi. Çünkü bu kişinin yanında başkaları bulunmamaktadır.

37) İkinci selâmda sesini birinci selâmdan daha alçak tutması.

38) Cemaatin selâmının zaman bakımından imamın selâmına yakın olması.

39) Selâma sağdan başlamak.

40) Mesbûkun (rekât kaybı olanın), imamın ikinci selâmını bitirmesini beklemesi. (Merâkî'l-felâh Tahtâvî'nin hâmişinde, sh:171-175; Şeyh Nizâmuddîn ve heyet, el-Fetâve'l-Hindiyye, 1/73-74)

NAMAZIN ÂDÂBİ (EDEBLERİ)

Edeb: **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in bazen yapıp bazen yapmadığı şeylerdir. Bunlara "Mendûb" veya "Müstehab" da denir.

Bunların terki kınanmayı gerektirmez. Ancak namaz gibi pek mühim bir ibadeti yerine getirirken en ince ayrıntısına kadar her şeyine riayet edip güzel bir şekilde yerine getirmek kişinin bu ibadete verdiği önemin ve ibadetlerdeki samimiyetinin bir işaretidir.

Bu edebler şunlardır:

1) İftitâh tekbiri alırken erkeklerin ellerini yenlerinden çıkarması. Kadınlar ise, kollarının açılması için ellerini örterler.

2) Kadın olsun erkek olsun namaz kılarken ayakta secde yerine, rukû'da ayaklarının üzerine, secde burnunun iki kanadına, otururken kucağına, selâmda ise sağ ve sol omuzlarının başına bakması.

3) Gücü yettiğinde öksürüğünü gidermeye çalışmak.

4) Esneme esnasında velev dişleriyle olsun dudaklarını ısırarak ağzını kapalı tutmak. Şayet bu mümkün olmazsa, eliyle veya yeniyle ağzını kapatır.

5) Müezzin ikamet ederken: «حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ» dediğinde imam ve cemaatin ayağa kalkması. Ama imam mihraba yakın bulunmazsa her saf, imam aralarından geçeceği zaman ayağa kalkar.

6) «قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ» denilirken imamın namaza başlaması.

7) Kişinin ezan okuyarak ve ikamet ederek namaz kılması da faziletli amellerdendir. Bu hadîs-i şeriflerden anlaşıldığı üzere farz namazların ezan okunarak ve ikamet edilerek kılınması sünnettir.

Ancak buldukları mahallelerin camilerinde okunan ezan ve ikamet evlerinde kılanlar için de yeterli olacağından, ezansız ve ikametsiz kılacakları namazlarından kerâhat kalkar, gerçi yine de ezan okuyup ikamet etmeleri daha faziletlidir. Ama namaz kılacağı yerde ezan okunmamış olan bir yolcunun ezansız ve ikâmetsiz namaz kılması mekruhtur.

8) Kişinin namazı sarıkla kılması da sevap kazandıran kıymetli amellerdendir.

Nitekim sarık sarmanın, erkeği kadına karşı üstün kılan meziyetlerden olduğu, insanın ahlâkını düzeltereği, ağırbaşlılığını artıracığı, meleklerin sarıklı oldukları ve sarığın müşriklerle müminler arasında bir alâmet-i fârika olduğu hususunda birçok hadîs-i şerif ve rivayetler vardır ki bunlar 22 nolu risalemiz olan “Namaz İlmihali”nin 125-136. sayfalarında mevcuttur.

Burada sadece birini zikredek olursak **Câbir** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Sarıkla kılınan iki rekat namaz, sarıksız kılınan yetmiş rekattan üstündür.**” (Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:3233, 2/265)

9) Namazdan sonra dua yapmak da menduplardandır.

Namazdan sonra yapılması sünnet ve müstehap olan faziletli dualar, “**Duâlarımız**” kitabımızda tafsilatlı bir şekilde zikredilmiştir.

NAMAZIN MEKRUHLARI

1) Namazın vâciblerinden bir vâcibi kasten terketmek. Örneğin Fâtiha'yı veya Fâtiha'dan sonra bir sûre okumayı terketmek.

2) Namazın sünnetlerinden bir sünneti kasten terketmek. Örneğin rukû' ve secde tesbihlerini terketmek.

3) Namaz kılan kişinin elbise ve bedeniyle oynaması.

4) Secde yapabilmek için çakıl taşlarını atmak. Ancak bir defa olursa mekruh olmaz.

5) Bir defa dahi olsa parmakları çıtlatmak.

6) Namazda el parmaklarını birbirine geçirmek. Hatta namaza giderken bile parmakları birbirine geçirmek mekruhtur.

7) Elini böğrüne koymak.

8) Namazda boynu sağa sola çevirmek.

9) Dizlerini dikip kaba etleri üzerine oturmak.

10) Secdede kollarını yere sermek.

11) Erkeklerin namazda kollarını açık bulundurmaları.

12) Gömlek giymeye gücü yetenin yalnız şalvarla namaz kılması.

13) Elle selâm almak.

14) Özürsüz olarak bağdaş kurmak.

15) Erkeklerin uzatmış oldukları saçlarını başlarının üzerinde bağlamış oldukları halde namaz kılmaları.

16) Başa mendil bağlamak veya sarığı başın etrafına dolayıp orta yeri açık bırakmak.

17) Secde etmek istediği zaman ön veya arka tarafından elbisesini yukarı doğru çekmek. Çünkü bu, namaz için olması uygun olan huşû'a mânidir.

18) Elbisesini başı ve omuzları üzerine koyup, ellerini elbiseye girdirmeksizin aşağı doğru saliver-

mek. Namazda ağız ve burnu örtmek de mekruhtur. Çünkü ateşperestler ateşe tapınırken ağız ve burunlarını kapatırlar.

19) Ellerini çıkaracak bir açıklık bırakmayacak şekilde elbiseye bürünmek.

20) Elbiseyi sağ koltuğunun altından alarak iki tarafını sol omuzun üzerine atmak veya bunun aksini yapmak.

21) Kıyam (ayakta durma) halinde kıraatı bitirmemek. Örneğin rukû'a varınca kıraatı tamamlamak. İntikallerde meşru olan zikirleri intikal tamam olduktan sonra yapmak da mekruhtur. Örneğin kıyamdan rukû'a giderken "Allâh-u ekber" demeyip rukû'a vardığında bunu söylemesi.

22) Nafile namazlardan her bir çiftte birinci rekati ikinci rekattan uzun yapmak.

23) Bütün namazlarda ikinci rekati birinci rekattan üç veya daha fazla âyet uzatmak. Nafile namazlarda üçüncü rekatin kıraatını birinci rekattan uzun yapmasında bir kerahat yoktur. Çünkü bu yeni bir nafileye başlamaktır.

24) Farz namazın bir rekatında bir sûrenin tekrarlanması. Başka sûre ezberlemiş olanın iki rekatta aynı zamm-ı sûreyi okuması da mekruhtur.

25) Okumuş olduğu sûrenin üstündeki sûreyi okumak.

Mesela birinci rekatta Fâtiha'dan sonra İhlâs Sûresini okumak, ikinci rekatta Leheb veya Kâfirûn Sûresini okumak.

İbni Mes'ûd (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir:

«مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ مَنكُوسًا فَهُوَ مَنكُوسُ الْقَلْبِ.»

"Kur'an'ı ters okuyanın kendisinin kalbi tersine çevrilmiştir." (İbni Ebî Davûd, Ali el-Müttakî, Kenzü'l-um-mâl, no:4211, 2/346)

Bir kimse kasıtlı olmaksızın birinci rekatta Nâs Sûresini okusa, ikinci rekatta onu tekrar eder. Bunda bir kerahat yoktur.

26) İki rekatta kırâat etmiş olduğu iki sûrenin arasını bir sûre ile ayırmak.

27) Namazda güzel bir şeyi koklamak. Ancak kasdı olmaksızın kokunun burnuna girmesinde bir kerahat yoktur.

28) Elbisesiyle veya yelpaze ile bir veya iki kere yelpazelenmek. Çünkü bu, huşu'a aykırıdır.

29) Secdede ve secdeden başka yerde ellerin ve ayakların parmaklarını kiblede çevirmek.

30) Rukû'da ellerini dizlerinin üzerine koymamak. İki secde arasında ve teşehhüd halinde ellerini uylukları üzerine koymamak. Kıyam halinde elleri yanlarına salıvermek.

31) Namazda esnemek.

32) Gözlerini yummak.

33) Gözlerin göğe doğru kaldırılması (göğe bakmak).

34) Gerinmek.

35) Namaza aykırı az amelde bulunmak.

Örneğin namaz içinde az bir amelle üzerindeki elbiseyi çıkarmak, sarığı çözmek gibi şeyler fazla bir amelle yapılırsa namaz fâsit olur.

Namazda elbisesi veya bedeninin herhangi bir yeriyle oynaması da mekruhtur.

36) Namazda bit veya pire tutmak ve onları öldürmek. Karınca ve pire gibi bir şeyin ısırmasıyla namaz kılana bir eziyet olursa onu tutup atmasında bir kerahat yoktur.

37) Sünnet olan kıraatı menedecek altın gibi erimeyen bir şeyi ağızına koyması. Bu şey kıraatın aslını menederse namaz fâsit olur.

38) Sarığın dolamı üzerine secde etmek. Bu, sarık alın üzerinde olduğu zamandır. Eğer sarık başının üzerinde olur da onun üzerine secde ederse ve alını yere değmezse namazı sahih olmaz. Avamın çoğu (maalesef) bunu yapar.

39) Üzerinde insan veya hayvan resimleri bulunan bir elbise ile namaz kılmak.

Bir resim bakıldığı zaman görülmeyecek kadar küçükse, âdeten bu tür resimlere ibadet edilmediğinden mekruh olmaz.

Giydiği resimli bir elbisenin üzerine resimsiz bir elbise giyeninki mekruh olmaz.

Namaz kıldığı yerde resim ayaklarının altında olursa mekruh olmaz. Çünkü bu, saygı değil, hakaret ifadesidir.

Resim, belli olmayacak şekilde bir yüzük üzerine nakşedilmişse mekruh olmaz.

Başının üstünde, sağında, solunda, önünde ve hizasında bulunan resme doğru namaz kılmak mekruhtur.

Paralar üzerinde bulunan resimler hususunda fukaha ihtilâf etmiştir. **Kâdi İyâz** (*Rahimehullâh*): “Bu resimler, meleklere eve girmesini menetmez” görüşünü benimsemiştir. Ona göre bu husustaki hadisler tahsis edilmiştir.

Başı kesilmiş veya kendisi olmadan yaşayamayacağı bir uzvu yok edilmiş olan bir resim ile bitki ve benzeri ruhu olmayan varlıkların resmi ile namaz kılmak mekruh değildir.

40) Burnunda bir özür bulunmadığı halde sadece alın üzerine secde yapmak.

41) Yolda namaz kılmak.

42) Hamamda ve helâda namaz kılmak.

43) Mezarlıkta namaz kılmak.

Ayrıca kabristanda namaz kılmada Yahudilere benzemek vardır.

Kabristanda namaz kılmak için hazırlanmış olan, içinde necaset ve pislik bulunmayan yerde namaz kılmak mekruh değildir.

Mutlak olarak peygamberlerin kabirlerinin bulunduğu yerde namaz kılmak mekruh değildir.

“**Miškât Şerhi**”nde ifade edildiğine göre; Hacer-i Esved ile Zemzem arasında yetmiş peygamberin kabri vardır.

44) Sahibinin rızası bulunmaksızın başkasının yerinde namaz kılmak.

Eğer yerin sahibi zimmî (İslâm devleti idaresi altında yaşayan gayr-i müslim) olursa mutlak olarak (yani yer ekili olsun veya olmasın) orada namaz kılmak mekruhtur.

Yerin sahibi Müslüman olursa, toprak ekili veya boş olsun aralarında bir dostluk yoksa veya sahibi kötü huylu ise orada da namaz kılması mekruhtur.

45) Necasete yakın olan bir yerde namaz kılmak.

46) Küçük ve büyük abdest veya yellenme sıkıntısı bulunduğu halde namaza başlamak. Hatta böyle bir sıkıntı namaz esnasında meydana gelecek olsa bakar; eğer abdest alıp namazını kılacak şekilde vakit müsait ise, namazı keser, sıkıntısını giderir, sonra abdest alır yeniden namaza başlar ki, kalb huzuruyla namazını kılmış olsun.

47) Cemaatin kaçması veya vaktin çıkması gibi durumların dışında elbisesinde, bedeninde veya namaz kıldığı yerde namazın sıhhatini menedici olmayan miktar necasetle beraber namaz kılmak.

Bu miktar ise, hafif necasette, elbisenin dörtte biri, (idrar gibi) ağır necasette ise dirhem miktarından (el ayasından) daha aşağı olanıdır.

48) Kirli elbiseyle namaz kılmak. Nitekim **Ömer** (*Radıyallâhu Anh*) bu şekilde namaz kılan bir adamı gördüğünde: “Söyle bana, seni bir kısım insanlara göndermiş olsaydım, bu elbiseni giymiş olarak onlara uğrar mıydın?” diye sordu. Adam: “Hayır” deyince **Ömer** (*Radıyallâhu Anh*): “**Allâh** (*Celle Celâlihû*) Kendisi için süslenilmeye daha hak sahibidir” dedi.

49) Tembellikten dolayı başı açık olarak namaz kılmak.

50) Zihni meşgul edecek ve huşû’u bozacak şeylerin mevcut olduğu esnada namaz kılmak.

Hatta namaz kılmak için mescide giren bir kimse arka tarafa koyması durumunda ayakkabılarının çalınabileceği düşüncesiyle tedirgin olacaksa, bunu bilerek böyle yapması mekruhtur.

51) Okuduğu âyetleri, rukû' ve secde tesbihlerini elle saymak.

52) İmamın bütünü ile mihrabın içinde durması ve mihraba gömülmesi.

Ayakları mihrabın dışında olduğu halde mihrabın içine secde etmesinde ise bir kerahat yoktur.

53) Boşluğu olan safın arkasında namaza durmak.

54) İmamın cemaatten yarım metre kadar yüksekte bulunması.

55) İmamın cemaatten yarım metre kadar aşağıda bulunması.

56) Namaz kılanın önünde içinde kor olan tandır veya ocağın bulunması.

57) Namaz kılanın önünde, uyuyan kimselerin bulunması.

58) Kendisine zarar vermediği halde, namaz esnasında alnındaki toprağı silmesi.

59) Namazda Fâtîha'dan başka İhlâs gibi bir sûre tayin edip başkasını okumaması.

60) Namaz kılanın, önünden geçilebileceğini zannettiği yerde önüne sütre koymaması. (İbni Âbidîn, Reddu'l-muhtâr ale'd-Dürri'l-muhtâr, sh:638-654; Tahtâvî, Hâşiye alâ Merâkı'l-felâh, Şerhi Nûri'l-izâh 279-297; Şeyh Nizâmuddîn ve heyet, el-Fetâve'l-Hindîyye, 1/105-111; Şeyh Muhammed ibni Süleyman, Mecma'u'l-enhur (Damat) ilgili bölüm).

NAMAZI BOZAN ŞEYLER

1) Namazda konuşmak.

İster kasten olsun, ister yanılarak veya unutarak olsun konuşulan "Yâ" gibi, bir mana ifade etmeyen iki harfle bile olsa namaz bozulur.

2) İnsanların sözlerine benzer sözlerle dua etmek. Bundan maksat insanlardan istenmesi mümkün olan şeylerdir. Örneğin: "Allâhım! Bana şu elbiseyi giydir. Bana şu yemeği yedir" gibi.

3) Namaz kılan bir kimse yanılarak bir insana selâm vermek istese ve «السَّلَامُ» dese, sonra namazda iken selâm vermesinin uygun olmadığını hatırlasa ve sussa namazı fasit olur.

4) Diliyle veya musâfaha ile selâm almak.

5) Herhangi bir ağrı veya musibetten dolayı sesli ağlamak. Ancak kendine hakim olamayacak derecede hasta olan bir kimsenin "Ah, oh" demesi veya inlemesi namazı bozmaz.

Cennet veya cehennemi hatırlamaktan dolayı ağlamak da namazı bozmaz.

6) Bir zaruret yokken özürsüz olarak öksürmek. Namazı düzgün kılmak veya balgamı gidererek kıraatı güzelleştirmek için öksürürse namaz bozulmaz. İmam yanılrsa ve arkasındaki cemaat hataya işaret etmek için öksürse namaz bozulmaz.

7) Aksıran bir kimseye namaz kılanın "Yerhamükellâh" demesi namazı bozar. Namaz kılariken aksıran bir kimse kendine "Yerhamükellâh" dese namazı bozulmaz. "Elhamdülillâh" dese de böyledir.

Namaz kılan bir kimse **Allâh-u Te'âlâ**'nın ismini duyunca "Celle Celâlühû" veya "Lâ ilâhe illellâh" dese veya **Peygamber Efendimiz** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in adı anıldığında salevât getirirse bakılır; eğer bunlarla dışarıdakilere cevap vermeyi kastetmeyip **Allâh** (Celle Celâlühû) ve **Rasûlü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)i övmeyi kastetmişse namazı bozulmaz.

8) Bir kimse namaz kılariken: "Allâh'tan başka ilah var mıdır?" sorusuyla karşılaşsa ve cevap vermek kastıyla "Lâ ilâhe illellâh" dese namazı bozulur.

Aynı şekilde namaz kılanı şaşılacak bir şey söylense o da "Sübhânellâh" dese namazı bozulur.

Aynı şekilde namaz kılanı birinin ölüm haberi verilirse, o da:

«إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ»

dese namazı bozulur. Ama namaz kılan kişi bu sözlerle namazda olduğunu bildirmeyi murad ederse, namazı bozulmaz.

9) Namaz kılan bir kimse kendisine verilen selâmı el veya baş işaretleriyle alsa veya istenilen bir şey için başı, gözü veya kaşıyla işarette bulursa namazı bozulmaz.

Namazdayken safa bir kişi daha girebilsin diye biraz çekilerek safta yer açarsa yine namazı bozulmaz.

10) Cemaat kendi imamından başkasının kıratını düzeltir ve takıldığı yeri açarsa namazı batıl olur. Kendi imamının takıldığı yeri açarsa namazı bozulmaz.

11) Amel-i kesîr (peşpeşe çok iş görmek) namazı bozar.

Amel-i kesîr namazda olan bir kişinin sanki namazda değilmiş gibi bir davranış sergilemesidir. Yani; bu davranışta bulunurken onu gören namazda olmadığı hususunda şüphe etmez. Ama namazda olup olmadığına şüphe ederse, bu amel-i kalîl (az iş)dir. Mesela namaz kılan bir kimsenin birine eliyle vurması az bir iş sayılır.

12) Namaz kılan kimsenin yemesi içmesi.

Namaz kılan kişi namaza durmadan önce dışları arasında kalan nohut miktarından az bir şeyi namaza başladıktan sonra yutsa namazı bozulmaz. Ancak nohut miktarı olursa bozulur. Ama namazda iken dışarıdan ağza alınıp yenen şey susam tanesi kadar da olsa namazı bozulur.

14) Bir kimse namazda iken karşısındaki Mushaf-ı şeriften veya yazılı mihraptan Kur'ân-ı Kerim âyetlerini okuyacak olsa bakılır; eğer ezberinde olan âyetleri oradan okuyorsa namazı bozulmaz. Ezberinde olmayan âyetlerden en az bir âyet okumasıyla namazı bozulur. Çünkü bu, bir öğrenmedir.

15) Namaz kılan diliyle telaffuz etmeksizin sadece kalbinden namaza aykırı şeyler geçirse namazı bozulmaz. Ancak telaffuz ederse namazı bozulur.

16) Namaz kılanın göğsünü bir özür olmaksızın kibleden çevirmesi namazı bozar.

Abdestinin bozulması sebebiyle yeniden abdest almak için veya korku namazında saf değiştirmek için göğsünü kibleden çevirmesi bir özürden dolayı

olduğundan namaz bozulmaz.

Başını veya yüzünü kibleden çevirmek de namazı bozamaz.

17) Teyemmümle namaz kılan bir kimsenin, kullanmaya gücü yettiği halde iken suyu görmesi.

18) Namaz içerisinde meshin müddetinin sona ermesi.

19) Namazını îmâ (baş işareti) ile kılan bir kimsenin, namazdayken rukû ve secde etmeye güç bulması.

20) Çıplak halde namaz kılan bir kimsenin avret yerini örtecek elbise bulması.

21) Muhâzât-ı müştahât namazı bozar.

Yani arada bir boşluk olmaksızın erkeğin dokuz yaş ve üzerindeki kız veya kadınla aynı hizada namaz kılması.

Bunun namazı bozmasının bazı şartları vardır ki bunları "**Namaz İlmihali**" kitabımızın 174-175. sayfalarında bulabilirsiniz.

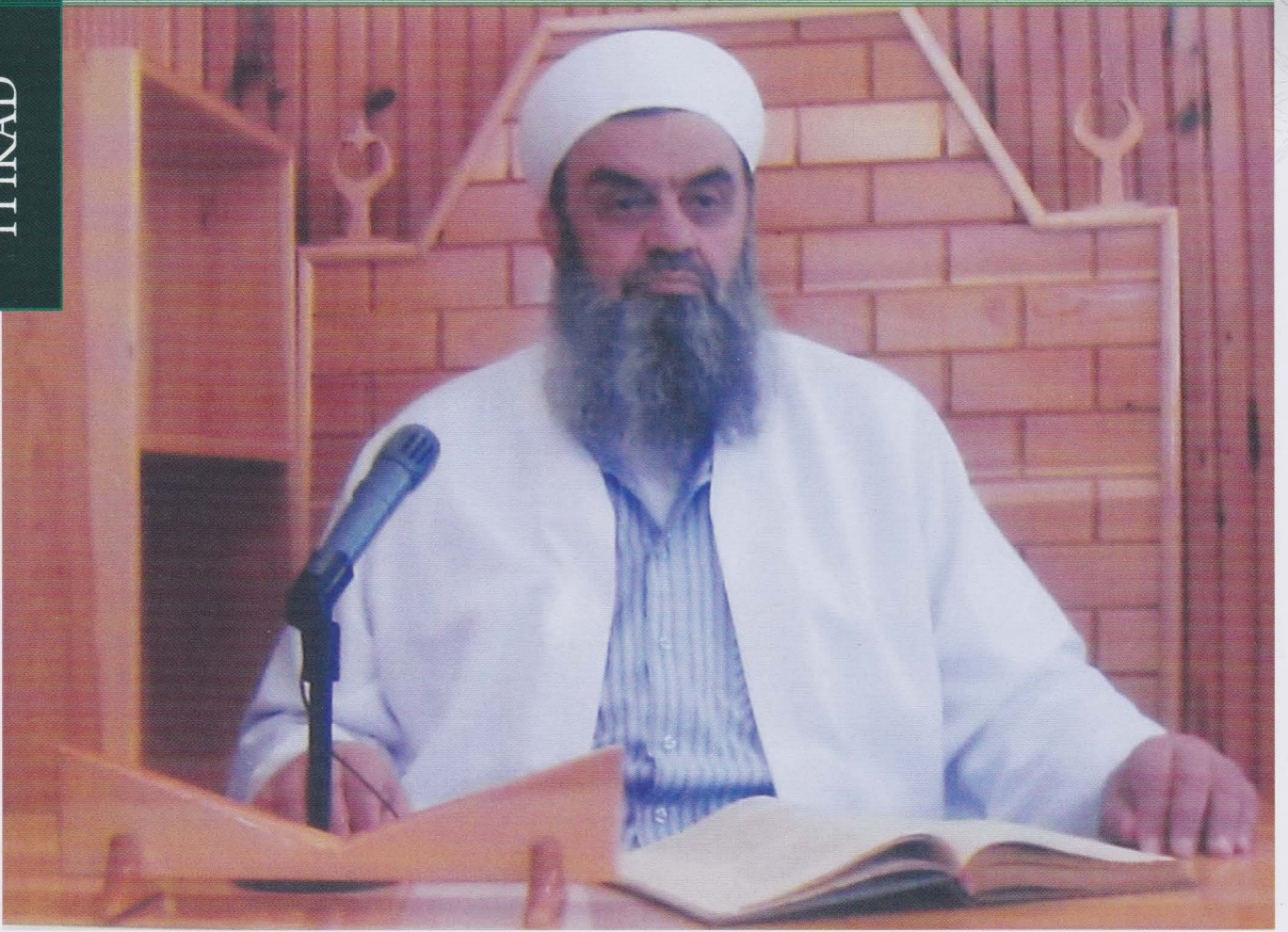
22) Abdestinin bozulduğunu zannederek mes-citten çıkması. Çünkü bir özür bulunmadığı halde namaza aykırı olan yürüme fiilini yapmıştır.

Şayet açık arazide namaz kılıyorsa, safların mekânını aştığı zaman namazı bozulur.

23) İmama uyanın, namazın bir ruknünü imama beraber olmaksızın yerine getirmesi. Örneğin imamdan önce rukû'a gitmesi ve imam henüz rukû'a eğilmeden onun rukû'dan kalkması.

24) Namazda bayılmak veya çıldırmak.

(Şeyh Nizâmüddin ve heyet, *el-Fetâve'l-Hindiyye*, 1/102-105; *Tahtâvi, Hâşiye alâ Merâkî'l-felâh, Şerhu Nûri'l-izâh*, sh:260-274; Şeyh Muhammed ibni Süleymân, *Mecma'u'l-enhur (Damat)*, 1/117-122)

AMELSİZ İMAN OLUR AMA İMANSIZ AMEL GEÇERSİZDİR

RESÜL BÖLÜKBAŞ

Hemen hemen her sayıdaki yazımda işaret ettiğim gibi iman bir bütündür. Tecezzi kabul etmez. Amel ise imandan bir cüz değildir. Öyleyse sağlam akideye sahip olan bir kişinin ameli olmasa da mümindir. Bundan elbette ki; “Amel olmasa da olur” anlamı çıkmaz.

Ameller derecesine göre farz, vacip, sünnet, müstehap, haram, mekruh, müfsid gibi nevilere ayrılır. Bunlardan farz ve vacip olanların terk edilmeleri caiz değildir. Farzın terk edilmesi ve haramın işlenmesi halinde, eğer Allah tarafından affedilmemişse azapla karşılık bulur. Ancak bu azap ebedi olmayıp geçicidir. Keza vacibin terkinde veya tahrimen mekruh olanların işlenmesinde de azap olacak, ancak bu azap farzın terki veya haramın işlenmesi halinde olacak olan azaptan daha da düşük olur.

Sünnetlere gelince onlarda amel-i salih kısmına girerler. Allah’a tekarrub(yakın olmak) şefaati resül’e nail olmak için önemli hususlar olduğu gibi, farz ve vacipleri de koruyan kalkanlar mesabesinde. Ancak şunu iyi bilmemiz lazımdır ki hasenatın küçüğü ve büyüğünün geçerliliği imandan sonradır. Eğer iman ve tevhid yoksa yapılan tüm ameller hebadır, boşunadır.

Hiçbir şekilde o amellere karşılık verilmeyecektir. Bu husus kuranı kerim’de Furkan Suresinin 23. âyetinde şöyle arz edilmektedir:

وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّثُورًا

“Onların yaptıkları her bir iyi işi dikkate alırsız, fakat onu saçılmış zerreler haline getiririz.”

Burada iman ve tevhitten uzak olanların, amel-
lerinin heba olup hiçbir yararını göremeyecekleri
bildirilmektedir. Unutmamak lazım ki, Mekke
müşrikleri de ibadet ediyorlar, Kâbe'yi tavaf et-
tikleri gibi dağlara çıkıp yağmur dualarında
bulunuyorlardı. Zira onlar Allah'ın varlığına,
yüceliğine, kudretine, öldüren, ihya eden, rızık
veren, kâinatı sevk-ü idare edenin Allah olduğunu
biliyorlar ve buna inanıyorlardı. Ancak bunun
yanında elleriyle yaptıkları putlara da secde et-
mekten vazgeçmiyorlar ve böylece şirk içinde
yaşıyorlardı. Bu hususu Cenabı Hak, Kur'anı
Kerim'de Yunus Süresinin 31. âyetinde şöyle fer-
man ediyor:

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ
السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ
اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

**“De ki, «size gökten ve yerden kim rızık veri-
yor? O, kulaklara ve gözlerle hükmeden kim?
Ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkaran kim? İşleri
idare eden kim?» Hemen «Allah'tır» di-
yecekler. De ki, «O halde Allah'a karşı gelmekten
sakınmaz mısınız?»**

Bu âyetten de anlaşıldığı gibi müşrikler, Cenab-ı
Hakkın varlığına inandıkları gibi onun Kudret,
İhya, İmate ve Tekvin sıfatlarına da inanıyorlar
ancak bunun yanında şirkten de kaçınmıyorlardı.
Allah'ın varlığına inandıkları için de kendilerince
meşru gördükleri ibadet yöntemi ile ibadet etme-
kten de geri kalmıyorlardı. Buna rağmen Cenab-ı
Hakkın bunları imana, tevhide ve takvaya davet
etmeye ısrar etmesi, bunların iman ve amellerinin
geçersiz olduğunu bildirmektedir.

Evet, şirk ve küfrün neveleri, çeşitleri olabilir ama
hepside neticede şirkdir. Bunun ehveni olamaz. Bir
insan ha bir puta, ağaç veya taştan yontulmuş bir
cisme tapsın, ha bir insanda ulûhiyet olduğunu id-
dia ederek o insanın İslam'a ve Kur'an'a aykırı olan
fikirlerini tasvip etsin, aralarında hiçbir fark yoktur.
Yüce kitabımız Kur'an'a ve onun ahkâmına alter-
natif aramaya çalışmak, hatta Kur'an ahkâmından
daha güzelini bulduğunu iddia etmek de şirkdir.

Bunları ve Kur'an'a ters olan fikirleri kabul eden-
lerin de puta tapan müşrikler mesabesinde mua-
mele görecekları apaçıktır. Değil sıradan bir insan-
da, Ulu'l-Azim peygamberlerden birinde ulûhiyet
görmek, bunları ubûdiyetten ulûhiyet mertebesine
çıkarmak da şirkdir. Öyle ise Üzeyir (*Aleyhisselam*) ve
(*Aleyhisselam*)'ın Allah'ın oğlu olduğunu iddia eden
Yahudi ve Hıristiyanlar'ın da küfür yönünden diğer
müşriklerden farklı olmadıkları ortadadır. Bu husu-
su Cenab-ı Hak Kur'an-ı Kerim'de Tevbe Suresinin
30. âyetinde şu şekilde beyan etmiştir:

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ
ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهَوْنَ قَوْلَ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ قَبْلِ قَاتِلِهِمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ

**“Yahudiler, «Üzeyir Allah'ın oğlu» dediler,
Hıristiyanlar da «Mesih Allah'ın oğlu», dedi-
ler. Bu onların kendi ağızlarıyla uydurdukları
sözlerdir. Daha önce inkâra sapsmış olanların
sözlerine benzetiyorlar. Allah onları kahretsin,
nasıl da saptırıyorlar!”**

Bu âyet-i celile'de açıkça anlaşılıyor ki, bu sözü
söyleyen Yahudi ve Hıristiyanlar asla tevhid üzere
değildirler. Ayrıca Maide Suresinin 17. âyeti
kerime'sinde şöyle buyrulmuştur:

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ
فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ
ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَاللَّهُ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

**“Andolsun ki! ‘Muhakkak ki Allah, Meryem
oğlu Mesih'tir.’ diyenler kâfir olmuşlardır. De
ki; ‘Öyle ise Allah, Meryem oğlu Mesih'i, anne-
sini ve yeryüzünde bulunanların hepsini helâk
etmek isterse, Allah'tan bir şeyi (önlemeye) ki-
min gücü yeter?’ Göklerde, yerde ve ikisinin
arasında bulunan her şeyin mülkü Allah'ındır.
O, dilediğini yaratır. Allah (*Celle Celalühü*), her şeye
kadirdir.”**

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki iman ve tevhid
esastır. Ve bütün peygamberlerin birleştiği ortak
akidedir.

Bu iman ve tevhid yoksa amellerin hayr-u hasenatın tamamı geçersizdir. Kur'an-ı Kerim'de Zilzal Suresinin 7 ve 8. âyetinde şu şekilde beyan edilmiştir.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ
وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

“Her kim zerre kadar hayır işlemişse onu görecektir. Her kim de, zerre kadar şer işlemişse onu görecektir.”

Bu âyet-i kerime'de her ne kadar zerre miktar hayır veya zerre miktar şer işleyenin mutlaka karşılığını göreceği ifade ediliyorsa da, bu ancak imandan sonra yapılan iyiliklerdir. Yoksa iman ve tevhiten mahrum olan kişinin ameli zerre değil kürrre kadar olsa bile heba olacağı, karşılığını göremeyeceği kat'i delillerle sabittir.

Eğer iman varsa amelin ve hasenatın zerresi de daha büyüğü de değerlendirilecektir. Hatta bire bir değil, bire on, bire yedi yüz, belki daha da fazla katlanarak mükâfatlandırılacaktır. Öyle ise iman ve tevhid her amelden kat kat üstündür.

Hal böyle iken bakıyoruz insanlar amele kıymet verip amelle meşgul olurken, iman ve tevhid, gaflet veya cehaletten dolayı kavrayamıyor ve böylece telafisi mümkün olmayan zararlara düşüyor. Bir yandan Allahın emri olduğu için namazını kılar, orucunu tutar, haccını yaparken diğer taraftan İslam dinine alternatif aramanın peşinde olabiliyor. İlahî nizam olan Kur'an nizamının geçersiz olduğu buna mukabil beşeri kuralların İslami kurallardan daha çok tercihe şayan olduğunu itikat etmek sureti ile kıldığı namazlar, tuttuğu oruçlar ve diğer amellerini heba edebiliyor. Nitekim yüce peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bu hususu teyit eden hadisi şeriflerinde şöyle buyurmaktadır:

رب تال للقرآن والقرآن يلعنه

“Nice Kuran okuyanlar vardır ki okuduğu Kuran ona lanet eder.”¹

Kur'an-ı Kerim hiçbir şekilde mümin olan bir kişiye asla lanet etmez. Burada Kur'an-ı Kerim'in ahkâmının tamamını veya bir kısmını kabul etmediği halde, sadece kıratıyla meşgul olan

kişiler kastedilmektedir. Diğer bir Hadis-i Şerifte ise yüce peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmaktadır:

رُبَّ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ رُبَّ قَائِمٍ
لَيْسَ لَهُ مِنْ قِيَامِهِ إِلَّا السَّهَرُ

“Nice oruç tutanlar var ki, orucundan ancak kendisine açlık ve nice namaz kılanlar vardır ki, namazından kendisine ancak uykusuzluk kalır.”²

Bu hadis-i şeriflerde anlaşılan odur ki, bir mükellef orucun farziyyetine inanıyor ve inandığı için de orucunu tutuyor. Keza namazın farziyyetine inanıyor ve inandığı için de kılıyor. Ancak namazın ve orucun farziyyetine inandığı halde Cenab-ı Hakkın diğer ahkâmından bazısını kabul etmediği için ve imanda tecezziyi (bölünmeyi) kabul etmediğinden imanı geçersiz olduğundan, inandıkları ile amel etmesinin de hiçbir işe yaramayacağı anlatılıyor.

O halde pişmanlığın fayda vermeyeceği o mahşerin dehşetinden hasret ve üzüntüye boğulmamak için bu gün itikatlarımızı ve amel-lerimizi gözden geçirerek, ehlisünnet üzere itikat edip amel etmemizin önemini bilelim.

Cenabı Hak sağlam akide ile ibadet eden, amel eden ve bu amellerde ihlâs eden kullarından eylesin. Âmin

1 -İmam Ahmed Müsnedinde, Cilt 4, sayfa 155

-Tirmizi Sahih'inde, cilt 11 , sayfa 40

2) 2 -İmam-ı Ahmed, Müsnedinde

HADİS-İ ŞERİFLER

Ebu Abdurrahman, Abdullah b. Mesud (Radiyallahu Anhu) anlatıyor:

Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in Peygamberlerden (Salavatülahi ve Selamuhu Aleyhim) birinin kisasını anlatış (an)ı sanki gözümün önündedir. Kavmi o peygamberi dövmüş ve kendisini kan içinde bırakmışlardı. O Peygamber bir yandan yüzünden akan kanları siliyor bir yandan da:

– “Allah’ım! Kavmimi yarlığa! Çünkü onlar hakikati bilmiyorlar” diye dua ediyordu. (Buhari (3477) Müslim (1792))

Ebu Said ve Ebu Hureyre (Radiyallahu An-hûma) anlatıyorlar:

Hazreti Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki: “Müslümana isabet eden hiç bir yorgunluk, hastalık, tasa, keder, eziyet, gam ve vücuduna batan bir diken yoktur ki Allah (Celle Celalühu) bunlardan biri ile günahlarından bir kısmını örtmesin.” (Buhari (5641) Müslim (2573))

İbn-i Mesud (Radiyallahu Anhu) anlatıyor:

Hazreti Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) sıtmaya yakalanmışken yanına girdim:

– “Yâ Resulellah! Oldukça şiddetli bir sıtmaya yakalanmışsın!” dedim.

– “Evet (öyle). Ben sizden iki kişinin tutulacağı bir sıtmayla karşılaşıyorum.” buyurdu.

– “Herhalde bu, sana iki kat ecir getirdiği içindir.” dedim.

– “Evet durum senin dediğin gibidir. Kendisine eziyet (yani en azından) bir diken ve daha büyüğü isabet eden hiç bir müslüman yoktur ki Allah (Celle Celalühu) o sebeple kötülüklerini örtmesin ve ağaç yapraklarını döktüğü gibi günahları dökülmesin” (Buhari (5647) Müslim (2571))

Ebu Hureyre (Radiyallahu Anhu) anlatıyor:

Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Allah (Celle Celalühu) kim için hayır murad ederse, onu belaya çarptırır.” (Buhari (5645))

Hazreti Enes (Radiyallahu Anhu) anlatıyor:

Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki: “Sizden biri kendisine isabet eden bir musibetten dolayı sakın ha ölümü temenni etmesin. İllaki de bunu yapacaksa bari: “Allah’ım, hayatım benim için hayırlı ise beni yaşat. Ölümüm hayırlı ise ruhumu zaptet” Buhari (5671) Müslim (2680))

Ebu Abdullah, Habbab b. el-Eret (Radiyallahu Anhu) anlatıyor:

Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) bürdesini başının altına koymuş olarak Kabe’nin gölgesinde yattığı bir sırada kendisine (müşriklerin eziyetlerinden) yakındık ve:

– “Bizim için (Allah’dan) nusret dileyemezsiniz, bizim için dua buyurmaz mısınız?” dedik. Bunun üzerine Resulullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdular: “Sizden önceki ümmetlerde iman eden kişi yakalanır, kendisi için yerde bir çukur kazılır ve buraya gömülürdü. Sonra bir testere getirilip başının tepesine konularak başı ikiye ayrılırdı. Demir tarakla da etinin ve kemiğinin altı taranırdı da bütün bunlar onu dininden döndüremezdi. Vallahi Allah (Celle Celalühu) bu işi (dinini) mutlaka tamamlayacaktır. Öyleki bir süvari tek başına San’a dan, Hadramevt’e kadar yoluna devam edecek Allah (Celle Celalühu) ’dan ve koyununa kurt saldırmamasından başka hiç birşeyden korkmayacak. Fakat siz acele ediyorsunuz”

Buhari (3682)

ÜLKEMİZDE OLUP BİTENLER, SÜREGELEN DALGALAR VE YAPILAN TARTIŞMALAR

MEHMET TALU

Mevlid kandilini umre ile ihya etmek maksadıyla Mekke-i Mükerrerme'ye gelmiştik. Şu anda Medine-i Münevvere'de sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed Mustafa (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimizin huzurundayız. Hepinizi bu huzurdan heyecanla ve dualarla selamlıyorum: **Esselamü aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtüh.**

Bir Müslüman olarak: Şu cennet vatanımızda olup bitenlerden, süregelen dalgalardan, yapılan tartışmalardan son derece büyük bir üzüntü, kalben hüznün duyduğumuzu ve sonuçlarından endişe ettiğimizi ifade etmek isteriz. Ve şöylece dua ediyor ve yakarıyoruz: Bismillâhirrahmânirrahîm.

أَتَهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا

“Ya Rabbi! ... İçimizdeki beyinsizlerin işledikleri yüzünden bizi helâk edecek misin?...”¹⁰ Bismillâhirrahmânirrahîm.

أَتَهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ

“Ya Rabbi! ...Bâtıl işleyenlerin yüzünden bizi helâk edecek misin?”¹¹

Ya Rabbi! Medine-i Münevvere'den, Ravz-i Mutahhara'dan sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed Mustafa (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimizin huzurundan, O'nu şefaatchi ve vesile edinerek sana el açtık ve senden istiyoruz, Ya Rabbi! İslâm'ı ve Müslümanları aziz ve mansur eyle, yardım eyle, galib eyle! Memleketimizi, milletimizi muhafaza eyle! Zarar vermek isteyenlere, sen fırsat verme, Ya Rabbi! Dünya ve Ahiretimizi mamur eyle. Bütün korktuklarımızdan emin eyle. Ya Rabbi! Cümlemizi rahmetine gark eyle. Afv ü mağfiretine nail eyle. Cemalinle ve Firdevs Cennetinle müşerref eyle. Cehennemden uzak eyle. Amin! Ya Rabbalemin ve ya erhamer-rahimin.

10 Araf sûresi:155

11 Araf sûresi:173

Türkiye'de olup bitenler, yapılan nefret yüklü tartışmalar, öfke yüklü dualar, gönül coğrafyamıza, milletimize umudunu bağlamış mazlum milletlerin umudunu artırmıyor. Onun için bu gibi hallerde herkesi kin, öfke ateşini söndürmeye davet ediyoruz. Herkesin eline bir kova su alıp her türlü öfkeli tartışmayı söndürmesini istiyoruz. Eğer eline kova almazsa bile İbrahim'in ateşini söndürmeye giden karınca misali avurtlarında öfke değil, su taşımalarını istiyoruz. Tabii ki hukuka intikal eden konularda da hakkın ve adaletin tecelli etmesini diliyoruz.

Çok ama çok büyük bir gemide fırtınalı, dalgalı bir havada yolculuk yapıyoruz. Dışarıda gök gürüyor, şimşekler yıldırımlar, müthiş rüzgarlar esiyor; dev gemi dalgalar içerisinde yol alıyor.

Eyvah!.. Gemide kavga çıkıyor. Birileri gemiyi ele geçirmeye çalışıyor. Baş kaptanla aralarında husumet varmış. Gemi kötü hava şartları içinde menzil-i maksuduna yol alırken, bu birileri kaptanla ekibini değiştirmek, yerine kendi adamlarını koymak istiyor.

Dışarıda dalga, fırtına, şimşekler, yıldırımlar, içeride korkunç bir kavga. Kavga değil, savaş bu.

Böyle bir gemide bulunsanız ne istersiniz? Gemi kazasız belasız limana varıncaya kadar kavga gürültü, değişim istemezsiniz. Selametimiz bunu gerektirir.

Geminin işletilmesinde, hesaplarında yolsuzluk varsa, bunların fırtınalı, dalgalı bir havada geminin alabora olmasına, batmasına yol açabilecek bir kavga çıkartarak değil, gemi limana vardıktan sonra şirket meclisinde konuşulması gerekmez mi?

Gemi personeli bazı suçlar işlemiş olabilir ama bunun hesabı gemi denizdeyken, fırtına ve dalga içindeyken kavga çıkartarak değil, kanunî yollara ve prosedüre başvurarak normal şekilde görülmeli değil midir?

Gemideki kavganın sebebi kirlilik midir, yoksa gemiyi ele geçirmek midir? Kavganın sebebi adalet midir, yoksa baş kaptanı devirip kumandayı ele almak mıdır? Bu kavgayı çıkartanlar adalet, doğruluk, dürüstlük, temizlik için mi çıkartmışlardır? Yoksa baş kaptanı devirip gemiye ve şirkete el koymak mı istiyorlar? Bu kavgacı savaşçı birilerinin içi adalet duygusuyla mı yanıp tutuşuyor, yoksa birtakım hesapları mı vardır.

Gemideki birilerinin sivil darbe yapmasına karşıyız. Gemi personelinden bazısının yanlışları yüzünden geminin batmasına ve yolcuların felaket ve helakine yol açacak kavgaya karşıyız.

Geminin idare şekli ve personeli değişecekse, bunu kavga, savaş, saray darbesiyle değil, seçimlerle olmasını istiyoruz.

Gemi fırtınalı ve yıldırımli kasırgalar, dalgalar içinde yol alırken içinde amansız bir kavga başlatılmasını İslam ahlâkına, İslam bilgeliğine uygun bulmuyoruz.

Bir gemide yolculuk edenlerden bir grubun, geminin dibini delmek istemeleriyle ilgili sahih bir hadis-i şerif vardır.¹² Delerlerse gemi batır, hepsi boğulur. Bendeniz, üzerinde yolculuk ettiğim geminin batırılmasına yol açacak darbelere, kavgalara, savaşlara karşıyım.

Bir Müslüman olarak bütün yolsuzluklara, hırsızlıklara, rüşvete, adaletsizliğe, haram para ile zengin olunmasına karşıyım. Bunları meşru görmek, zulme razı olmak küfürdür.

Hem Yolsuzluklara Hem Darbelere Karşı olmak gerekir

Bendeniz şu ülkenin Müslüman bir vatandaşı olarak askerî veya sivil darbe istemem. Bütün darbelere karşıyım.

Çünkü darbe, askerî olsun sivil olsun acı demektir, zulüm, işkence, devlet terörü, gerilik, keyfilik, zorbalık demektir. Darbe, çoğunluğun oylarıyla seçilmiş bir iktidarın alaşağı edilmesi ve muhtemelen idamların yapılması demektir. Darbe vesayet rejimi demektir. Darbe resmî ideoloji heyulası demektir. Darbe insan haklarının çiğnenmesi demektir. Darbe egemen azınlık saltanatı demektir. Darbe zorbalıktır.

12 Bak. Buhari, Şirket:6, No:2361, 2540, Tirmizi, Fiten:12

Darbeler milli kültüre, millî kimliğe, meşruiyete, adalete, huzura, güvene, sosyal barışa, eşitlik ilkesine zarar vermiştir. Darbelerin tozu dumanı içinde yüz milyarlarca dolar vurgunlar vurulmuştur. Darbeler din, inanç, inandığı gibi yaşamak, fikir, vicdan hürriyetlerini ayaklar altına almıştır. Darbeler İslama karşı yapılmıştır. Geçmişteki darbelerden sonra nice din ve tasavvuf hizmetkarı ve hocası Nazi kampları gibi kamplara doldurulmuştur.

Dinî bir tarikat, cemaat, bir ülkenin idaresini ele almak istiyorsa siyasî parti kurar, seçimlere girer, kazanırsa muradına erer. Başka yol yoktur.

Hiçbir iyi niyetli ve vasıflı Müslüman temiz dini, kirlî politika entrikalarına alet etmez. Müslümanlar içinde sivil darbe heveslileri bulunması hiçte iyi değildir.

Türkiyenin yeni bir darbeye tahammülü yoktur. Darbe yapalım derken iç savaş çıkmasına yol açabilirler. Kabına sığmayan, maddî sahada akıllara durgunluk veren hamleler yapan bir Türkiyeyi öyle sivil saray darbeleri ile olgun bir armut gibi kucaklarına düşürmek isteyenlerde hiç mi akıl yoktur.

Bir Müslüman olarak yolsuzluklara, kokuşmaya elbette karşı olmak, ama bunların bahane edilerek Türkiyemizin tekrar faşist vesayet sistemi resmî ideoloji egemen azınlık karanlıklarına sürüklenmek istenmesine de karşı olmak gerekir. Son hadiseler, bir sivil darbe teşebbüsüdür ve buna karşı olmak gerekir.

Yağmurdan kaçarken doluya tutulmamak gerekir. Yakın tarihte Türkiye halkına sorulmadan yapılmış olan bütün darbeler ve devrimler bâtıldır. Allah bu devleti, bu halkı, bu ülkeyi tekrar acımasız egemen azınlık rejiminin pençesine düşürmesin. Amin.

Türkiyenin uluslararası temizlik ve şeffaflık notu 10 üzerinden en az 7'ye çıkmadıkça yolsuzluklar, kokuşma devam edecektir. Ama yine de sandıktan çıkan, sandıkla değişen sivil rejim taraftarı olmak gerekir.

Gezi isyanı mâsum bir hareket değildir. Dış güçler tarafından planlanmış ve desteklenmiş bir darbe girişimidir.

Askerî veya sivil bütün darbe teşebbüslerinin önlenmesi, İslamın siyasete ve darbe teşebbüslerine alet edilmemesi gerekir.

Ehl-i Sünnet İslamlığının kaldırılıp, yerine ılımlı, değişimci, yenilikçi, reformcu, Fazlurrahmancı, Afganici, BOP'çu bir İslam getirilmesi teşebbüslerinin hepsine karşı olmak gerekir.

Bütün Ehl-i Sünnet ve Cemaat Müslümanlarının tek bir Ümmet çatısı altında toplanmaları gerekir.

İstisnasız bütün bid'at fırkalarına, İslamcılıklara, İslamdan başka hak dinler olduğu bâtıl inancına karşı olmak gerekir.

Müslümanlar, bugünkü sistemden faydalanarak var güçleriyle planlı ve programlı bir şekilde ve hep birlikte İslam için çalışmalıdır. Müslümanları doğrudan doğruya veya dolaylı şekilde sinsice bölenler haindir.

Sandıktan çıkan iktidar sivil darbe teşebbüsüyle alaşağı edilirse bundan en fazla İslam ve Müslümanlar zarar görecektir. Sivil darbe konusunda İslam düşmanlarıyla, emperyalistlerle, sömürgecilerle, faşistlerle, zalimlerle işbirliği yapanlar haindir.

Öfkelenmeyin, Beddua Etmeyin

İnsanların ne mal oldukları öfkelendikleri zaman anlaşılır. Olgun, hazımlı, vasıflı insanlar zaten öfkelenmezler, nadiren kazara öfkelenirlerse hemen kendilerini frenler, aşırılık yapmazlar.

Her yetişkin insan mecazi mânada savcı ve hakimdir... Kendisinin savcısı ve hakimi. Öfkelendiği zaman hüküm vermezler. Bir Müslümanın mânevî derecesi, öfke zamanında anlaşılır.

Avam tabakası bazen hislerine mağlup olup beddua edebilir ama havas tabakasına mensup olan kimse edemez. Bir Müslüman sana kötülük mü etti, sen ona dua edeceksin. Beddua edeceğine hayır dua etmen senin için çok kârlı ve yararlı olur.

Sana kötülük edene Allah onu ıslah etsin deme, Allah hepimizi ıslah etsin de. Düşmanına dua et, duan kabul olursa, iyi insan iyi Müslüman olur, düşmanlık aradan kalkar.

İyilerin makbul ve müstecâb duaları üzerimize sâye ban olsun. Kendi kusur, günah, noksan ve ayıplarımızı görmekten ve onlar için ağlamaktan, başkalarına beddua edecek halimiz kalmamalı.

Allah Teâlâ bize rahmet ve keremi ile muamele buyursun. Bize akl-ı selim lütf ve ihsan eylesin. Kur'an-ı Kerim'in yap dediklerini yapan, yapma

dediklerinden kaçınan, öğütlerini tutan kullardan eylesin. Tevbekârlardan eylesin. Hazreti Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimizin sünnetine uyanlardan, bid'atlardan uzak duranlardan eylesin. İki ayağı Ümmet, Sevad-ı Âzam dairesi içinde olanlardan eylesin. Öfkesini yenenlerden eylesin. Cenab-ı Hak hepimizi fitnelerden, fesatlardan, tefrikadan muhafaza buyursun. Amin.

Müslümanlar Birbirine Beddua Etmemeli

İslamda asıl olan, Müslümanların birbirlerine hayır dua etmeleridir. Kızdığımız birine Allah seni ıslah etsin diyeceğimiz yerde, Allah hepimizi ıslah etsin demeliyiz.

Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) efendimiz, kendisini taşıyan, akan kanlarıyla ayakkabısının dolmasına sebep olan zalim Taiflilere beddua etmemiş, onların ıslahına dua etmiştir.

Güzel dilimizde bedduâya yer vermeyelim. Sadece Kur'an-ı Kerim'de bize öğretilen şu duayı okuyalım:

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

“Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde, iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen çok şefkatli, çok merhametlisin!”¹³

Ne olur, kardeşlerim bu duayı sık sık okuyalım..

Daha geniş bilgi için “Dînî Meselelerimiz” isimli eserimize, Cild: 2, “Bedduâ Yıkıcıdır” konu başlığına önemle bakınız.

Âhir zaman fitne ve fesatları

Dünyada fitnesiz, fesatsız zaman olmaz. Fitne-fesat mutlaka olur ama bazen az olur, bazen çok. Hazreti Ömer (Radiyallahü Anh) zamanında fitne-fesat azdı, Hazreti Osman (Radiyallahü Anh)'ın hilafetinin ikinci yarısında çoğaldı.

Zamanımız yoğun ve genel Fitne-fesat asrıdır. Fitne-fesat yangınları her geçen gün çoğalıyor, azgınlaşıyor.

Ebû Hureyre (Radiyallahü Anh)'dan rivayete göre Hazreti Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimiz şöyle buyurdu:

ستكون فتن القاعد فيها خير من القائم والقائم فيها خير
من الماشي والماشي فيها خير من الساعي من تشرف
لها تستشرفه فمن وجد فيها ملجأ أو معاذا فليعد به

“Yakın gelecekte bir takım fitneler olacaktır. Fitne zamanında ona karışmayıp oturan kişi, ayakta durandan hayırlıdır. O zaman ayakta duran da yürüyenden hayırlıdır. Yürüyen de koşandan hayırlıdır. Her kim fitne olacağını bilip de, onu görmeğe çalışırsa, muhakkak onun kahrına uğrar, onun şerrini görür. Her kim o fitne zamanı iltica edecek veya sığınacak bir yer bulursa, hemen sığınsın! Fitne-fesâdcılara karışmasın.”¹⁴

Bu hadis-i şerifte fitnelerden sakındırma ve fitnenin şerri, ona girmekle olacağı hükmü vardır. Fitneden murâd, her çeşit fitnedir, yâhud iktidar talebi hususundaki ihtilâftan çıkan fitnedir. İnsan bunda haklı olanla bâtil olanı bilemez. Bu durumda evlere girip karışmamak, imkân varsa fitne beldesinden başka yerlere gitmek en eslem yoldur.

Ebu Musa el-Eş’arî (Radıyallahü Anh)’dan rivayet göre Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) efendimiz şöyle buyurdu:

إن بين يدي الساعة فتنا كقطع الليل المظلم يصبح
الرجل فيها مؤمنا ويمسي كافرا ويمسي مؤمنا
ويصبح كافرا القاعد فيها خير من القائم والماشي
فيها خير من الساعي فكسروا قسيكم وقطعوا
أوتاركم واضربوا سيوفكم بالحجارة فإن دخل يعني
على أحد منكم فليكن كخير ابني آدم

«Kıyametten hemen önce karanlık gecenin parçaları gibi fitneler var. Kişi o fitnelerde mü’min olarak sabaha erer, akşama kafir olur; mü’min olarak akşama erer, sabaha kafir çıkar. O fitnede oturan, ayakta durandan hayırlıdır. Yürüyen koşandan hayırlıdır. Öyleyse yaylarınızı kırın, kırımlerinizi parçalayın, kılıçlarınızı da taşa vurun. Sizden birinin evine girerlerse Hazreti Adem’in iki oğlundan hayırlısı olsun yani ölen olsun, öldüren değil.»¹⁵

14 Buharî, Fiten:9, No:6670, 6/2594; Müslim, Fiten:10, No:2886, 4/2211

15 Ebu Davud, Fiten:2, No:4259, 4262; Tirmizî, Fiten:33

Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) efendimiz, kıyamete yakın çıkacak fitnelerin dehşetini belirtmek için, zifirî karanlık gecenin parçalarına benzetmiştir. Yani peş peşe fitneler olacak, her biri, gece parçası gibi karanlık, yani doğru yanlış, haklı haksız, isabetli hatalı vs. şekilde tefrik etmek imkânı tanımayacak, son derece dehşetli olacak demektir. Bu teşbihten maksat fitnenin büyüklüğünü ifadedir.

Hazreti Adem (Alehisselam)’ın iki oğlundan hayırlısı Habil’dir. Kardeşi Kabil onu öldürmek istediği vakit ayet-i kerimenin ifadesiyle kardeşine:

لئن بسطت إلي يدي لقتلني ما أنا بباسط يدي إليك
لأقتلك إنني أخاف الله رب العالمين

«Andolsun ki sen, beni öldürmek için bana elini uzatsan bile ben sana, öldürmek için el uzatacak değilim. Çünkü ben, âlemlerin Rabbi olan ALLAH Teâlâ’dan korkarım.»¹⁶ demiştir.

Bu ayet-i kerimede, Cenab-ı Hakk fitne sırasında Müslümanların takip edeceği siyaseti vaz’ etmiş olmaktadır: **Fitneden kaçmak, öldürmektense ölmeyi tercih etmek.** İslam’da bunun ilk örneğini Hazreti Osman (Radıyallahü Anh)’ın verdiği belirtilir: O fitnenin büyümemesi için öldürmeyi değil, öldürülmeyi tercih etmiştir.

Büluğ çağından ölüme kadar geçen zaman, Müslüman için imtihanlarla doludur.

Gerçek Mü’min o kimsedir ki, din kardeşleri arasında ihtilaf ve tefrika zuhur ettiği vakit onları barıştırmaya çalışır.

Müslümanlar arasındaki kavga ve savaşı körükleyenlerde, bu savaştan zevk alanlarda, yangını körükleyenlerde nifak alametleri vardır.

İktidarla Cemaat arasındaki bu son kavga ve savaş sadece taraflar için değil, hepimiz için yaman bir imtihandır.

Kur’an-ı Kerim’den, Sünnetten, Şeriattan, Ehl-i Sünnet ve Cemaatten, takvadan, ihlastan, adaletten, insaftan, kardeşlikten, Ümmet birliğinden, ahlak ve faziletten, hikmet-i islamiyeden, Mü’minleri kardeş bilip onları sevmekten yana olalım; mürüvvetli, âdil, insafli Müslümanlar olalım.

Müslümanların birbirleriyle savaşmaları büyük bir fitnedir. Bir kısım Müslümanların dost ve velî edindikleri küffar ile ittifak etmeleri haramdır. Ümmet bütünlüğünü parçalayan, Mü'minleri birbirine düşüren taassuplar, holiganlıklar, militanlıklar aklı başında firasetli Müslümanlara yakışmaz.

Ebu Bekre (Radiyallahü Anh)'dan rivayete göre Hazreti Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimiz:

كما تكونون يولى أو يؤمر عليكم

“Siz nasıl, ne halde olursanız, öyle idare olunursunuz. Başınıza öyle idareci tayin edilir.”¹⁷ buyurmuşlardır. Ülkenin ve halkın idaresi konusunda bundan büyük hikmet olamaz.

Rivayete göre: Hasan-ı Basrî (Rahmetullahi aleyh), Haccac'a beddua eden bir adamı işitti de şöyle dedi:

- Böyle beddua etme! Çünkü bu, size kendinizden verilmiştir. Ve biz korkarız ki: Haccac azledilir veya ölürse, size maymun veya domuz tînetli kimseler idareci tayin edilir. Rivayet edildi ki: Amelleriniz, sizin idarecilerinizdir. Siz nasıl, ne halde olursanız, öyle idare olunursunuz.¹⁸

Emevîler döneminde Müslümanlar birbiriyle uğraştıkları sırada, zulmüyle şöhret yapmış Haccac, olanca katılığıyla halka zulmünü sürdürüyordu. İşte bu sıralarda kendisine şöyle bir teklif geldi:

- Hazreti Ömer (Radiyallahü Anh) gibi neden adil davranmıyorsun? Halbuki sen, O'nun halifelik dönemine eriştin! O'nun adaletini ve salahını görmedin mi! Haccac'ın bu isteğe tarihî cevabı:

- O zaman, siz de zühd ve takvada Ebû Zer (Radiyallahü Anh) gibi olun, ben de size Hazreti Ömer (Radiyallahü Anh) gibi adil ve insaflı davranayım!

Evet! Bu cevaba ne denir? Biz Ebû Zer (Radiyallahü Anh) gibi zühd ve takva sahibi, birbirimizi düşünen, kaynaşan, kucaklaşan Müslümanlar olmadıkça başımızdakiler de Hazreti Ömer (Radiyallahü Anh) gibi yönetici olamaz!

Önce bizim kendimizi düzeltmemiz gerekecek? Bakınız! Cenab-ı Hakkın şu buyruğuna:

وَكَذَلِكَ نُوَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

17 Kuzâî, Müsnedü Şihab, 1/336, No:577; Beyheki, Şüabül-İman, 6/22, No:7391; Deylemi Firdevs: No:4918, 3/305

18 Aclûnî, Keşful-Hafa, 2/126-127, No:1997

“İşte böylece işledikleri günahlardan ötürü zalimlerin bir kısmını diğer bir kısmının peşine takarız.”¹⁹

Âyet-i kerimede yer alan “nüvellî” kelimesi, “musallat etmek, peşine takmak” anlamlarına gelmektedir. Buradaki musallat fiiline, siyâsî açıdan da bakabiliriz. Halk kötülük işlemeye ve zulüm yapmaya başlayınca, onların idarecilerini Allah kendilerinden seçer ve başlarına musallat eder. **“Nasılsanız öyle idare edirsiniz”** ilkesinden hareketle, kötülerin hakkından kötüler gelmiş olur. Bu ilke bize şunu hatırlatıyor: Halk kendisinin iyilikten veya kötülükten yana nerede olduğunu anlamak istiyorsa, idarecilerine baksın. Bir aynaya bakmış gibi, idarecilerinin durumu onlara ne olduklarını söyleyecektir.

Halk günâh işlemeyi terketmedikçe, zâlim idarecilerden kurtulamaz. Onun içindir ki âyetin ilk kelimesinde kullanılan “nüvellî” kelimesine **“İdareci tayin ederiz.”** mânasını da verebiliriz. Zâlimi zâlime idareci yapmanın, işlenen günâhlarından dolayı olacağını da vurgulamaktadır. Böylece günâhın siyâsî alanı da kirlettiği ortaya çıkmaktadır.

ALLAH Teâlâ siyasetin altın kuralını insanlığa bildirmektedir. **Zulme uğrayanlar bunun sebebini önce kendilerinde aramalıdır.** ALLAH Teâlâ, zulmün ve günâhın sel gibi aktığı toplumun siyâsî alanına bu şekilde müdahale etmektedir.

Ulema ve umera insanları günâh işlemekten alıkoyabilirlerse, zulmün tahribatını iyi anlatırlarsa, siyasetin kirlenmesini de önlemiş olurlar. Burada özellikle yapılan zulmün, işlenen günâhın yok olup gitmediği, zamanla birikip bir çığ gibi onları işleyenlerin başına çöktüğü vurgulanarak, caydırma yöntemiyle insanların disipline edilmesi amaçlanmaktadır. İşlenen her günâh, yapılan her zulüm, toplumun saadetinden bir taş koparmaktadır.

Hasan (Radiyallahü Anh)'dan rivayete göre şöyle demiştir: Benî İsrail, Hazreti Musa (Aleyhissema)'a sorarak şöyle dediler:

- Bizim için Rabbine sor! Bizden razı olduğunu veya bize gadab ettiğini nasıl bileceğiz? Bize bunu beyan etsin! Hazreti Musa (Aleyhissema) da Rabbisine sordu, şöyle buyurdu:

- Ey Musa! Onlara bildir ki: Onlardan razı olmanın alameti: Onların en hayırlı olanlarını, on-

19 En'am sûresi:129

lara idareci kılmamdır. Onlara gadab etmemin al-
ameti de: Onların en şerli olanlarını, onlara idareci
kılmamdır.²⁰

Kâbu'l-Ahbâr (*Radıyallahü Anh*) şöyle demiştir: Her
zamana mahsus bir melik yani idareci vardır. AL-
LAH Teâlâ onu, o zamanın ehlinin kalplerine göre
gönderir. Onların salahını murad ettiği zaman, on-
lara ıslah edici bir yönetici gönderir. Onların helâ-
kini murad ettiği zaman da onlara azgın olanları
gönderir.²¹

Bir İslam ülkesinde iki zümre birbiriyle
savaşıyor, harbî İslam düşmanlarının hangi tarafı
tuttuklarına, desteklediklerine bakmalıdır. İslam
düşmanlarının tuttuğu, desteklediği, savunduğu,
alkışladığı taraf ya yüzde yüz haksızdır, yahut
büyük ölçüde haksızdır.

Müslümanlar barış, mutabakat, birlik,
yardımlaşma içinde olmalı ve yaşmalıdır. Aralarında bir ihtilaf çıkınca bunu kendi aralarında
müzakere ile halletmelidir. Bugünkü üzücü savaşın
ve tefrikanın ana sebebi: Müslümanların tek bir
Ümmet çatısı altında bulunmamaları ve râşid, ehli-
yetli, muttakî bir İmama veya Emire biat ve itaat
etmemeleridir. Şu hadis-i şerifi hatırımızdan hiç
çıkartmayalım:

Enes b. Malik (*Radıyallahü Anh*)'dan rivayete göre
Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) Efendimiz:

إن أمتي لا تجتمع على ضلالة فإذا رأيتم اختلافاً
فعلیکم بالسواد الأعظم

“Ümmetim dalâlet, sapıklık üzeri-
nde ittifak etmez. Ümmetim arasında ihtilaf
çıktığını, tefrika olduğunu gördüğünüz za-
man, siz sevad-ı azama yani büyük cemaata tâbi
olunuz.”²² buyurmuşlardır. Aşırılıklar, taassuplar,
holiganlıklar, militanlıklar sadece aşırılara değil,
bütün Ümmete zarar verir, kurunun yanında yaş da
yanar.

Bu savaşın galibi olur mu? Ne kadar dinsiz,
densiz varsa Müslümanların bu savaşı karşısında
zil takıp oynuyor. Allah ve Resûlü bize, sakın kaf-
irleri dost ve velî edinmeyiniz diyor, bizim bir
kısımımız tam tersini yapıyor. Tehditler, beddua-
lar, lanetler uçuşuyor. Bir anlaşmazlık olduğunda
Müslümanların bu konuda Allah Teâlâ'nın
Kitabını, Resûlün Sünnetini, Şeriati, Hikmeti
hakem kılmaları gerekmez mi?

20 Beyheki, Şüabül-İman, 6/22, No:7388

21 Beyheki, Şüabül-İman, 6/22, No:7389

22 İbn-i Mace, Fiten: 8, 2/1303, No:3950

Biz kendi yakın tarihimizden ders almazsak...
Suriye faciasından ders almazsak... Mısırdan ders
almazsak... Filistinden ders almazsak ve derlenip
toparlanmazsak; akibetimiz onların sonu gibi olur.
Birtakım beyinsizlerin hırsları yüzünden ülkemiz
bir iç savaşa doğru sürüklenmektedir. Bunca tefri-
ka, keşmekeş, kaos, anarşi içinde hâlâ kuvvetli bir
Ümmetleşme cereyanı ve teşebbüsü yok.

Mübarek Ramazanlarda papazlarla iftar yemeği
yiyenler, öteki meşreblere mensup sâlih Müslü-
manlarla bir araya gelemiyor. Yakın tarihimiz, bun-
ca askerî darbe, Filistinde, Suriyede, Mısırdan, Irakta,
Afganistanda olup bitenler bizi uyarmadıysa, bun-
dan sonra uyanmamız pek zor olur. Düşmanlarımız
kına yakmış sevinçlerinden oynuyor, biz birbir-
imizle savaşıyoruz. Yazık yazık çok yazık!

En tehlikeli yolculuk, hayat yolculuğudur.
Kendisini kurtaracak kadar ilmi, bilgeliği, firaseti,
tecrübesi, birikimi olmayan kimsenin; gemisini
büyük ve vahim tehlikelerden korumak ve onun
batmasını önlemek için bu yolculukta kâmil bir re-
hbere, mürşide tâbi olması gerekir.

En kısa zamanda toparlanmaz, Ümmet haline
gelmez, kendisine itaat edilmesi gereken zata biat
ve itaat etmez, itikadlarımızı tashih etmez, beş vakit
namazı kılmaz, Kur'an-ı Kerim'e Sünnete ve Şeriata
uymaz, emanetleri ehline vermez, emr-i bil-mâruf
ve nehy-i anil-münker yapmaz, şehvetleri frenle-
mez, Rahmanın buyruklarını dinlemez, Şeytanın
maskarası olursak bizi büyük felaket ve afetler
beklemektedir. Bugünkü tefrika, fışk u fücur, isyan
tuğyan, nifak ve şikak, çekişme tepişmenin sonu
Suriye ve Mısır Müslümanlarına benzemektir. Gaf-
letin, dalaletin sonu iyi olmaz.

Bir de **Rüyalara Dayanılarak Fetva Verilemez.**
Diyorlar ki: Güvenilir bir zat rüyada Hazreti Pey-
gamber (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) Efendimizi görmüş,
Türkiye ona verilmiş.

Buna inanmak gerekmez. Çünkü bir kimsenin
gördüğü rüya, İslam dinini ve Ümmet-i Muham-
medi bağlamaz. İslam dininin dört kaynağı vardır:
Kitab yani Kur'an-ı Kerim, Sünnet, icmâ-ı ümmet
ve kıyas-ı fukaha. Bunlara edille-i şer'iyye denir.

Kim görürse görsün, rüyalar sadık olsa da din
delili değildir. Onlara dayanılarak fetva verilemez.

Sonra rüyalar her zaman zahirî manasına yor-
ulmaz, mecazî manaları da vardır. Rüyanın tabiri
de çok mühimdir.

ŞİİRLERDEN SEÇMELER

EY SÖZDE PROFESÖR!

Cengiz NUMANOĞLU

Ey sözde profesör! Ey fitnenin çomağı!
Ey postal yalakası, Ergenekon yamağı.
Ey! Kur'ân'ı, nefesine âlet eden maskara,
Ekranında oynaşmanın, karşılığı kaç para?..

Dinle ey sözde hoca! Tapıyorsun kendine,
Azgın seller gibisin, sığmıyorsun bendine.
Şuûraltı çöplüğün, cinsel putlarla dolu;
Şehvetlerle süslüdür, bil ki cehennem yolu.

Ey! İlim ahlâkının, müzminleşen yarası,
İlâhiyat mensûbu zümrenin yüz karası.
Ey! Ulusal yordakçı, ihânet şampiyonu,
Siyonist eşkiyanın, Ortadoğu piyonu.

Ey! Reenkarne olmuş, medya maymunu kişi;
Zâtınızın dünyaya, bu kaçınıcı gelişi?
Ey müslüman düşmanı! Ey câmi köstebeği!
Secdesiz güruhların, baş tâcı, gözbebeği.

Ey şeref sahtekaâr! Şarlatanlık ustası;
Tibbin gözünden kaçan, klinik ruh hastası.
Ey! Tepeden tırnağa, kibir kuşanan yobaz,
Yosmalara kur yapan, kaşarlanmış hokkabaz.

Ey tescilli psikopat! Ey şan, şöhret delisi!
Ey iblisin kuklası! Çirkefin şeddelisi.
Ey! Lânetli şeytanın, sağdan yanaşan türü,
Ne yazık ki; peşinden, gelenler var birsürü.

Her nefsâni fetvâna, bayılıyor "çağdaş"lar;
Bilirsin ya toplumda, çürüme böle başlar.
Cinneti; "ahlak" diye, satıyorsun pazarda,
Ahlâkı öğrenmezsen, öğretirler mezarda...

Dinle ey profesör! Gitmese de hoşuna,
Haddini bilmiyorsan, bildiklerin boşuna.
İrfandır.. İnsanları, yücelten ortak payda;
Ârif olmayan kişi, âlim olsa ne fayda?

Sûret,i Hak maskesi, bil ki seni aklamaz,
İslâm'a iftirâyı, toprak bile paklamaz.
Sen ki; insanlık için, vebâdan da betersin;
Şöyle Nasuh cinsinden, bir tövbeye ne dersin?

BİR KEZ SÜBHANELLAH DEDIĞİN ZAMAN

Mikdat BAL

Terazi kefesi sevapla dolar
Bir kez sübhanellah dediğin zaman
Kalbin nurla dolar, günahın solar
Bir kez Sübhanellah dediğin zaman

Dilde hafif ancak mizanda ağır
İster sessiz söyle, istersen bağır
Yalnız Ondan dile, Rabbine çağır
Bir kez Sübhanellah dediğin zaman

Şükredip söylersen Elhamdülillâh
Nimetleri kat kat lütfeder Allah
Senden razı olur, yok başka ilah
Bir Elhamdülillâh dediğin zaman

Bunun kıymetini, bir bilse kullar
Her an onu söyler, onu okurlar
Yerle gök arası sevapla dolar
Bir Elhamdülillâh dediğin zaman

Tek bir Allah için, Tekbir getirdin
Bir Allahuekber, sırrına erdin
Allah'ı anmanın hakkını verdin
Bir Allahuekber, dediğin zaman

Zikir çoğaldıkça, sevap çok olur
Sevap çoğaldıkça, günah yok olur
Allah'ı zikreden, gözü tok olur
Bir Elhamdülillâh, dediğin zaman

Mikdat der okudum, söyler Kur'anda
Ayakta, gezerken, ya oturanda
Allah'ı zikredin, her yer, her anda
Namazın peşinde, kıldığın zaman

İSLÂMÎ KAYNAKLAR BİR TARAFTA, BU PROFESÖR DİĞER TARAFTA ...

ALİ EREN

Eski Diyanet İşleri Başkanlarımızdan, “Ehl-i sünnetin bekçisi” denilmeye lâyık bir zat olan Merhum Ömer Nasûhi Bilmen, diğer eserleri de öyle olmakla beraber özellikle **Hukûk-ı İslâmiyye ve Istilâhât-ı Fıkhiyye Kamusu** isimli 8 ciltlik muhalled eseriyle, ilmîni satırlara dökmüş bir ehl-i sünnet âlimidir. **Hukûk-ı İslâmiyye** öyle bir eserdir ki, henüz bir benzeri, bir eşi hatta bir kopyası ortaya konulabilmiş değildir.

Merhum’un eserlerinden bir tanesi daha var ki, ehl-i sünnet itikadını içlerine sindiremeyen, ama mecbûren ehl-i sünnetten gözüken bazı ilâhiyat profesörlerinin adeta belini kırıyor. Bu eser, **Ashab-ı Kiram Hakkında Müslümanların Nezih İtikadları**’dır.

Ömer Nasûhî Hoca bu eserinde, hem Müslümanların ashab-ı kiram hakkında itikadlarının nasıl olması gerektiğini anlatıyor hem de gerçekte ehl-i sünnet olmadığı halde öyleymiş gibi görünenlere, ağızlarını açamayacak cevaplar veriyor.

Bu eserde iki tane 41 madde var. Toplam 82 madde...

Birinci 41 madde, Hazreti Muâviye hakkında sorulan 41 soruya verilen 41 ilmî cevap.

İkinci 41 madde ise 41 İslâmî eserden Hazreti Muâviye hakkında 41 ayrı bilgi.

Bu ikinci 41 madde Ömer Nasuhi Hoca’nın kendisine ait değil. Birinci 41 sorunun cevabından sonra kendisi kenara çekilmiş, “**Şu İslâmî eserler de bu hususta şöyle söylüyor**” dercesine 41 ana İslâmî kaynaktan Hazreti Muâviye (*Radiyallahü Anh*) hakkında 41 tane cevap aktarmış.

Dikkat!

İslâmî eserler dediğimiz bu 41 ana kaynak, İslâma ve ilme boyun eğen hiçbir kimsenin itiraz etme-

yeceği ve edemeyeceği eserlerdir. Zira bu eserlerin birincisi Kur’an-ı Kerim’dir.

Bu 41 ana kaynaktan alınan ve özetleyerek verdiğimiz aşağıdaki 30 maddelik bilgilerden, “**Ben Muâviye’yi sevmem**” diyen Prof. Hayrettin Karaman’ın da gereken dersi almasını çok arzu ederiz. Maalesef genel tavrından pek ders alacağı benzemiyor ama biz yine de “**Çıkmayan candan ümit kesilmez**” fehvasınca, Merhum Ömer Nasûhi Bilmen’in değerlendirmeleri ışığında makalemize başlayalım.

1) Hazreti Allah (*Celle celâlihü*), Fetih sûresi 29. âyette, Resûlullah Efendimiz’le beraber bulunmak şerefine eren ashab-ı kiramı övmektedir. Hazreti Muâviye de Resûlullah ile beraber bulunmak şerefine ermiş, onunla beraber harp meydanlarına atılmış ve Peygamberimiz’in bilhassa özel kâtipliğini yapmış ve bizzat Peygamberimiz tarafından Allah kelamını yazmak vazifesiyle vazifelendirilmiştir. Şüphe yok ki, bahsettiğimiz âyet diğer ashab ile beraber onun da değerinin yüksekliğini göstermektedir.

Gelin görün ki, Profesör Hayrettin Karaman Hazreti Muâviye’nin aleyhinde konuşmaktadır.

2) İslam âleminde Kur’an’dan sonra en mübârek kitaplar, **Kütüb-i Sitte** denilen 6 hadis kitabıdır. Bunların birincisi ve en başta geleni de bütün İslam âlimlerinin söz birliğiyle Sahih-i Buhârî’dir. Tabii ki bu mübârek kitabın sahibi İmam Buhârî Hazretleri de en büyük hadis âlimlerimizdendir. Bu zat, Hazreti Muâviye’ye değer vermiş ve onun rivâyet ettiği hadis-i şerifleri eşsiz eseri Sahih-i Buhârî’ye alarak eserini bu hadis-i şeriflerle süslemiştir.

Buhârî Hazretleri öyle yapadursun, Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye’nin aleyhinde konuşmaktadır.

3) En değerli 6 hadis kitabımızın ikincisi İmam Ebü’l-Hasen’in **Sahih-i Müslim**’idir.

Bu eserde de Hazreti Muâviye'nin rivâyet ettiği hadis-i şeriflere yer verilmiştir.

O yer verse de Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

4) Kütüb-i Sitte'den **Sünen-i Tirmizî**'de, "**Ebû Süfyan oğlu Muâviye** (*Radıyallâhü Anh*)'in **menkıbeleri**" başlıklı bir bahis vardır. İmam Tirmizî de Hazreti Muâviye'nin rivâyet ettiği hadisi şerifleri eserine alarak, o zatın muarızlarına güzel bir ders vermiştir.

Ama Profesör Hayrettin Karaman, bu derse rağmen Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

5) Kütüb-i Sitte'den olan diğer bir eser **Sünen-i Nesâî**'de de Hazreti Muâviye'nin rivâyet ettiği hadis-i şeriflere yer verilmiştir. Bu hadislerden biri, "**Resûlullah'ın erkeklere ipek elbise giymeyi yasakladığına**" dair hadis-i şeriftir.

Buna rağmen Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

6) Ashab-ı kiramın büyüklerinden Ebû Saîdi'l-hudrî (*Radıyallâhü Anh*), Hazreti Muâviye'ye itimat etmiş ve onun "**Resûlullah böyle buyurdu**" diyerek naklettiği "**Allahü Teâlâ sizinle meleklerle övünüyor**" meâlindeki hadis-i şerifi rivâyet etmiştir. İmam Nesâî de bu hadis-i şerifi eserine alarak eserini bu hadisle süslemiştir.

Kıyamete kadar Müslümanların amel edecekleri hadis-i şerifleri kitaplarında derleyen bu büyük hadis âlimlerinin itimat ettikleri Hazreti Muâviye'ye hangi iman sahibi dil uzatmaya cüret edebilir? Hangi Müslüman Hazreti Muâviye'nin ashab-ı kiramdan olmadığını söyleyebilir?

Profesör Hayrettin Karaman, ashab-ı kiramdan olmadığını söylemek bir tarafa Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşabilmektedir.

7) Kütüb-i Sitte'den **Sünen-i Ebî Davud**'da şu hadis-i şerif yer almaktadır:

"Muâviye (*Radıyallâhü Anh*) demiştir ki: Resûlullah'ın şöyle buyurduğunu işittim: "**İnsanların gizli hallerini araştırırsan, onların ahlâkını bozmuş veya bozmaya yaklaşmış olursun.**"

Ashab-ı kiram içinde ibâdete düşkünlüğüyle temayüz etmiş olan Ebüdderdâ (*Radıyallâhü Anh*) gibi bir zat, bu hadis-i şerif hakkında şöyle demiştir:

"**Allahü Teâlâ, Resûlullah'ın bu sözüyle Muâviye'yi faidelendirmiştir.**"

Ebüdderdâ (*Radıyallâhü Anh*) böyle söylese de Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

8) Kütüb-i Sitte'den bir diğeri de **Sünen-i İbni Mâce**'dir. Bu eserde de Hazreti Muâviye'nin rivâyet ettiği şu hadis-i şerif yer almaktadır:

"**Ümmetinden bir topluluk, kıyamete kadar insanlara daima galip olacaktır. Onlar, kendilerine yardım etmeyenlere de yardım edenlere de aldırmaz, daima galip olurlar.**"

Kütüb-i Sitte'yi kaleme alan zatlar Hazreti Muâviye'nin rivâyet ettiği hadis-i şerifleri ne kadar eserlerine alırlarsa alsınlar yine de Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

9)Dört hak mezhepten biri olan Mâlikî Mezhebi'nin imamı, İmam Mâlik'in **Muvattâ** isimli meşhur ve müteber eserinde, Aşere-i Mübeşşere'den Abdurrahman ibni Avf Hazretleri'nden şöyle rivâyet ediyor:

"Hazreti Muâviye hac için önce Mekke'ye hactan sonra da Medine'ye gitmiş ve Aşûre günü minbere çıkarak, "**Ey Medineliler! Âlimleriniz nerede? Ben Resûlullah'ın bugün hakkında şöyle buyurduğunu işittim:**

"**Bugün Âşûra günüdür. Size bugün oruç tutmak farz değildir. Ama ben bugün oruçluyum. Dileyen bugün oruç tutsun dileyen tutmasın.**"

Görüldüğü gibi, İmam Mâlik gibi büyük bir müctehid, rivâyet ettiği hadis-i şerifi kitabına alarak Hazreti Muâviye'nin yüksek derecesini göstermektedir.

Hazreti Muâviye'nin büyük bir kalabalık önünde, "Nerede âlimleriniz?" demesi de onun ilminin derinliğini ortaya koymaktadır. Nitekim o kalabalık içinde hiç kimse de onun bu sözüne itiraz etmemiştir.

Ama Profesör Hayrettin Karaman, itirazı bırakın Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

10) İmam Şâfiî (*Rahimehullâh*)'da **Müsned**'inde Hazreti Muâviye'nin rivâyet ettiği Âşûrâ hakkındaki hadis-i şerifi naklettikten sonra, şu hadis-i şerifi naklediyor:

“Alkame b. Ebî Vakkas şöyle diyor: Ben Muâviye'nin yanındaydım. Müezzini ezan okumaya başladı. Muâviye de müezzinin dediğini tekrarladı. Müezzin **Hayye alessalâh** ve **Hayye alel felâh** deyince o **Lâ havle velâ kuvvete illâ billah** dedi. Sonra yine müezzinin okuduğunu tekrarladı ve “Ben Resûlullah'ın böyle söylediğini işittim” dedi. Nitekim fıkıh kitaplarımızda da ezan okunurken böyle yapılması gerektiği yazılıdır. Fıkıh profesörü Sayın Karaman buna ne der acaba?

Görüldüğü gibi, İmam Şâfi gibi büyük bir müctehid Hazreti Muâviye'den hadisler rivâyet ediyor. Onun rivâyet ettiği hadis-i şerifler bu eserlerin hepsine de alınarak, kıyamete kadar ümmet-i Muhammed'e rehber oluyor. Öyleyse artık bu zatın üstünlüğünde tereddüt edilir mi?

Ama Profesör Hayrettin Karaman, tereddüdü bırakın Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşuyor.

11) İmam Ahmed b. Hanbel'in **Müsned** adlı hadis kitabında Hazreti Muâviye'nin rivâyet ettiği tam 104 hadis-i şerif yer alıyor.

Hazreti Muâviye, kendisine hürmeten ayağa kalkan bir topluluğa, “Ben Resûlullah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'in şöyle buyurduğunu işittim” diyerek şu hadis-i şerifi rivâyet etmiştir:

“Kendisine insanların ayağa kalkıp durmasından hoşlanan bir kimse ateşteki bir eve hazırlansın.”

Nitekim, kendisine ayağa kalkan Âmir (*Radiyallâhü Anh*)'ı ayağa kaldırmamıştır.

Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) Hazreti Muâviye hakkında şöyle dua buyurmuştur:

“Yâ rabbi! Muâviye'ye yazı ve hesap öğret ve onu azaptan koru.”

Peygamber duâsına mazhar olmaktan daha büyük bir şeref var mıdır?

Yoktur ama, bu şeref Prof. Hayrettin Karaman'ın o şeref sahibinin aleyhinde konuşmasına kâfi gelmiyor.

12) Sahih-i Buhârî'yi şerh eden **Aynî** Merhum, Hazreti Muâviye'nin Peygamberimiz'den 163 hadis rivâyet ettiğini ve kendisine ait pek çok menkıbe olduğunu zikrediyor.

Sahih-i Buhârî'yi şerh eden diğer bir zat olan **Kastalânî** de Sahih-i Buhârî'de Hazreti Muâviye'nin rivâyet ettiği 8 hadis olduğunu kaydediyor.

Bütün bu büyük âlimler Hazreti Muâviye'nin rivâyet ettiği hadis-i şerifleri eserlerine alıp ümmet-i Muhammed'e aktarmışlar ama Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşuyor.

Değerli okuyucular!

Acaba Hazreti Muâviye hakkında bu İslam âlimlerinin topu birden yanlış yolda mı, yoksa yanlış yolda olan Prof. Hayrettin Karaman mı?

13) Sahih-i Müslim şerhi **Nevevî**, “**Muâviye Radiyallâhü anh seçkin sahâbedendir. Aralarında meydana gelen harplere karışan sahâbelerin hepsi âdildir. Onların o halleri kendilerini adâletten çıkarmaz. Çünkü onlar müctehid idiler ve ictihadlarında ihtilaf ettiler. Bu haller onların değerlerini düşürmez**” diyor.

İslâm âleminin bu büyük âlimi de yüzlerce sene önce böyle söylüyor. Korkudan böyle söylemiştir de denilemez, çünkü bu sözler söylendiğinde Hazreti Muâviye'nin saltanatından eser yoktu.

Ama Profesör Hayrettin Karaman, yine de Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

14) Yâkûtatü'l-ulemâ ünvanıyla anılan Ebû Mesûdü'l-Azdî'nin yanında, takvasıyla meşhur olan Ömer b. Abdilaziz'in, Hazreti Muâviye'den üstün olduğu söylendi. O zat hemen gereken ikazı yaparak şöyle dedi:

“Resûlullah'ın ashabına hiçbir kimse kıyas olunamaz. Muâviye (*Radiyallahü Anh*) Resûlullah'ın yakınıdır, kayın biraderidir, kâtibidir, vahiy hakkında itimat ettiği bir kimsedir.”

Durum böyle olunca, böyle büyük zatların öğütlerinden istifade etmek ve onların dedikleri gibi hareket etmek icap etmez mi?

Eder ama yine de Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

15) Meşhur âlim **İmam Süyûtî**, eserlerinde Hazreti Muâviye'nin üstünlüklerinden bahsetmekte ve İbn-i Mâce'den naklen Hazreti Muâviye hakkındaki hadisleri eserlerine almaktadır.

O alsa da Profesör Hayrettin Karaman, yine de Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

16) Münâvî Merhum da Hazreti Muâviye'nin aleyhinde değil lehindedir ve **Künûzü'l-Hakâik** isimli eserinde Peygamberimiz'in şu hadis-i şerifini nakletmektedir:

“Muâviye kiminle mücadelede bulunsa, elbette ona galip gelir.”

Tabii Hazreti Muâviye hayatta olmadığı için, Profesör Hayrettin Karaman şimdi rahatça onun aleyhinde konuşabilmektedir.

Ama tabii bir de toprağın altı var.

17) Burada şu çok çok çok mühim kâideyi hatırlatmak uygun olacaktır:

Usûl-i hadis ve usûl-ı fıkıh kitaplarında ve bu eserlerden biri olan **Telvîh**'de yazıldığı üzere hadis rivâyet eden kimselerde şu 5 sıfat aranır:

Bülüğ, akıl, zabt, adâlet, İslam.

Büyük günah işleyenlerin adâlet sıfatı ortadan kalkar. Bu sıfat küçük günah işlemeye devam edenlerden de kalkar.

Böyle olduğu halde, bütün müctehidler ve hadis âlimleri Hazreti Muâviye'den hadis rivâyet etmişlerdir. Dolayısıyla bu büyük âlimlerin hepsi, onun adâletli olduğuna, Müslümanlığında samimi olup ashab-ı kiramdan olduğuna şahitlik etmiş oluyorlar.

Böyle olunca, Hazreti Muâviye'ye muhalif olanlar, bütün hadis âlimlerine ve müctehidlere muhalif olmuş olmazlar mı?

Bu ne büyük bir mahrumiyettir?

Bu kimseler bunu bari düşünmezler mi?

Düşünmüyorlar ki ve düşünmeyenlerden biri de demek ki Profesör Hayrettin Karaman ki, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

18) Yüksek İslam âlimlerinden Şirbinî Merhum **Essirâcü'l-Münîr** tefsirinde şunları yazıyor:

“Cemel ve Sıffîn hadiselerini meydana getiren muhalifleri hakkında, İmam Ali'ye sormuşlar:

- Onlar müşrik midirler?

Hazreti Ali,

- **Yok, onlar şirkten firar etmişlerdir**, buyurmuş.

- Peki onlar münafık mıdır? diye sormuşlar.

- **Hayır. Münafıklar Allahü Teâlâ'yı pek az zikrederler**, demiş.

- Ya onların durumları nedir? diye sorulmuş.

Hazreti Ali,

- **Onlar bize baş kaldıran kardeşlerimizdir**” demiştir.

İşte Hazreti Ali Efendimiz'in cevabı böyle.

Hazreti Ali Efendimiz'in bu cevaplarını bile es geçerek, Hazreti Muâviye'ye ve bazıları aşere-i mübeşşereden olan ashaba dil uzatanlar, âhirette kendileri için ne feci bir akıbet hazırladıklarını düşünmelidirlere.

Ama gelin görün ki, bu gerçeklere rağmen Profesör Hayrettin Karaman, yine de Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

19) İsmail Hakkı Bursevî Merhum **Rûhu'l-Beyan** isimli tefsirinde şöyle yazıyor:

“Muâviye ve ona uyanlar hakkında, onun sahibi olan Resûlüllah'a hürmeten dillerini tutmaları icap eder. Çünkü O, Hazreti Ömer ve Hazreti Osman'ın vâlisidir. Ancak ictihadında hata etmiştir.”

Görüldüğü gibi, İsmail Hakkı Bursevî Hazretleri de Hazreti Muâviye'nin sahâbî olduğunu bildiriyor ve onun aleyhinde konuşulmaması icap ettiğini yazıyor.

Hazreti Muâviye'nin şiddetle aleyhinde olan Hayrettin Karaman, **Rûhu'l-Beyan** tefsirini tercüme eden bir kişi. Acaba bizim aktardığımız bu satırları hiç mi görmedi? Bu satırları tercüme ederken acaba ne yaptı?

Gerçi nasıl tercüme ettiğini de biliyoruz ya...

Tercüme etmemiş, adeta amelîyat etmiş. **Rûhu'l-Beyan**'ın “**Rûh**”unu çıkarmış sadece “**Beyan**”ı kalmış.

Sayın Karaman, Rûhu'l-Beyan'ın yukarıdaki beyanına rağmen Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktadır.

20) Allâme-i Teftâzânî, **Şerhi Mekâsıt**'ta, kendisine karşı gelenler hakkında Hazreti Ali Efendimiz'in şöyle buyurduğunu naklediyor:

“Kardeşlerimiz bize isyan ettiler. Onlar kâfir, fâsık ve zâlim değillerdir.

Her ne kadar bâtil da olsa onların te'villeri (kendilerine göre izahları) vardır.”

Allâme-i Teftâzânî devam ediyor:

“Hazreti Ali'ye karşı olanlar ictihadlarında hata etmişlerdir. Bu da fâsık olmayı icap ettirmez. Nerede kaldı ki tekfirlerini icap ettirsin. Onun içindir ki, Hazreti Ali Efendimiz kendi taraftarlarının Hazreti Muâviye tarafında olanlara lânet etmelerini yasaklamıştır.”

Görüldüğü gibi, ehli beyti her hususta müdafaa eden Teftâzânî gibi büyük bir kelam âlimi, değil Hazreti Muâviye, onun askerlerine bile lânet edilmeyeceğini yazıyor.

Ama Profesör Hayrettin Karaman, bir türlü Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmaktan vaz geçmiyor.

21) Yukarıdaki maddelerde anlatıldığı gibi, İslam âlimleri Hazreti Muâviye'nin ashaptan olduğunu bildiriyorlar. Peygamberimiz de şöyle buyuruyor:

“Ashabıma eziyet eden bana eziyet etmiş olur, bana eziyet eden de Allah'a eziyet etmiş olur.”

Öyleyse, Allah korkusu taşıyan herkesin Hazreti Muâviye'nin aleyhinde tek kelime konuşması mümkün olamaz ve kalbinde ancak o şanlı sahâbe-ye sevgi taşır.

Ama Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşup durmaktadır.

22) Şemsüddin Serahsî, müctehidlik derecesine ulaşmış Hanefî bir fıkıh âlimidir. **Mebûd-i Serahsî** isimli 30 ciltlik eseri dünyaca meşhurdur. Bu eserinde ribâ/fâiz hakkındaki **“Altın altın ile miktarları eşit ve peşin olarak satılabilir. Fazlası ribâdır/fâizdir”** hadis-i şerifini yazdıktan sonra şöyle diyor:

“Bu hadis-i şerif, sahâbe-i kiramdan dört zat tarafından, lafızları biraz muhtelif olmak üzere rivâyet olunmuştur.”

Ondan sonra sahâbe-i kiramdan olan o dört zatın ismini veriyor:

Hazreti Ömer, Ubâde b .Sâmit, Ebû Saïd el-Hudrî, Muâviye b. Ebi Süfyân.

Görüldüğü gibi, İmam Serahsî gibi dev bir âlim Hazreti Muâviye'yi sahabe-i kiramdan sayarken, Serahsî'ye göre âlimcik bile olamayan Hayrettin Karaman onun aleyhinde konuşmakta ısrar ediyor.

Ne kadar şaşılacak, ne kadar acınacak bir hal ...

23) İbn-i Hacer el-Heytemî, **Tathîru'l-Cenân** isimli eserinde şöyle diyor:

“Hiçbir kimsenin şüphesi olamaz ki, Muâviye (Radiyallahü Anh) neseben, Resûlullah'ın akrabası olması bakımından, ilmen ve yumuşak huyluluk bakımından ashabin büyüklerindedir. Sahip olduğu bütün güzel sıfatlarından dolayı ona sevgi beslenmesi icap eder.

Onda; İslam şerefi, Resûlullah'ın sohbetinde bulunma şerefi, nesep şerefi, cennette Resûlullah'a yakın olmasına sebep olacak akrabalık şerefi, ilim, yumuşak huyluluk, hükümdarlık şerefi vardır. Bunlardan sadece birisi bile onu sevmeyi gerektirir. Ya bu sıfatların hepsine sahip olan zata ne demeli? Onu sevmek haydi haydi icap etmez mi?”

Bu sözlerin sahibi olan bu yüksek, mütefekkir ve müttaki âlimin bu kıymetli sözlerini iyice düşünmek icap etmez mi?

Etmeye eder ama yine de Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmakta ısrar etmektedir.

24) İbn-i Kuteybe Merhum, **Kitâbü'l-Ümme** isimli eserinde yazıyor. Hilafeti Hazreti Muâviye'ye devreden Hazreti Hasan'a, **“Hilafeti niçin devrettin?”** diye sorulunca, Hazreti Hasan Efendimiz şöyle cevap vermiş:

“Babam, Muâviye yakında idareyi ele alacak derdi. Vallâhi ona karşı dağlarla ve ağaçlarla bile yürüyecek olsaydık, şüphe yok ki o yine muvaffak olacaktı. Şüphe yok ki Allahü Teâlâ'nın hükmünü geciktirecek ve hükmünü reddedecek kimse yoktur.”

İşte Hazreti Hasan'ın hakka teslimiyeti böyle...

Gerçekler böyle olduğu ve kitaplar böyle yazdığı halde, İlahiyat Profesörü Hayrettin Karaman, **“Muâviye Hazreti Hasan'ı kandırarak hilafeti ondan aldı”** diyebilmektedir.

Bu yalan bilgiyi kendisine niçin ve nasıl yakıştırabildiği cidden meraka değer.

Peygamberimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) **“Hilafet Medine’de, hükümdarlık Şâm’dadır”** buyurmuştu. Bu bilgi, geleceğe ait mucize bir haberdirdi ve bunu Hazreti Hasan Efendimiz de biliyordu. Onun için **“Allahü Teâlâ’nın hükmünü geciktirecek ve hükmünü reddedecek kimse yoktur”** diyordu.

Nitekim bu mucize haber olduğu gibi gerçekleşmiştir.

Artık bu hâdiseleri bahane ederek o mübârek zatlara dil uzatmanın vebal ve günah yüklenmekten başka ne kazancı olur?

Bu konuda daha geniş bilgi edinmek isteyenler, **Târih-i Buhârî** ve Câmiu’s-Sağîr Hâşiyesi **Aziziye’ye** bakabilirler.

Bu gerçeklere rağmen, Profesör Hayrettin Karaman, hâlâ Hazreti Muâviye’nin aleyhinde konuşmaktadır.

25) Cemâlüddin Kasım Dımışkî, Nakdü’n-Nesâihî’l-Kâfiye isimli eserinde şunları yazıyor:

“Muâviye’nin emirliği de halifeliği de İslama ve müslümanlara kolaylıklar getirmiştir. Muâviye (Radiyallahü anh)) rumlarla harplere girişerek cihada devam etmiş, İslamiyeti yaymak için gazâlara atılmıştır. Rumlarla yaptığı gazalarda galip gelmiş ve nice beldeler fethetmiştir. Kıbrıs onun zamanında fethedilen yerler arasındadır.

Sahâbe-i kiramdan zühd ve takvasıyla meşhur Ebûzer, Ebüdderdâ, Şeddad b. Evs, Ubâde b. Sâmî ve bu zatın zevcesi ve Peygamberimiz’in süt halası Ümmü Haram, (Radiyallahü anhüm) gibi mübârek zatlar kendisiyle beraber gazada bulunmuşlardır.

Peygamberimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) bir mucize olarak Ümmü Haram’ın Kıbrıs’ın fethinde bulunacağını haber vermiştir.

Hazreti Muâviye İstanbul’un fethi için büyük bir ordu göndermiştir. Bu orduda İbn-i Abbas, İbn-i Ömer, İbn-i Zübeyr ve Ebû Eyyûb Ensârî (Radiyallahü anhüm) hazerâtı gibi mübârek ve tanınmış sahâbiler vardı.

Şimdi Sayın Karaman’a soralım:

Siz olsaydınız, Hazreti Muâviye’nin İstanbul’a gönderdiği orduya bir nefer olarak katılır mıydınız?

Yukarıda isimlerini zikrettiğimiz mübâret zatlar, hususiyle Eyüb Sultan Hazretleri katılmış. Ne dersiniz?

Yoksa hem orduya katılır hem de bu orduyu gönderen zatın aleyhinde mi konuşurdunuz?

26) İbn-i Abbas (Radiyallahü anhümâ) gibi bir zat, **“Muâviye fakihtir/büyük din âlimidir”** buyurmuştur.

İbn-i Ömer, “Ben Resûlüllah’dan sonra Muâviye’den daha üstün bir yönetici/lider görmedim” dedi.

Kendisine, “Ya Ebûbekir, Ömer, Osman, Ali?” diye sordular.

O da, “Vallâhi onlar Muâviye’den daha hayırlı daha faziletli idiler. Ama Muâviye idareci/yönetici/liderlikte daha ileri idi” dedi.

Profesör Hayrettin Karaman, işte böyle bir âlim ve böyle bir dâhî olan Hazreti Muâviye’nin aleyhinde konuşmaktadır.

27) Meşhur tarihçi İbnü’l-Esir, Hazreti Muâviye ve babası Hazreti Ebûsüfyân’ın samimi birer Müslüman olup sahâbeden olduklarını ve İslama hizmet ettiklerini hürmetli bir ifadeyle kitabında yazmaktadır.

Ama olsun... Onların haklarında kim ne yazarsa yazsın, ne söylesen söylesin, Profesör Hayrettin Karaman, yine de Hazreti Muâviye’nin aleyhinde konuşmaktadır.

28) Hazreti Ömer (Radiyallahü Anh) şöyle buyurmuştur:

“Siz Kısra’yı (İran hükümdarını) Kayser’i (Bizans hükümdarını) ve onların dehâlarını övüp duruyorsunuz. Halbuki sizin içinizde Muâviye var.”

Hazreti Ömer bu sözüyle Hazreti Muâviye’yi takdir etmektedir.

Hazreti Muâviye, vefatından az önce bir an ayıldı ve şöyle dedi:

“Allahü Zülcelâlden korkunuz. Çünkü Allah (Celale celalihü) şüphe yok ki kendisinden korkanları korur. Allah’dan korkmayanları ise koruyacak kimse yoktur.”

Böyle söyledi ve vefat etti.

Bunları, büyük müctehid, büyük hadis âlimi ve büyük tarihçi İbni Cerir et-Taberî yazıyor.

Böyle de olsa, Profesör Hayrettin Karaman, Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmasını sürdürüyor.

29) Hem tefsir, hem hadis, hem fıkıh âlimi olan ve 400 kadar eseri bulunan İmam Süyûtî (Rahimehullah), Mısır'a gelen ashabı kiramı eserinde yazarken, Hazreti Muâviye'den de ashabtan bir zat olarak ve Emîrül-mü'minin ünvanıyla bahsediyor.

Hazreti Muâviye'nin aleyhinde bulunanlar, kendilerini İmam Süyûtî ile şöyle bir kıyaslayıversinler bakalım, ona göre kendileri ilmin neresinde kalıyorlar.

Ama Profesör Hayrettin Karaman, böyle kıyaslamalara hiç girmemekte, çıkışı Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşmakta bulmaktadır.

30) Şuna dikkat!

Peygamberimiz'in amcasının oğlu Abdullah b. Abbas (Radıyallahü anhümâ) Hazretleri, Sıffin Harbi'nde Hazreti Muâviye'ye karşı savaşmıştı. Daha sonraki senelerden birinde arkadaşlarıyla beraber akşam yemeği yiyordu. Lokmasını ağzına kaldırdığı sırada Hazreti Muâviye'nin vefat ettiği haberi geldi. Hemen lokmasını bıraktı, bir müddet başını eğerek düşündü. Sonra şöyle dedi:

“Allah Hind'in (Muâviye'nin) oğlunun mükâfatını versin. Ne kadar yüzü güzel, huyu güzel, değeri yüksek bir zat idi.”

O sırada arkadaşlarından biri sözünü keserek “Onun hakkında böyle mi söylüyorsun?” dedi. Bunun üzerine İbni Abbas Hazretleri, “Yazık sana! Senin başından kimin geçip gittiğini, sana kimin hâkim olacağını bilmiyorsun. Ama yakında anlatacaksın” diyerek adamın sözünü kesti.

Eğer ölçü ilimse ve İslam büyüklerinin söyledikleriyse işte durum bu değerli okuyucular...

Netice:

a- Bir kimse, ilim sahibi olup da yukarıdaki gerçekleri bilmesine rağmen hâlâ Hazreti Muâviye'nin aleyhinde konuşuyorsa, bu zatı insafa davet etmek icap eder.

b- Bir kimse bu gerçekleri biliyor da buna rağmen kalbinde Hazreti Muâviye'ye karşı bir sevgi meydana gelmiyorsa, bu kimseye hidâyet dilemek icap eder.

c- Bir kimse şimdiye kadar bu gerçekleri bilmiyordu da şimdi öğrendiyse, fakat buna rağmen Hazreti Muâviye'yi sevemiyorsa, bu kimseye âcil kalbî şifâlar dilemek icap eder.

d- Bir kimse şimdiye kadar bu gerçekleri bilmiyordu da şimdi öğrendi ve artık Hazreti Muâviye'ye karşı kalbinde bir kin ve nefret kalmamış ve ona karşı kalbinde bir sevgi meydana gelmişse, bu kimseyi tebrik etmek icap eder.

Son söz:

Ehl-i sünnet ile Şiîler arasındaki kalın kırmızı çizgilerden biri de Hazreti Muâviye meselesidir. Şiîler Hazreti Muâviye'yi sevmezler, biz ehl-i sünnet Müslümanlar ise severiz.

Onun için:

Hazreti Muâviye'nin aleyhinde bulunan bir kimseyle karşılaştığımız zaman ona ilk önce Sünnî mi şîî mi olduğunu sormamız icap eder. Çünkü Sünnî olan bir kimsenin Hazreti Muâviye muarızı olması mümkün değildir.

Dolayısıyla, hem Sünnî olduğunu söyleyip hem de Hazreti Muâviye'nin aleyhinde olan kimse, ya Sünnî değildir veya onda bu konuda bilgi eksikliği vardır.

Bilgi eksikliği varsa, onu bu konuda bilgilendirmek icap eder.

O kimse bilgilendirildiği halde hâlâ Hazreti Muâviye'yi sevmediğini söylüyorsa, o zaman bu kimse ya günahattan korkmamaktadır veya samimi değildir.

Öyleyse artık onu kendi haline bırakmaktan başka çare kalmamıştır.

Ne diyelim, Allah hidayet versin...

HAZRET-İ ÖMER-EL-FÂRUK (4)

(Radiyallahu Anh)

TÜRKİYE GAZETESİ YAYINLARI
İSLAM ALİMLERİ ANSİKLOPEDİSİ GİBİ BAZI
MUTEBER ESERLERDEN ALINTIDIR.

ADALET İLE HÜKMEDER
VE MÜTEVÂZİ YAŞARDI

Hazreti Ömer bir defasında at satın almak istemişti. Atı tecrübe etmek için bir biniciye vermiş, at da binici tarafından kazaya uğratılmıştı. Hazreti Ömer atı almaktan vazgeçerek sahibine iade etmek istedi. Fakat atın sahibi râzı olmadı. Bu mesele Kadı Şüreyh'e intikal etti. Kadı Şüreyh şu hükmü verdi. "Şayet at sahibinin rızası ile tecrübe edildiyse sahibine iade edilebilir. Aksi takdirde iade edilmez." Hazreti Ömer "Hak ve Adalet budur" buyurdu ve atın bedelini verdi.

Hazreti Ömer öyle adaletli idi ki, kendi oğlu günah işleyince, Allahü Teâlânın emri kadar had vurulmasını emretti.

Hazreti Ömer çok âdil, âbid, çok merhametli, aşağı gönüllü olup, fakirlerle yaşar idi. Diğer bir hizmeti de müslümanların artmasıyla küçük gelmeye başlayan Mescid-i Harâm'ı ve Mescid-i Nebevî'yi genişletip tamir ettirmesidir. Mescid-i Haram etrafına da duvar çektirdi.

Hazreti Eslemî, Beyt-ül-mala bakmağa memur etmişti. Eslemî'den, Hazret-i Ömer Beyt-ül-maldan birşeyler alıyor mu? diye sordular. İhtiyacı olduğu zaman borç alır, eline geçince öder, dedi. Hazreti Ömer, kuru arpa ekmeği yer, kalın kumaşlardan elbise giyerdi. Zamanında çok fetihler oldu. O'nun zamanında sekiz bin camide Cum'a namazı kılınıyordu. Her nereye asker gönderse, zafer bulup, sağ salim olarak ganimetle dönerdi. Ordusunun mağlup olduğu görülmemiştir. Çünkü çok hazırlıklı, tedbirli ve adaletli hareket ederdi. Bu şanı, şöhreti O'nun yemesini içmesini değiştirmede. Mübârek, kalbine kibir gelmedi, büyüklenmedi. Sonu üzüntü ve pişmanlık olan iş yapmadı.

KUDÜS'E GİRİŞİ VE ORADA
İRÂD ETTİĞİ HUTBE

Kudüs'e giderken deveye kölesi ile nöbetleşe biniyordu. Şehre girerken deveye binme sırası kölesine geldiği için devenin önünde yürüyordu. Kuvveti, adaleti, askerleri üç kıtayı titreten İslâm halifesini görmeye gelenleri hayrette bırakmıştı. Kudüse geldiğinde orada bir hutbe okudu ve bu yurdu ki: "Hamd ve sena Allahü Teâlâ'ya mahsustur. O her şeye kadirdir, dilediğini yapar. Allahü Teâlâ, bizi İslâm dini ile şerefli kıldı. Muhammed aleyhisselâm ile doğru yolu gösterdi. Bizden dalâleti, (sapıklığı) kaldırdı. Buğz ve adavetten, ayrılık ve tefrikadan bizi uzaklaştırdı. Ey müslümanlar, bu büyük nimete hamd ediniz. Zira böyle yapmamız, nimetin artmasına sebep olur.

Allahü Teâlâ, Kur'an-ı Kerimde buyuruyor ki: "Nimetlerimin kıymetini bilir, emrettiğim gibi kullanırsanız, onları arttırırım. Kıymetini bilmez, bunları beğenmezseniz, elinizden alır, şiddetli azâb ederim" Yine buyuruyor ki: "Allah'ın hidâyet ettiği kimse, o, doğru yol üzeredir. Şaşırttığı kimse için de, asla doğru yolu gösterici bir yardımcı bulamazsın" (Kehf 17).

Sizlere kendisinden başka her şey fâni olan, kendisi Baki olan, Allahü Teâlâdan korkmanızı tavsiye ederim. O'na itaat eden evliyasından olur. O'na isyan edenin ahireti yok olur. Ey insanlar! Mallarınızın zekâtını veriniz, böylece kalblerinizi ve nefislerinizi temizlersiniz. Allah'tan başka hiç bir mahluktan karşılık ve teşekkür beklemeyiniz. Öğütlerimi iyi anlayınız. Akıllı olan dinini muhafaza eder. Sa'îd olan başkasının nasihat ve öğüdünü kabul eder. İslâmiyete, Resûlullah'ın sünnetine yapışınız. Kur'an-ı kerim'in emirlerine uyunuz. Zira O'nda dertlere deva ve sevâb vardır."

Ölünceye kadar bütün İslâm âleminin Resûlullah'ın (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) zamanındaki gibi huzur, safa ve rahatlık içinde yaşamasını temin etti.

Hazreti Ömer zamanında ilk defa nüfus sayımı yapıldı. Çocuklara maaş verildi. Satıcıların, esnafın, tüccarların müşterileri aldatmalarına mâni olmak için hisbe denilen belediye teşkilâtını kurdu. O'nun zamanında posta teşkilâtı geliştirildi. Geceleri bekçi koyup asayişin teminini ilk defa Hazreti Ömer tatbik etti.

Mısır'dan Medine'ye deniz yoluyla ilk defa gıda maddeleri O'nun zamanında geldi. Makam-ı İbrâhim'i bugünkü yerine koydu.

HAZRETİ ÖMER (Radiyallahu Anh)IN ŞEHÂDETİ

Hazreti Ömer Hicretin 23. (m. 645) yılının son ayında Ebû Lü'lü Firuz adında Yahudi bir köle tarafından namaz kılarken şehîd edildi. Bu köle Hazreti Ömer'e gelip efendisinin kendinden aldığı verginin çok olduğunu iddia etti. Hazreti Ömer ona ne kadar vergi ödediğini ve ne iş yaptığını sordu. Marangozluk ve demircilik yaptığını, günde iki dirhem vergi ödediğini söyleyince, Hazreti Ömer **"Bu kazançlı mesleklere göre, senden alınan miktar fazla değildir"** dedi. Adaletiyle de herkes tarafından takdir edilen Hazreti Ömer'in bu sözüne râzı olmayıp, düşmanlık gösteren Firuz, Hazreti Ömer'e kastetmeyi plânladı.

Hazreti Ömer ile görüştüğü günden bir gün sonra elbisesi içine bir hançer saklayıp, sabah namazı vaktinde mescide girdi. Beklemeye başladı. Hazreti Ömer safları düzeltip tekbir alarak namaza durmaz, Firuz yerinden fırlayıp Hazreti Ömer'e arka arkaya altı darbe vurdu. Darbelere biri karnına isabet etti. Firuz bir kişiyi daha yaralayıp kaçtı ve yakalanmadan önce intihar etti. Hazreti Ömer evine kaldırıldıktan bir müddet sonra ayılıp **"Katilim kimdir?"** dedi. Ebû Lü'lü Firuz olduğu söylenince **"Allah'a şükürler olsun ki bir müslüman tarafından vurulmadım..."** dedi.

HAZRETİ ÖMER (Radiyallahu Anh)IN HALİFELİĞİ ŞÛRAYA BIRAKMASI

Hazreti Ömer kendinden sonra halife olacak kimsenin tayini için Eshâb-ı kirâmdan, Cennet ile

müjdelenenlerden altı kişiyi seçti. Bunlar "Hazreti Osman, Hazreti Ali, Zübeyr, Talha, Sa'd İbni Ebî Vakkas ve Abdurrahman bin Avf (Radiyallahu Anhüm) idi.

HAZRETİ ÖMER (Radiyallahu Anh)IN RASÛLULLAH (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) İN YANINA DEFNİ

Bundan sonra oğlu Abdullah'a "Mü'minlerin annesi Hazreti Âişe'ye git ve O'na "Ömer İbni Hattab'ın selâmını söyle, mü'minlerin emiri deme, ben bugün, mü'minlerin emiri değilim. O'na Ömer, sahibinin yanına defn edilmek için izin istiyor de!" buyurdu. Abdullah bunu Hazreti Âişe'ye söyle yince, Hazreti Âişe "O yeri kendim için ayırmıştım, fakat gönül hoşluğu ile orayı Ömer'e (Radiyallahu Anh) veriyorum." dedi.

Hazreti Ömer bu haberi duyunca "Bu benim en büyük dileğimdi" buyurarak çok memnun oldu. Yaralandıktan yirmidört saat sonra vefât etti. Peygamberimizin (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) yanına defn edildi. Şehid olduğunda 63 yaşında idi. Her haliyle dost ve düşmanın hayran kaldığı adaleti dillere destan olan Hazreti Ömer'in vefâtı Eshâb-ı kirâmı ve diğer müslümanları son derece üzdü. Hazreti Ömer şehîd olunca Abdullah İbni Ömer, Sahâbe-i kirâma dedi ki: **"İlmin onda dokuzu, Ömer (Radiyallahu Anh) ile beraber öldü."** Bazılarının bu sözü anlamayarak durakladıklarını görünce **"İlimden maksadım Allahü tââlâyı bilmektir. Diğer bilgiler değildir."** dedi. Peygamberlerden sonra insanların en üstünü Hazreti Ebû Bekir'dir. Ondan sonra Hazreti Ömer'dir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Cebrâil (Aleyhisselam) bana gelip dedi ki "Ömer'in ölümü üzerine bütün İslâm âlemi ağlayacaktır."

HAZRETİ ÖMER (Radiyallahu Anh)I METHEDEN HADİS-İ ŞERİFLER

Hazreti Ömer çeşitli Hadis-i şeriflerle meth edildi. "Ben Peygamberlerin sonuncusuyum. Benden sonra Peygamber gelmeyecektir. Eğer benden sonra peygamber gelseydi, Ömer elbette peygamber olurdu." Hadis-i şerifi yüksekliğini anlatmaya yetişir. Faziletini, üstünlüğünü ve kıymetini bildirmek için hakkında din âlimleri ve müslüman olmayan kimseler tarafından ciltlerle kitap yazıldı.

Hazreti Ömer'i metheden hadis-i şeriflerin çoğunu Hazreti Ali bildirmiştir. O'nu metheden hadis-i şeriflerden bir kısmı şunlardır Hazreti Ömer, Umre için Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)den izin isteyince Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) "Ya Uhay! (Ey kardeşçığım) duanda bizi de unutma!" buyurdu.

Hazreti Ömer îmân ettiği gün, Cebrâil aleyhisselam geldi ve "Melekler birbirlerine Ömer'in Müslüman olduğunu müjdelediler" dedi.

"Ömer Cennet ehlinin ışığı ve İslâm'ın nurudur."

"Allahü Teâlâ, hakkı Ömer'in diline ve kalbine yerleştirmiştir."

"Şeytan, Ömer İbni Hattab'ı gördüğü zaman, heybetinden yüz üstü yere düşer."

"Şu dört kişiyi ancak münafık olan kimse sevmez: Ebû Bekir, Ömer, Osman, Ali.

HAZRETİ ÖMER (Radiyallahu Anh)'IN İLMÎ ÜSTÜNLÜĞÜ

Hazreti Ömer bütün ilimlerde Eshâb-ı kirâm'ın ileri gelenlerinden idi. Tefsîr ilminde çok yüksek idi. Kur'an-ı kerîmin tefsîrini bizzat Resûlullah'tan dinlemiş ve öğrenmiştir. Peygamber efendimizin devrinde de kadılık yapardı. Eshâb-ı kirâm'ın müşkillerini hallederdi. Kur'an-ı kerîm'in bir çok âyeti, O'nun icthâdına uygun olarak nazil olmuştur. Hazreti Ömer fıkıh ilmine çok büyük hizmet etmiştir. Fıkıh usûlünün birçok kaidelerini tesbit etmiş, Resûlullah'ın sünnetlerini itina ile tesbite çalışmış, kendisinden rivâyet edilen fetvaların adedi binlere ulaşmıştır. Bu fetvaların 1000 kadarı fıkıhın mühim meselelerinin temelini teşkil etmiştir. Hazreti Ebû Bekr zamanında açıklanmamış meselelerin hepsini bir icmâya bağlamıştır. Bunlarda hiçbir şüphe bırakmamıştır. Hazreti Ömer'in bildirmedığı meselelerde, o günden bu güne kadar söz birliği olmadı. Hazreti Ömer'in icmâ hususundaki bu gayreti, kıyâmete kadar gelecek İslâm âlimlerini güç durumdan kurtarmıştır.

Dört hak mezhebin hiç ihtilaf etmedikleri fıkıh ilmine dair bilgiler, Hazreti Ömer zamanında icma edilen meselelerdir. Hazreti Ömer, Peygamber efendimizin hadis-i şeriflerine en iyi vâkıf olanlardan idi. Hadis-i şerif rivâyetinde çok titiz

davranırdı. Resûlullah'a isnadı kuvvetli bir delil ile sabit olmayan hadis-i şerif ile amel etmezdi. Bu sebeple Hazreti Mu'âviye buyurdu ki: "Ömer bin Hattab'ın bildirdiği hadislere iyi sarılınız. Çünkü O, Resûlullah'ın söylemediği şeylerin hadis diye nakledilmemesi için insanları korkutmuştur.

HAZRETİ ÖMER (Radiyallahu Anh)'IN RİVAYET ETTİĞİ BAZI HADİS-İ ŞERİFLER

Hazreti Ömer, Peygamber efendimizden (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) 573 hadis-i şerif nakletmiştir. Onun rivâyet ettiği hadis-i şeriflerden bir kısmı şöyledir:

Öyle bir gün idi ki, Eshâb-ı kirâmdan birkaçımız Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) efendimizin huzurunda ve hizmetinde bulunuyorduk. O gün, o saat, öyle şerefli, öyle kıymetli ve hiç ele geçmez bir gün idi. O gün, Resûlullahın sohbetinde, yanında bulunmakla şereflenmek, ruhlara gıda olan, canlara zevk ve safa veren cemâlini görmek nasib olmuştu. O vakit, ay doğar gibi, bir zat yanımıza geldi. Elbisesi çok beyaz, saçları pek siyah idi. Üzerinde toz toprak, ter gibi yolculuk alâmetleri görünmüyordu. Resûlullahın (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Eshâbı olan bizlerden hiçbirimiz onu tanımıyorduk. Yani, görüp bildiğimiz kimselerden değildi. Resûlullahın (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) huzurunda oturdu. Dizlerini, mübârek dizlerine yanaştırdı. Ellerini Resûl-i ekrem (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) efendimizin mübârek dizleri üzerine koydu. Resûlullah'a (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) sorarak yâ Resûlallah! Bana İslâmiyet'i, müslümanlığı anlat dedi.

Resûl-i ekrem (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdu ki, "İslâm'ın şartlarından birincisi Kelime-i şehâdet getirmek (Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve Eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh) demektir.

(İslâm'ın ikinci şartı) vakit gelince namazı kılmaktır. (Üçüncüsü) malın zekâtını vermektir. (Dördüncüsü) Ramazan-ı şerif ayında her gün oruç tutmaktır, (Beşincisi) gücü yetenin, ömründe bir kere hac etmesidir."

O zât Resûlullahdan bu cevapları işitince, (Doğru söyledin yâ Resûlallah) dedi. Biz dinleyiciler, onun bu sözüne şaşdık. Çünkü, hem soruyor, hem de verilen cevabın doğru olduğunu tasdik ediyordu.

Bu zât yine sorarak yâ Resûlallah; îmânın ne olduğunu da hakikatini ve mahiyetini bana bildir dedi. Resûlullah buyurdu ki, (Îmân, önce Allahü Teâlâya inanmaktır” buyurdu, (Îmânın altı temelinden ikincisi) Allahü Teâlânın meleklerine inanmaktır. (Üçüncüsü) Allahü Teâlânın bildirdiği kitaplarına inanmaktır. (Dördüncüsü) Allahü Teâlânın peygamberlerine inanmaktır. (Beşincisi) Âhret gününe inanmaktır. (Altıncısı) kadere, hayır ve şerlerin Allahü Teâlâdan olduğuna inanmaktır...” buyurdu.

Sonra O zât gitti. Ben uzun bir müddet Resûlullah’ın (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) yanında kaldım. Bana buyurdu ki: “Yâ Ömer o soranın kim olduğunu biliyor musun?” Ben Allah ve Resûlü bilir, dedim. Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem), “O (Cibrîl) Cebrâîl idi, Sizlere dîninizi öğretmek için geldi” buyurdu.

“İki Müslüman karşılaştıklarında, birbirlerine selâm vererek müsâfehalaşırsa, aralarına yüz rahmet iner. Bunun doksanı, önce selam verip müsâfehalaşana, onu ise müsâfefa eden ikinci şahsadır.”

“Ya ma’rufu (iyiliği) emreder ve münkerden (kötülükten) nehyedersiniz, yahud Allahü Teâlâ sizin kötülerinizi size musallat eder. Sonra iyilerinizin duâ etmeğe yönelir, fakat dualar kabul olmaz.”

“Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse Cennete giremez”

“Eğer siz hakkıyla Allah’a tevekkül etseydiniz, kuşların rızkını verdiği gibi, sizin de rızkınızı verirdi.

Onlar sabah aç çıkar akşama tok olarak döner.”
“İnsanlara karşı büyüklük taslayanı (kibirleneneni) Allah zelil kılar.”

“Kimin niyeti dünyâlık olursa, Allahü Teâlâ onun ihtiyaçlarını gözünün önüne getirir ve en sevdiği şeyden onu uzaklaştırır. Her kimin de niyyeti âhret olursa, Allahü Teâlâ zenginliği onun kalbine yerleştirir, kayıplarını bir araya toplar ve en çok kaçınacağı şeyden onu uzaklaştırır.”

HAZRETİ ÖMER (Radiyallahu Anh)’IN BAZI KERAMETLERİ

Hazret-i Ömer, halifelîği zamanında Bizans İmparatoruna elçi gönderip dîne davet etti. Bizans elçisi Medine-i münevvere’ye geldi Hazret-i Ömer

ihtiyar bir kadının duvarını yaptıyordu. Elçinin geldiğini haber verdiler. Buraya gelsin buyurdu. Efendim, ellerinizi yıkayıp bir yere otursanız nasıl olur? dediler. Kabul buyurmadı. Elçiyi çağırdılar. Arap padişahı bu mudur? Böyle olduğunu bilsem gelmezdim ve Bizans İmparatoru da beni göndermezdi dedi. Hazret-i Ömer çamurlu mübârek iki parmağı ile işaret ederek, eğer gönderme-seydi, onun iki gözünü çıkarırdım buyurdu. Hazret-i Ömer, parmağı ile işaret edince, iki çamurlu parmak gelip, Bizans İmparatorunun gözlerini kör eyledi. Parmakların çamuru gözlerinin üzerinde kaldı, silmek mümkün olmadı. Bir zaman sonra elçi dönünce İmparatorun gözlerinin kör olduğunu gördü. Sebebini araştırdı. Hazret-i Ömer ile geçen hadîseyi de anlatınca hepsi hayret ettiler.

İran’a gönderdiği orduya kumandan tayin ettiği Hazreti Sariye ordusu ile mağlup olmak üzere idi. Bu sırada Hazreti Ömer Medine’de Cuma hutbesi okuyordu. Hutbe arasında “Dağa yaslan yâ Sariye, dağa yaslan yâ Sariye” diye bağırdı. Sariye işitip ordusunu dağa çekti. Arkasını dağa verip bir cepheden düşman ile karşılaşmak suretiyle zafere ulaştı. Hazreti Ömer’in bu hadîseyi görmesi ve sesini duyurması onun kerâmetlerinden biridir.

KAFİRLERİ MÜSLÜMAN EDEN ÜSTÜN AHLAKI

Hazreti Ömer zamanında bir ticâret kervanı gelip Medine’nin yakınında konaklamıştı. Çok yorğun oldukları için hepsi derin bir uykuya dalmıştı. Hazreti Ömer bu kervandan haberdar olup, Eshâb-ı kirâmdan Abdurrahman bin Avf’ı (Radiyallahu Anh) da yanına alıp, sabaha kadar kervanın etrafında dolaşarak onlara herhangi bir zarar gelmemesi için bekledi. Kervanda bulunanlar ancak sabaha karşı bundan haberdar oldular. Kendilerini bekleyen bu kişinin kim olduğunu merak ettiler. Sabaha karşı uzaklaşıp gittiklerini görünce içlerinden biri takibe başladı. Hazreti Ömer’in mescide girip namaz kıldırmasından sonra merakla bu zat kimdir diye soran kimse, onun Müslümanların halifesi olduğunu öğrenip kervanda bulunanlara giderek hâdiseyi anlattı. Kervandakiler onun Müslüman olmayanlara yardımını böyle olursa, kimbilir Müslümanlara şefkati ve yardımını ne kadar çoktur.

O'nun dini gerçekten hak dindir, dediler. Daha sonra da Hazreti Ömer'in huzuruna gidip hepsi Müslüman oldular.

TAKVAYA RİÂYETİ

Hazreti Ömer'in ordusunun İran'ı fethettiği gece Hazreti Osman huzuruna girip selam vermişti. Hazreti Ömer acele mektûb yazıyordu. Mektubu yazıp bitirince yanmakta olan lambayı söndürüp, başka bir lamba yaktı.

Hazreti Osman'ın selamına cevap verip konuşmaya başladıktan sonra, Hazreti Osman lâmbayı söndürüp, başka bir lâmba yakmasınınin sebebini sorunca, söndürdüğüm lamba Beyt-ül-malındır. Bana ait değildir. Onu Müslümanların işini görmek için yakmıştım, onların işini görmek için yazdığım mektûb bitti. Şimdi seninle şahsi işim için konuşuyoruz, bunun için de kendime ait olan lambayı yaktım buyurdu.

MUHTAÇLARI KOLLAMASI

Hazreti Ömer, bir kaç bin askeri harbe göndermişti. Harbe gidenlerin evlerine adam gönderip, hallerini sorması ve geceleri kendisinin şehri gezmesi adeti idi. Bir gece şehri dolaşıyordu. Bir evin önünden geçerken, ağlayan bir kadın sesi duydu. Kulak verdi. Halife kocamı harbe gönderdi, biz burada aç-susuz kaldık. Yarın çocukları götürüp halifenin kapısına bırakacağım diyordu. Hazreti Ömer dayanamadı. Gidip bir miktar yağ ve bir çuval unu sırtına alıp, kadının evine getirdi. Âteş yakıp yemek pişirdi. Çocukları kaldırıp yedirdi. Sonra kadından özür diledi. Şimdiye kadar sizin halinizi bilmiyordum. İhtiyacınız olursa, hemen bize bildirin diyerek ayrıldı. Kadın, Hazreti Ömer'in akıllara hayret veren tevazu ve adaleti karşısında mahcup olup, hayır dualar etti.

HAZRETİ ÖMER (Radıyallahu Anh)'IN DÜNYADAN SOĞUKLUĞU

Hazreti Ömer Irak'a İslâm ordusunu gönderip, kısa zamanda Allahü Teâlâ'nın yardımıyla zafer kazandılar. Kiliseleri cami, puthâneleri mescid yaptılar. Sağ salim ve ganimetlerle döndüler. Hazreti Ömer'in huzuruna vardıklarında halife İslâm ordusuna hiç bakmadı. Ne yaptınız? diye sual bile sormadı. Halifenin bu muamelesi Eshâb-ı

kirâm'a çok ağır geldi. Hazreti Ömer'in oğlu Abdullah'ı mescidde görüp halifenin onlara karşı alâkasızlığından şikâyet ettiler. Hazreti Abdullah: "Babamın huzuruna bu elbiselerinizle mi çıktınız?" dedi.

Meğer İslâm ordusu, İran'ın süslü elbiselerinden giymişlerdi. Eshâb-ı kirâm, Hazreti Abdullah'ın işaretiyle gidip elbiselerini değiştirdiler. Böylece Hazreti Ömer'in huzuruna vardılar. Bu sefer Hazreti Ömer bunları iyi karşılayıp her birinin ayrı ayrı hâlini, hatırını sordu. Eshâb-ı güzinden birisi cesaret edip, kalktı: "Yâ Emirel-mü'minin ilk görüşmemizde bize hiç iltifat etmediniz. İkinci görüşmemizde çok iyi karşıladınız. Bunun sebebi nedir?" diye sordu. Hazreti Ömer: "Sizi, elbiselerinizi değiştirmiş görünce kendi kendime: "Eshâb-ı güzîn benim hayâtımda elbiselerini değiştirdiler. Birkaç gün sonra Allah korusun kalplerini değiştirirler. Dünyâyı sevmeleri artar. Yarın kıyâmet gününde Resûlullah'a (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) kavuşunca, Yâ Ömer! senin halifeliğin zamanında benim Eshâbım elbiselerini değiştirdiler sonra kalbleri değişti. Niçin manî olmadın? diye hitâb eder, azarlar diye korktum." Onun için İran'ın süslü elbiselerini giydiğiniz zaman her biriniz gözüme bir belâ dikenini gibi göründünüz. Fakat elhamdülillah elbiselerinizi değiştirince, endişe ettiğim tehlike ortadan kalktı. Size iyi muamelede bulundum." buyurdular.

SÜNNETE UYMASI

Hazreti Ömer zamanında Şam şehri civârında bir kal'a muhasara edildi. Öğleye kadar kal'a feth edilmedi. Hazreti Ömer, gadaba geldi. İslâm askerini huzuruna çağırdı. "Kal'a henüz feth edilmedi. Kâfirler, İslâm askeri karşısında bu kadar dayanamazdı. Aramızda birisi bir sünneti terk ediyor olmasın" buyurdu.

İslâm askeri hayret edip, tevbe ve istiğfâr etmeğe başladılar. O sırada bir kişi ağlayarak Hazreti Ömer'in huzuruna geldi "Yâ Emirel-mü'minin! Bu gece teheccüde kalktığım zaman karanlık olduğu için misvakımı arayıp bulamadım. Misvaksiz namaz kıldım. Sizin aradığınız hata benim bu hatâmdır," dedi. Hazreti Ömer: "Tevbe ve istiğfâr etmeğe devam et," buyurdu. Bir saat sonra kal'a fetholundu.

ONUN DÖNEMİNDE KURDUN KUZUYA SALDIRMAYIŞI

Hazreti Ömer halifelik müddetince kendinden evvel hiç kimsenin yapamadığını ve sonra da kimsenin yapamayacağı şekilde adalet üzere hareket etmiştir. Zamanında kurt koyuna zarar vermeğe cesaret edemezdi. Hazreti Ömer'in şehîd olduğu gün, bir çoban koyunların yanında dururken bir kurt koyuna saldırdı. Çoban: "(Hemen feryâd ederek,) Vah Hazreti Ömer," (dedi ve ağladı.) "İnnâ lillah ve innâ..." âyet-i kerîmesini okudu. Çobanlar ona: "Hazreti Ömer'in irtihâl ettiğini (vefatını) nereden bildin?" diye sordular. Çoban: "Hazreti Ömer'in zamanında kurt koyuna değil saldırmak, bakmağa bile cesaret edemezdi. Şimdi kurdun koyuna saldırdığını gördüm. Hazreti Ömer'in şehîd olduğunu anladım," dedi.

FAKİRLERE HİZMETİ

Hazreti Ömer öğle sıcağında soyunup, zekât olarak Beyt-ül-mala alınan develeri bağlardı. "Yâ Emire'l-mü'minin! Niçin siz zahmet çekiyorsunuz! Birine emir buyurun bağlasın," dediler. Hazreti Ömer: "Bunlar, fakirlerin hakkıdır. Hak Teâlâ beni bunlara bakmağa memur etti. İşlerini de kendim görmem iyi olur. Âhirette bunlar benden sorulacaktır," buyurdu.

HAKKINDA GÜZEL DÜŞÜNDÜĞÜ BİR GENCİN ONU MAHCUP ETMEMESİ

Bir genç, beş vakit namazı Hazreti Ömer ile kılardı. Hazreti Ömer her selâm verişinde, genci arkasında görürdü. Hazreti Ömer de bu genci sevmiştir. Bir güzel kadın bu gence aşık olup, her zaman haber göndererek evine çağırır, fakat genç râzı olmaz, yanına gitmezdi. Bu kadın, uzun müddet gencin arkasına düştüğü halde, kendisini gence sevdiremedi. Kadın, bir kocakarıya başvurdu. Kocakarı: "Seni bu gece o gençle bir araya getirirsem, bana ne ikramda bulunursun?" dedi.

Kadın: "Bu işi yaparsan, sana çok şeyler vereceğim," dedi. Kocakarı evinde otururken; genç yatsı namazını kılmış, evine dönüyordu. Yol üzerinde bulunan kocakarının evinin önünden geçerken, kocakarı: "Bana yardım edene, Hak Teâlâ da yardım etsin," diye feryâd etti. Genç bu feryadı

duyunca, kocakarıdan feryadının sebebini sordu. Kocakarı: "Bir koyun kaçırdım, tutamıyorum, bana yardım et," dedi. Genç bu söze inanıp evden içeri girdi. Gence aşık olan kadın, kapıyı kilitleyip gencin ayaklarına sarılarak yalvarmağa başladı: "Ne zamandan beri senin derdinle yanıyorum, bana hiç vefâ etmiyorsun. Sana ancak bu hileyi yaparak kavuştum," diyerek genci kuvvetle tuttu. Genç, yine kadına iltifat etmedi, yüzüne bakmadı. Kadın genci çok övdüğü hâlde, genç yine kadının yüzüne bakmıyordu. Kadın "Yâ bana yaklaş arzumu yerine getir veya feryâd eder bütün mahalle halkını buraya toplarım, rûsvây olursun," dedi. Genç: "Âhirette rûsvây olacağıma burada olurum, dedi. Genci hiçbir yolla aldatamıyan kadın, feryâd etmeğe başladı. Bütün mahalle halkı evin etrafına toplandılar.

Kadın: "Bu gece kapımı kilitleyip yatarken, bu adam gelip bana tecavüz etmek istedi. Onun için sizi çağırırım," dedi.

Mahalle halkı içeri girip, genci dövdü, hattâ başını birkaç yerden yarıp, ellerini, bağlayarak, Hazreti Ömer'in huzuruna getirdiler. Hazreti Ömer, sabah namazını kıldıktan sonra, o genci görememiştir. Acaba hasta mı oldu, yoksa başka bir şey mi oldu diye düşünürken birtakım insanların arasında genci gördü.

Kadın da oraya gelmiş, feryadı ayyuka çıkıyordu. Genç, Hazreti Ömer'in heybetinden çok korkardı. Hazreti Ömer gadaba gelince vücudundaki kıllar dikilirdi. Fakat bu gadabı din için, İslâm gayreti içindi. Dünyâ işlerinde gadaplanmaz, mübârek kalbini dünyâyâ bağlamazdı. Varlık onun yanında yoklukla bir, hattâ yokluk daha kıymetli idi. Hazreti Ömer genci o halde görünce: "Yâ Rabbi! Bu gence hüsn-i zannım vardır. Resûlünün hürmeti için beni bu zannımdan döndürme!" diye duada bulundu. (Sonra genci yanına çağırır) "Senin hakkında iyi düşünürüm. Bu çirkin işi senin yapacağını zannetmiyordum. Korkma, yakın gel, Hak Teâlâ doğru kullarının yardımcısıdır," buyurdu. Genç: "Bu kadın bana bir kaç yıldır âşık olmuştur.

Çok kere haber gönderdiği halde râzı olmamıştım. Sonunda bir kocakarı hilesiyle beni evine çağırır. Ondan sonraki hadiseleri de birer birer anlattı.

Hazreti Ömer: “O kocakarıyı görünce tanır mısın?” buyurdu. Genç: “Evet tanırım,” dedi. Şehirdeki bütün kocakarıların dışarı çıkmaları emir edildi. Hepsi bir yerde gizlenen gencin önünden geçtiler. Genç, hile yapan kocakarıyı tanıdı.

Kocakarıyı Hazreti Ömer’in huzuruna götürdüler. Hazreti Ömer’in heybetine dayanamayıp, para için bu işi, yaptığını ikrar etti. Kocakarı söyleyince, âşık olan kadın ne yaptıklarını anlattı. Hazreti Ömer (Kalkıp, gencin ellerini çözüp, mendili ile başının kanını silip bağladı.) Allahü Teâlâ’ya hamd olsun ki, Resûl-i Ekrem’in “Ümmetimden, kardeşim Yûsuf aleyhisselâmın kendini Zeliha’dan sakladığı gibi, yabancı kadınlardan muhafaza eden siddikler çıkacaktır” hadîs-i şerîfi bizim zamanımızda bu gence nasib oldu.” buyurdu. Gencin sırtını okşayarak hayır duâ etti.

BARAMDA ÇOCUĞUNA YENİ ELBİSE ALAMAYIŞI

Hazreti Ömer halife iken bir bayram gelmişti. Herkes çocuklarına yeni elbiseler alıyordu. Hazreti Ömer’in oğlunun elbisesi eski idi. Bayram günü çocuklar, eski elbiseli olan halifenin çocuklarıyla alay etmeğe başladılar. Hazreti Ömer’in oğlu, ağlayarak babasının yanına geldi. Hazreti Ömer, oğluna şefkat edip acıyarak, Beyt-ül-mâlin emininini çağırırdı. Oğlunun ağlama sebebini anlattıktan sonra, gelecek`ayın maaşından bir miktar vermesini istedi. Beytül-mâl emini: “Yâ Emirel-mü’minin, yaşayacağınızı muhakkak biliyor musunuz ki, hak etmediğiniz paradan istiyorsunuz?” dedi. Hazreti Ömer “Allahü Teâlâ’dan başka kimse bilemez,” buyurdu. “O zaman Yâ Halife! Yaşayacağınızı bil-medikten sonra, ne almanız size yakışır, ne de bizim vermemiz makûl olur,” dedi.

Hazreti Ömer, söylediğine pişman olup, Beytül-mâl emininin sözünü beğendi, hayır duâ buyurdu. Allahü Teâlâ çocuğunun kalbine bir yolla teselli verip, her biri safâyı kalb ile gittiler.

ANNESİNİN SÜTE SU KATMASINA İTİRAZ EDEN KIZI OĞLUNA ALMASI

Bir gece Hazreti Ömer Medine-i Münevver’de geziyordu. Bir kadın: (Kızına evi içinde) “süte biraz su kat,” diyordu. Kız: “Emirül-mü’minin süte

su katmayınız buyurmamış mıydı?” dedi. Kadın: “Emir burada yok,” dedi. Kız: “Hazreti Ömer burada yok ise, Rabbi bizi görür,” dedi. Hazreti Ömer (O evi işaret etti. Evine gelip oğluna,) senin için bir kız buldum, onu sana alayım, buyurdu. (Ertesi günü kadının evine gitti.) Kızını oğluma ver, buyurdu. Kadın: “Bunu kalbimden dahi geçirmeğe cesaretim yoktu,” dedi. Hazreti Ömer “Kızının bir sözü çok hoşuma gitti. Onun için geldim,” buyurdu. O kız oğlu Âsım’a aldı. Âsım’ın kızından Abdülaziz oldu. Abdülaziz’in oğlu Ömer bin Abdülaziz halife oldu. Onun zamanında da kurd kuzu ile gezerdi.

HAZRETİ ÖMER (Radyallahu Anh)’IN BAZI HİKMETLİ SÖZLERİ

Buyurdu ki: “Sâdık arkadaşlar bulun ve onların arasında yaşayın. Dürüst ve samimi arkadaşlar, darlıkta yardımcı, genişlikte süs ve zinetdirler.

Dostunun sana düşen işini güzel bir şekilde gör ki, lüzumunda, sana daha güzeli ile karşılıkta bulunsun.

Düşmanlarından uzaklaş, her dosta bel bağlama, ancak emin olanları seç. Emin olanlar, Allahü Teâlâ’dan korkanlardır.

Kötü insanlarla düşüp kalkma, onlardan kötülük öğrenirsin. Onlara sırrını verme ifşa ederler, işlerini Allah’dan korkanlara danış ve onlarla istişare et.”

“Allah’a itaat eden büyük zatların sözlerine dikkat edin. Çünkü onlara Allah tarafından gerçekler tecelli eder ve onu konuşurlar.”

“İyilik kolay bir şeydir. Güler yüz ve yumuşak söz bunu temin eder.”

“Şiddet göstermeksizin kuvvetli, zayıflık göstermeksizin yumuşak ol.”

“Çok gülenin heybeti azalır. Şaka yapan eğlenceye alınır. Bir şeyi çok yapan onunla tanınır. Çok konuşan çok yanılır, hataya düşer. Böyle kim senin hayâsı azalır. Hayası azalan şüpheli şeylerden az kaçınır. Şüpheli şeylerden az kaçınanın kalbi ölür.”

“Hakkımda hangisinin daha hayırlı olduğunu bilemediğim için darlık (fakirlik) ve bolluk (zenginlik) günlerimin hiçbirine aldırış etmedim.”

Hazreti Ömer bir defasında Şam’a gitmişti. Orada giydiği eski elbiselerden dolayı söz edildiğini duyunca “Biz İslâmiyet ile izzet bulduk, izzeti, şerefi başka yerde aramayız.” buyurdu.

“Amellerin efdali farzları yapıp harâmlardan kaçınmak ve Allah katında sâdik niyyetdir.”

“Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekin. Amelleriniz tartılmadan önce tartınız.”

Yolu bir mezbeleden geçse, orada durur ve: “İşte hırsla sarıldığımız dünyâ” derdi.

“Âhret işlerinde zarar etmektense, dünyâya ait işlerde zarar ediniz. Böylesi sizin için daha hayırlıdır.”

Dul kadınlara, yetimlere sırtında un taşırdı. Bu halini gören biri: Bırakın biz taşıyalım deyince, Hazret-i Ömer “Ya kıyâmet günü günahımı kim taşır” buyurdu.

“Alay, şaka ve mizah etmekten kaçınınız. Zira bunlar insanın şerefini kırar, vakarını azaltır.”

“Ahmakla arkadaşlık etmekten kaçın. Çünkü, ekseriya, sana iyilik yapayım derken zararı dokunur.”

“Tevbe edenlerle oturun, onların kalbleri yumuşak olur.”

“Tevazuunun başı, bir müslüman ile yolda karşılaşırsan ilk önce selamı senin vermen, bir mecliste en geride oturmaya râzı olman ve şöhretten uzak durmandır.”

“Yemekten sonra misvak kullanmak iki hizmetçi kullanmaktan iyidir.”

“Mescidler yer yüzünde Allahü Teâlâ'nın evleridir. Mescidde namaz falanlar Allahü Teâlâ'nın misafirleridir. Ev sahibine, ancak misafirlere ikramdüşer.”

“Ramazan ayı çok hayırlı ve mübârek bir aydır. Gündüz tutulan oruca, gece kılınan namaza bu ayda verilen sadakaya, Allahü Teâlâ kat kat sevab verir.”

“İnsanların en cahili, ahiretini başkasının dünyâsı için satandır.”

“Allahü Teâlâ başkasına acımayana acımaz, affetmeyi affetmez, özür kabul etmeyenin özrünü kabul etmez.”

“Tevbe'den maksad günahı bilip yapmamaktır. Amel-i salihde bulunmaktan maksad, kendini beğenmemektir. Şükürden maksad, aczini itiraf edip kulluğu bilmektir.”

“İnsanın elbisesini temiz kullanması şerefi icabıdır.”

“Dinini bilmeyen tüccar pazarımızda satış yapmasın.”

“Mescidde oturan kimse, Allahü Teâlâ'nın huzurunda bulunuyor demektir.” “

“Helâlin onda dokuzunu harâma düşmek korkusu ile terk ederdik.”

“Bana ayıplarımı, kusurlarımı söyleyen kimse Allahü Teâlânın merhametine kavuşsun.”

“İstiğfâr her derde devadır.”

“Tevbe edip de tevbesi kabul olunanlarla beraber bulunun... Zira onlarla beraber bulunmak kalbi daha fazla yumuşatır.”

“Allahım, bana senin yolunda şehîd olmayı nasib et. Peygamberinin şehrinde ölmeyi kısmet et.”

KAYNAKLAR

- 1) Tefsîr-i Taberî, cild-10, sh-160
- 2) Tefsîr-i Kurtûbi cild-8, sh-170
- 3) Târih-ul-hulefâ sh-101
- 4) Savaik-ül-muhrika sh-89
- 5) Tabakât-ı İbn-i Sa'd cild-3, sh-266
- 6) El-İsâbe cild-2, sh-518
- 7) El-İstiâb cild-2, sh-58
- 8) Üsûd-ul-gâbe cild-4, sh-58
- 9) İzâlet-ül-hafâ cild-1, sh-579
- 10) Müsned-i Ahmed bin Hanbel cild-1, sh-2
- 11) Tabakât-ül-huffâz sh-3
- 12) Hulâsat-ü te hzibi'l kemâl sh-239
- 13) Tabakât-ı Şirâzi sh-38
- 14) El-İber cild-1, sh-27
- 15) En-Nücûm-uz-zâhire cild-1, sh-78
- 16) Târih-ul-Ümem-i ve'l-mülûk cild-3, sh-192
- 17) İbn-i Hişâm cild-1, sh-364
- 18) El-Kâmil fi't-târih cild-2, sh-208, 139
- 19) Kitab-ul-harâc sh-73
- 20) Kitâb-ul emvâl sh-77
- 21) İbn-i Âbidîn cild-3, sh-364, cild-2, sh-49
- 22) El-Evâil sh-78/b.
- 23) Kitab-ul-harâc (Yahya bin Âdem) sh-169
- 24) Sahih-i Buhârî cild-4, sh-242
- 25) Müslim, fedâil-us-Sahâbe
- 26) Sünen-i Tirmizî cild-2, sh-182
- 27) Târih-ul-hamîs cild-1, sh-333
- 28) İnsân-ul-uyûn cild-1, sh-329
- 29) El-A'lâm cild-5, sh-45
- 30) Hilyet-ül-evliyâ cild-1, sh-38
- 31) Bedâi-us-Sanâi cild-7, sh-9
- 32) Miftâh-u Kunuz-is-sünne, Hazreti Ömer maddesi
- 33) Tam İlmihâl Se'âdet-i Ebediyye sh-1056
- 34) Eshâb-ı Kirâm sh-383
- 35) Herkese Lâzım Olan İmân sh-1

KISSADAN HİSSELER

ARILARIN İLGİNÇ ÖYKÜSÜ

– 500 gram bal için arılar, 3 milyon 750 bin defa çiçeğe konup kalkıyor.

– Bir kg bal için ise 40 bin tane arı, 6 milyon çiçeği dolaşılıyor.

– Bal arıları bir peteği doldurabilmek için 100 milyon çiçeğin nektarını emiyor ve 100.000 km kanat çırpıyor. Bu deli çalışmanın arasında, dönüp dönüp öbür arı benim kadar dolaşılıyor mu? diye kontrolgereği de duymuyorlar. Birbirlerine tam bir güven içinde sadece hedeflerine odaklanmışlar!...

– Neredeyse kölesi olduğumuz bilgisayar saniyede 16 milyar aritmetik işlem yaparken, bilgisayarın doğadaki rakibi bal arıları bu sürede daha az enerji harcayarak 10 trilyonluk işlem yeteneğine sahip. Demek ki bilgisayarda hala keşfedilmedik şeyler var..!

– Bir koloninin pazarlanacak 1 kg bal üretmesi ve yaşamını sürdürebilmesi için 8 kg bal tüketmesi gerekiyor. Bu da koloninin 6 kez dünya çevresini dönmesi demek...

– Onlar bu işi canla başla yapıyor ve genetik olarak nesilden nesile aktarılmış bir tembellik asla söz konusu olmamış! Bu arı cumhuriyetinde cinlik yapmak için **'birkaç gram bal da kendime saklayayım'** diye peteği hortumlayana da şimdiki dek rastlanmamış.

– Hepsi güneşin **'kalk'** ziliyle çalışmaya başlayıp, güneşin **'paydos'** ziliyle dinlenmeye çekiliyorlar.

– Hiçbir arı, **'kraliçe hanım için kaymağını yiyecek diye ben geberene kadar çalışmam abi... 'de dememiş, birlikten ve kovandan çıkınını alıp başka yollara düşüp başka bir kovanda cumhuriyet kurmayı düşünmemiş!**

– Karşı kovandakileri kıskanıp o peteğe dadanmamış! Arı, vücut ağırlığının 330 katı yük çekiyormuş. Her bir petek gözünün altıgen prizma şeklinde inşa edilmesi esas peteğin direncini sağlıyormuş. Bu nedenle kilolarca balı rahatlıkla taşıyabiliyor.

– Gerçekten de en az balmumu harcayarak, maksimum ölçüde bal depolamak için en uygun şekil, arıların inşa ettiği altıgen prizmadır' diye onaylıyor fizikçiler.

ZÂHİDİN RIZKI

Daima ibadetlerle meşgul olan bir zahid, acıkmıştı. Burnuna nefis yemek kokuları geldi. Dışarı çıkıp baktığında, bir kişinin yemek götürdüğünü gördü. Yemek kokusu kendisini çekti, O adamın arkasından yürümeye başladı. Adamı takip ededursun, aniden:

– Falan adamın parası çalınmış, diye bağırılmaya başlandı. Derken, bu zahidi apar topar alıp:

– Parayı sen çaldın, diye içeriye attılar. Zahid adam her ne kadar:

– Ben çalmadım, dediyse de bir türlü suçsuzluğunu anlatamadı. Hapse girince, oradakiler kendisine:

– Buyur yemek yiyelim, diye yemeğe davet ettiler.

Meğer biraz önce sokakta yemek taşıyan adam, o yemekleri hapishanedeki bu kimselere getiriyormuş. Zahid insan, diğer suçlularla beraber afiyetle yemeğini yeyip karnını doyurdu. O sırada:

– Parayı çalan suçlu bulundu, o adamı bırakın, denildi ve ibadet ve taatle meşgul olan zahid serbest bırakıldı.

Böylece, bu zahid insan bir doyumluk yemek yemek için hapse girip çıkmış oldu.

HACI FERŞAD EFENDİ'NİN HALİFESİ, ALVARLI EFE HAZRETLERİYLE
MAHMUT EFENDİ HAZRETLERİ'NİN YAKIN DOSTU, HACI HASAN
RAMİ EFENDİ VE FETHULLAH HOCAEFENDİ GİBİ BİRÇOK ULEMANIN
ÜSTADI, CÜBBELİ AHMET HOCAEFENDİ'NİN AHİRET KARDEŞİ
ERZURUM'UN SON DEVİRDE YETİŞTİRDİĞİ BÜYÜK VELİ

HACI SÂLİH EFENDİ (6) SELMAN DEMİR

(Kuddise Sirruhû) 1898- 2.2.1991

KABİR ZİYÂRETLERİ

Kesinlikle terk etmediği ve terk edilmesine râzı olmadığı âdetlerden biri de kabir ziyaretiydi. Mübârek zâtların dost ve ahbâbının kabirlerini sık sık ziyaret ederdi.

Erzurum'da bulunan Abdurrahman Gâzi, Emir Şeyh, İbrâhim Baba, Ebû İshak Kâzerûnî Vehbi Efe, Muhammed Lûtfi Efendi, Çaykara'nın Ho laysa köyünde medfun Ferşad Efendi, Muhammed Şerif Efendi, Ebu'l-Hasan Harakânî hazerâtının türbelerine sıkça giderdi. İstanbul Çorum ve diğer yerlerdeki sahabe kabirlerinin ziyaretini de aksatmazdı.

İstanbul'da bulunduğu senelerde en çok ziyarete bulunduğu kabirlerden birisi, Gümüşhânevî Hazretlerinin kabri idi. En halsiz anlarında bile yakınları ona "Gümüşhânevî Hazretleri'nin türbesine gitsek..." dediklerinde gözleri açılır, "Hemen gidelim." derdi.

Hasankale'ye kadar gelip de Vehbi Efendi'nin türbesini ziyaret etmeyenlere kızan Sâlih Efendi, "Kendilerine gadretmiş olurlar." diyordu.

İstanbul'da sık sık gittiği Eyüp Sultan türbesinin mânevi bir işaretle keşfen bulunması hakkında şöyle demişti: Aslında kabrin yerini Akşemseddin değil, Fâtihi bulmuştur. Akşemseddin, 'Hazret'in yattığı yer burasıdır' demesi üzerine Fâtihi, 'Hocam, sizin gördüğünüz, gasledildiği suyun çağılmasıdır. Orada gasledilmiştir ama defnedildiği yer şurasıdır.' diyerek kabrin gerçek yerini göstermişti.

Bir gün Erzincan Terzi Baba kabristanına giden Sâlih Efendi, evliyâullahdan İbrâhim Hakkı Kemâhî Hazretleri'nin kabrini arıyordu. Sâlih Efendi'nin Erzincan'a teşrifini duyan müftü Efendi de yanlarına geldi. Sâlih Efendi, Hazret'in kabrini harap vaziyette görünce üzüldü, Müftü Efendi'ye

bir miktar para verip bununla gerekli tamiratın yapılması için istekte bulundu. "Burada yatan, büyük bir zâttır. Kabrini ziyarete gelenler feyiz alırlar, onun mâneviyatından istifade ederler bu yurdu.

İNSANLARIN HÂLİNE ÇOK ÜZÜLÜRDÜ

Ömrünün sonuna doğru ızdırabı artmıştı. Dünyadaki ahiret kardeşlerinin çoğu irtihâl etmiş, birer birer göçüp gitmişlerdi.

Âlemin ahvâlinin bozulması onu çok üzüyordu. Mâneviyattan bihaber nesiller karşısında morali bozuluyordu. "Bu devirde yerin altı, üstünden hayırlıdır." diyordu. Bir defasında şöyle buyurmuştu: "Alvarlı Efe Hazretleri'ni şimdi daha iyi anlıyorum. 'Gün gelecek, insanlar şehirlerden köylere kaçacaklar. Ama oralarda da huzur bulamayıp dağlara çekilecekler.' derdi."

Toplumdaki ahlâkî çöküntünün evlat yetiştirmeyi zorlaştırdığına inandığı için insanların fazla çocuk sahibi olmalarını tasvib etmiyordu. Çok defa "Sene iki yüzden sonra en hayırlınız hanımı çocuğu az olandır" hadis-i şerifini naklederdi. Etrafındakileri ikâz ediyor, "Açık kadınlara heves etmeyin. Dışları süs içleri irindir." diyordu.

İstanbul'da zaman zaman evden çıkar, bir yerlere giderken çarşı pazarın halini görünce iki büklüm olurdu. Toplumun hali karşısında yemekten içmekten kesilirdi.

Bir yandan da ümidini kesmeden tebliğ ve irşad vazifesine devam ediyordu. Böyle bir devirde şerri olduğu gibi hayrı temsil eden insanlar da olmalıydı. Bu daİslâmî hakikatlerin muhtaç zümrelerin gönüllerine akıtılmasıyla olabilirdi. Sâlih Efendi değil son günlerine, son nefesine kadar insanların mâneviyattan mahrum bir vaziyette ötelere yol almalarına dayanamıyordu. Son nefesini vermeden önce oğluna seslenmiş, "Hacı Nûrullah, ne olacak bu insanların hâli!" demişti. Ondan sonra kelime-i tevhid okuyup vefat etmişti.

SOĞUK SUYU SEVERDİ

Sâlih Efendi, soğuk su içme ve buz yeme adetini ömrünün sonuna kadar terk etmemişti. Kendisini tanıyanlar bu hali, vücûdunda çoğu zaman fark edilen hararete yorarlardı, tabi ki bu harâretin nedeni Allah ve Rasûlüne karşı aşırı muhabbet idi. Vefatından sonra, onun bu yanına ışık tutan bir hadise vukû bulmuştu.

Esat Paşa kabristanından Çöğender'e getirilen Sâlih Efendi için burada bir türbe yapıldığı sıralarda köye şık giyimli biri gelmiş, kabrin başında neredeyse bir saat boyunca elleri bağlı vaziyette durmuştu. Bu hal, Hacı Efe'nin oğlu Nûrullah Efendi'nin dikkatini çekti ve gidip onunla tanıştı. Genç adam Nûrullah Efendi'ye geçmişte yaşadığı garip bir hadiseyi şöyle anlattı:

"Hacı Efendi vefat ettiğine göre anlatmamda bir mahzur yok. Samsun'da, Hacı Bekir Ağa isminde mübârek bir zât vardı. Kendisine intisâb etmek istediğimde elime Sâlih Efendi'nin adresini verdi, "Benim bir ağabeyim var, seni ona göndereyim." dedi. Verdiği mektubu alıp yola düştüm ve İstanbul'a gidip Sâlih Efendi'yi buldum.

Elini öptüm, kendimi tanıttım. "Hoş safâ geldin." dedi ve getirdiğim mektubu okudu. Kendisine intisâb için geldiğimi anlayınca "Evlâdım, burada bir Hacı Mahmud Efendi var. Ehil bir mürşid, gönül rahatlığıyla intisab edebilirsiniz.

Sizi ona gönderirim, ders alırsınız." dedi. Ama Bekir Efendi kendisine intisâbım dışında bir şey

söylememişti, bu işin olması mümkün değilse geri döneyim diye izin istedim." O zaman istihâre yap, bir rüyâ görürsen bana anlatırsın." dedi. Ben o gece bir rüya gördüm. Dağlık bir yerdeydim. Üst taraflardan bir şelâle, yüksek sesle çağıldayarak akıyordu. Etrafta karlar vardı, üst taraflar buzluymdu. Çimenlik bir yerdi. Sâlih Efendi de paçalarını sıvamış, suyun içinde duruyordu.

Rüyamı Sâlih Efendi'ye anlattım. Dinledikten sonra bana ders vermeyi kabul etti. Ben daha sonra Samsun'a döndüm. O sene Bekir Efendi ile Samsun'da görüştük. "Bir araba bul, biryere gideceğiz." dedi. Samsun-Kavak arasında, dağlık bir yere gittik. Arabayı durdurmamızı istediği yeri görünce şaşırđım, burası rüyamda gördüğüm yerdi. Her şey aynıydı, bir Sâlih Efendi eksikti. Bekir Efendi bana "Sâlih Efendi soğuk suyu neden severdi bilir misin? Onu soğuk suya alıştıran yer burasıydı..." dedi. Mahmut Efendi Hazretlerini ziyaretinde soğuk su isterdi, içinde buz görmediği suyu geri gönderir, buzlu su isterdi. Bazı müridleri yazın ortasında ona Uludağ'dan buz getirirlerdi, cenazesi de Fatih Câmiiinde, sonra Erzurum'da takır takır buzların üzerinde kılındı.

SİGARA DENEN İLLET

Sigaradan nefret eder, etrafındakilerin de bu illetten uzak durmalarını isterdi. İki oğluna, sigara içtikleri için "Beni kabrime siz koymayacaksınız." demişti. Bir yakını bu hususta alakalı başından geçen bir hadiseyi şöyle anlatıyor:

Üç kişi umreye gidecektik, İstanbul'da Hacı Efem'i ziyaret ettik. Onun yanında sigara içmezdim ama çok içtğimi bilir, bu yüzden bana kızardı. Bana "Senin cebinde pis kokan bir şey var. Bu sefer ondan kurtul." dedi. Ne demek istediğini anlamıştım ama bu konuda çok da kararlı değildim.

Mekke-i Mükerrerme'ye vardık. Ben iki arkadaşımın ortasında idim. Kolkola girmiş tavaf ediyorduk Beytullah'ı. Büyük kavuklu, güzel simalı bir zât beni kolumdan çektiği gibi kenara aldı. "He'l-yecûzü'l-ilmü ve'l-Kur'anü ve'limânü ve'd-duhâni fi cevfi'l-mü'min." "Bir müminin içinde ilim, iman, Kur'an ve dumanın toplanması caiz midir" dedi.

“Efendi Hazretleri, ben çok içiyorum. dua edin de bırakayım.” dedim. Beytullah’ı gösterdi, “İşte dua makamı, gir dua et.” buyurdu. Ama ben bir türlü bırakmaya azmedemiyordum. İnsan tavafın o kalabalık anında yakınına kaybetse bulamaz. O zât üç gün üst üste beni buldu, yakama yapıştı.

Sigarayı bırakmadan Mekke-i Mükerreme’den ayrıldım. Cidde havaalanından döneceğimiz gün herkes hediyelik eşya alıyordu. Ben de karton karton sigara alıyordum. Türkiye’de yabancı sigara yoktu o sıralar... O sırada Mekke’dekine benzer bir hadise oldu. Gene tanımadığım mübarek bir zât yakama yapıştı. Bu da başkaydı. “Niçin içersin! Ayıp değil mi, yakışır mı? Biz sana bunu bırakmanı söylemedik mi? Altı senedir Medîne-i Münevvere’deyim. Bütün amelimin sevabını sana bağışladım, at şu illeti.” deyip ağladı. İşte o zaman elimdeki paketleri parçalayıp sigarayı terk ettim.

ÇÖĞENDER MUHABBETİ

Sâlih Efendi bu köyü çok severdi. Dedesi ve babasından sonra iki o ğlu ve torunu da burada imamete geçtiler. Çöğenderliler’i severdi. Bazen onlara kızdığı da olurdu ama şefkati celaline galebe ederdi. “Ben sizin hepimizi evlat edinmişim.” diyordu. Burada neredeyse 40 sene imamlık yapmıştı. Köyün yetişkinlerinin hemen hepsi ilk derslerini ondan almışlardı. Zâten yöre insanı onu Çöğender İmamı Hacı Sâlih Efe, Çöğenderli Sâlih Efendi gibi isimlerle tanıyordu.

Köylülerini dualarında eksik etmezdi. İstanbul’da kaldığı yıllarda Çöğenderliler’in kendisini ziyaret etmelerine çok memnun olurdu.

Köyün ardından geçen çayın üzerinde köprü kurmuş, tarlalara su taşıyan arkların yapımında çalışmıştı. Köyün sıkıntıları onun da sıkıntısı olurdu. Kuraklık ve diğer afetlerde başkalarının yardımına koşardı. Yağmur dualarına defalarca icabet edildiğine yöre insanı şahitti. Bir defasında köyün hayvanları dabak hastalığına tutulmuşlar, kırılma noktasına gelmişlerdi. Sâlih Efendi bir miktar tuz üzerine dualar okumuş, bu tuzun çeşmenin suyuna katılarak hayvanlara oradan su içirilmesini istemişti. Allah’ın izniyle bu hadiseden sonra hastalık zail olmuştu.

Çöğender, sinesinde medfun zâtlarla manevi zenginliklere sahip bir köy... Çöğen Baba, Emir Süleyman, Çerkez şeyhleri bu zâtlardan bazıları. Emir Süleyman Hazretleri geçmiş zamanlarda burada şehid düşmüş ve köyün içinde bir yere defnedilmiş. Kabrinin yeri bilinmiyormuş.

Köylülerden biri rüyasında o zâtı görmüş. “Çeşmenin suyu kabrimin üzerinden geçiyor.” diyerek yattığı yeri işaret etmiş ve başka bir yere defnolunmak istemiş. Hasan Yazıcı ve birçok şahidin huzurunda işaret edilen yer açılmış ve şehidin çürümemiş naaşı yerinden alınarak şu anda mezarının bulunduğu mahalleye nakledilmiş.

Kabir ziyaretlerini hiç terketmeyen Sâlih Efendi, bu zâtlara karşı vefalı davranıyordu. Zira onlar köyün manevi sahipleriydiler.

Sâlih Efendi Çöğender’den ayrıldıktan sonra da köyüyle irtibatını kesmemişti. Vefatından kısa süre önce Erzurum’da Nazif Şehidoğlu’nu ziyaret etmiş, Çöğender’de imamete geçmesini istemişti. Nazif Efendi 1950 seçimleri sonrasında Kurşunlu Medrese minaresinden ilk ezanı okuyan kişiydi. Hacı Efe’nin bu arzusunu geri çevirmemiş, onun köylülerine sahip çıkma isteğine saygı duymuştu. Zaman zaman İstanbul’a mektup gönderiyor, köyün umumi ahvali hakkında kendisini haberdar ediyordu.

HACI SALİH EFENDİ HAZRETLERİ ’NİN KABR-İ ŞERİFİ (ERZURUM/ÇÖĞENDER)

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN MEKTÛBÂT'ININ 1. CİLD, 193.TE

“EHL-İ SÜNNET’İN DOĞRU İTİKÂDINI EDİNMEK İÇİN, BÜYÜK İMÂM TÜRPÜŞTÎ’NİN RİSÂLESİNİ OKUMAK PEK MÜNÂSİPTİR. ANLAŞILMASI KOLAYDIR. SOHBET DERSLERİNİZDE OKURSANIZ ÇOK İYİ OLUR” BUYRULAN

“TÜRPÜŞTÎ RİSALESİ” (5)

Yedinci Fasl

Kur-ân-ı Kerîm Kelâmullahdır ve
Allahu Teâlâ'nın Kelâmı Mahlûk Değildir

Bundan önce demiştik ki, Allahu Teâlâ'nın isimleri ve sıfatları Kitaptan, yani Kur-ân-ı kerîmden ve Sünnetten, yani hadis-i şeriflerden öğrenilir. Bu iki temel ve esastan açıkça anlaşılıyor ki, Ehl-i sünnet ve cemaat mezhebine göre, Hak Teâlâ daima söyleyicidir. Söyleyici olmadığı bir an yoktur. Eğer bütün insanlar bir nefeste, O'nu çağırırsalar, O'na yalvarsalar, hepsine ce vap verir, herkesin dediğini işitir, hepsini görür ve bu bahs ettiğimiz şeylerin olması esnasında hiçbirini, hiçbir şekilde O'nu diğerinden meşgul etmez ve engellemez. Kelam, Hak Teâlâ'nın zâtî (subûtî) sıfatlarındandır. Zira kelâmı kaldırırsak, zıddı lazım gelir. O ise konuşmamak, söylememektir ki bu ise, ayıp ve noksanlıktır. Halbuki Allahu Teâlâ'nın bütün sıfatları kemalde olup, zıtlarından tamamen münezzehdir.

Kelâmın Allahu Teâlâ'nın sıfatı olduğu anlaşılınca, bundan muhdes (sonradan olma) olmadığı da anlaşılmiş oldu. Çünkü kadim (evveli olmayan zat) muhdes (sonradan olma şey)i sıfatlandırılmaz. Bunun açıklaması geçmiş fasıllarda anlatılmıştı.¹⁰

Bidat sahiplerinden bir kısmının İtikadına göre; Allahu Teâlâ mütekellimdir demek, kelâmın halıkı (yaratıcısı)dır, faili (söyleyicisi) değildir manasındadır demektir.

10-) Bunun gibi, Hak Teâlâ'nın Kelam sıfatını, kendinden başkasında da bu sıfatı yaratır manasına yorumlamayın. Zira Allahu Teâlâ zatını sizden örttüğü gibi. O'nun hakikatinin künhünü anlayabilmeniz mümkün değildir. İhtasını da böyle anlayamazsınız. İşte zatını anlamak mümkün olmadığı gibi, sıfatlarının hakikatinin künhünü idrak etmek de mümkün değildir. (Akâid-i Hüseyinî)

Bu hem cahillik, hem de inadla söylenmiş bir sözdür. Onların bu sözüne göre, mütekellim, Allahu Teâlâ olmuyor kul oluyor.

Oysa mahlukun (yaratığın) sıfatı halık (yaratana) nisbet edilemez. Halbuki, Allahu Teâlâ Peygamberlere gönderdiği bütün kitaplarda kelâmı kendine izafe etmiş ve kelâmın kendi zatının hususi sıfatı olduğunu bildirmiştir.

Kur-ân-ı kerimde mealen, “Biz bir şeyi dilediğimiz zaman, ona ol deriz, o da hemen olur” (Nahl suresi, 40. ayeti) buyuruyor. Yaratılan bir şey, Allahu Teâlâ'nın emri ile yaratılmış olunca, Allahu Teâlâ'nın emri (sözü, kelâmı) mahluk olsaydı, o sözün (kelâmın) bir başka söze ihtiyacı olurdu ki, yaratılmış olsun. Onun da ikinci, üçüncü ve sonsuza kadar diğer, sözlere ihtiyacı devam ederdi. Bu ise fasiddir. Allahu Teâlâ hakkında düşünülmesi yanlış bir şeydir. Her şeyin en doğrusunu Allahu Teâlâ bilir.

Onlar bu ayeti tevil edip. “Bu ayetten murad, O istediğini yapar demektir, “ol” sözünün gerçek manası değildir” dediler. Amma bu sözleri nassa, yani Kur-ân-ı Kerim'in açık ayetlerine uymamaktadır. Çünkü, Allahu Teâlâ, “Ol deriz ve olur” buyurmaktadır. Ve olur ifadesi gösteriyor ki, ol demeden önce, o şey yok idi. Bu bidat sahiplerinin usulüne göre Allahu Teâlâ'nın kelâmını Musa (Aleyhisselam)ın işitmesi ile, Yahudilerin işitmesi arasında fazilet bakımından bir fark yoktur. Hatta Yahudilerin işitmesindeki faziletin çokluğu, Musa (Aleyhisselam)dan daha ziyadedir. Çünkü onlar diyorlar ki, Allahu Teâlâ kelâmı ağaçta yarattı, sonra Musa (Aleyhisselam) ağaçtan işitti ve Yahudiler Musa (Aleyhisselam)dan duydular.

Bu durumda şüphesiz ki, Musa (*Aleyhisselam*)'ın gibi büyük bir Peygamberden işitmek, ağaçtan işitmekten üstün olur.

Onlar, “İlâhî kelimeler, meleklere ilham edip, meleklerin Peygamberlere söylediğidir” diyorlar. Halbuki Meleğin ilhamdan kendinde bulduğuna kelâmı demek layık olsaydı, Allahu Teâlâ'nın, (veli) kullarının kalbine koyduğu her marifet, Hak Teâlâ'nın kelâmı olurdu.

Onların mezhebine göre, insanların sözü de kendilerinin filidir, yoksa Allah yaratmıyor. Onların sapık ve çirkin İtikadlarından bu kadar bildirmeye yetinelim. Yoksa mezheplerinin batıl olduğuna Allahu Teâlâ'nın kelâmı ve Resûlünün (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) kıymetli sözleri kafidir.

Nitekim Allahu Teâlâ (çeşitli âyet-i kerimelerde şöyle) buyurur: “İman eden ve iyi işler yapanları, içinde ebedi kalmak üzere, altından ırmaklar akan Cennetlere koyacağız. Allah (bu söylenenleri) hak bir söz olarak vadedti. Söz verme ve onu tutma bakımından, kim Allah'tan daha doğru olabilir” (Nisâ sûresi, 122. ayeti).

“Kendinden başka ilah olmayan Allah, elbette kıyamet günü sizi toplayacaktır; bunda asla şüphe yoktur. Söz bakımından Allah'tan daha doğru kim vardır?” (Nisâ sûresi, 87. ayeti).

“Allahu Teâlâ, ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara ‘Beni ve anamı iki tanrı bilin’ dedin mi? buyurduğu zaman, o Hâşâ! Seni tenzih ederim! Hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz. Hem ben söyleseydim, şüphesiz sen onu bilirdin. Sen benim içimdekini bilirsin; halbuki ben senin zatında olanı bilmem. Gizlilikleri bilen yalnız sensin” (Maide sûresi, 116. ayeti). “Allah size gerçeği söyler ve doğru yola O erİştirir” (Ahzâb sûresi, 4. ayeti). “Bir kısım Peygamberleri sana daha önce anlattık, bir kısmını ise sana anlatmadık. Ve Allah Musa ile gerçekten konuştu” (Nisa sûresi, 164. ayeti). “Şimdi (ey müminler), onların size inanacaklarını mı sanıyorsunuz? Oysa ki, onlardan bir zümre, Allah'ın kelâmını işitirler de, iyice anladıktan sonra bile onu tahrif ederlerdi” (Bakara sûresi, 75. ayeti).

İşte bu gibi bir çok âyet-i kerîmede Allahu Teâlâ sözü ve kelâmı Arap dilinde kullanılan birçok şekilde kendine izafe edince, bunların görünüş manalarını bırakıp, hakikatten mecaza çevirmeye kalkışmaya hiç kimse mâzeret bulamaz.

Bu yeterli bir delildir. Ama onların, anlattığımız cinsten, şüphe uyandırıcı çok sözleri vardır. Alimler kitaplarında hepsine ayrı ayrı cevaplar yazmışlardır. Biz ise, bu kısa kitabımızda bu kadarla yetindik.

Allahu Teâlâ'nın mütekellim olduğu, kelâmın O'nun sıfatlarından biri bulunduğu ve sıfatlarının zatı gibi kadim olduğu anlaşılınca, Kur'ân-ı Kerim'in gerçekten Allah kelâmı olduğunu bilmek lazım gelir. Bunun da delili odur ki, Allahu Teâlâ ona kendi kelâmı diyor ve Tevbe sûresi 6. ayetinde mealen, “Ey Habibim, eğer müşriklerden biri senden aman dilerse, Allah'ın kelâmını duyup dinleyinceye kadar, ona aman ver...” buyuruyor. Kur'ân-ı Kerim'in, Allah kelâmı olduğunda icmâ'i ümmet vardır.

Kelâmın Allahu Teâlâ'nın sıfatı olduğu bilinmiş oldu. Allahu Teâlâ ise, bütün sıfatları ile kadimdir. Resûl-i Ekrem (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in Hasen ve Hüseyne (*Radıyallahu Anhüma*) “Sizi Allahu Teâlâ'nın kelimatına ısmarlarım, (Allahu Teâlâ'nın kelâmına sığdırmırım) derdi. Allah'ın Resûlü (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) için, bir mahluku diğer bir mahluka sığdırması düşünülemez. Allahu Teâlâ'nın kelimelerine bu hadîs-i şerifte Tamme (tastaman) buyurdu. Yani Allahu Teâlâ'nın kelimelerinde hiç noksanlık yoktur. Yaratılmış ise noksanlık damgasından kurtulamaz.”¹¹

11-) Muhaddis Emir Cemâleddin, (*Fevâid*) kitabında yazar: “Kur'ân-ı kerimle hadîs-i kudsi arasındaki fark şudur ki, Kur'ân-ı kerim mucizedir. Hadîs-i kudsi ise öyle değildir. Namaz Kur'ân-ı kerim ile sabit olmuştur. Kur'ân-ı kerimi inkar eden kafir olur. Hadîs-i kudsi böyle değildir. Kur'ân-ı kerim için, Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ile Allahu Teâlâ' arasında Cebraîl (*Aleyhisselam*)'ın vasıta olması lazımdır. Hadîs-i kudsi böyle değildir. Kur'ân-ı Kerim'in lafzının, Allahü Teâlâ'dan gelmiş olması lazımdır. Hadîs-i kudsi böyle değildir. Onun sözleri Resûlullah'tan olabilir. Kur'ân-ı Kerime abdestsiz dokunulmaz. Hadîs-i kudsiye abdestsiz dokunulur.”

Abdullah bin Abbas (*Radıyallahu Anhüma*), pürüzsüz Arabi bir Kur'an gönderdik" (Zümer suresi 28. ayeti ile bu manaya işaret edip, "Her mahlukta bir pürüz, bir eğrilik, muhakkak vardır" buyurdu. Yani Kur'an-ı kerimde hiç pürüz olmadığı açıklanmakla Kur'an-ı kerimin mahluk olmadığı bildirilmiş oldu.

İbni Abbas (*Radıyallahu Anhüma*) Kâ'benin yanında bir kimsenin, "Ey Kur'anın rabbi!" dediğini duyunca, ona, "Sus, Kur'anın rabbi deme ki, Kur'ana merbûb (yaratılmış) demiş olursun". Halbuki merbûb olan, mahluk olmuş olur.

Bunu bildirmemizin sebebi, daha ilk asırda Kur'an-ı Kerim'in mahluk olmadığı tasrih edilmiş olduğunu ifade etmektir. Fakat sahâbenin kendi aralarında bu konunun çok konuşulmaması ve bu hususta yeterli ve tam haberlerin gelmemesinin sebebi, onların zamanında bunu herkesin bilip kabul etmesidir.

Bu hususta onların nasıl bir şüphesi olurdu ki, Peygamber (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) onlara, "Allahu Teâlâ' buyuruyor ki, ey Habibim, kullarıma de ki, eğer insanlar ve cinler bir araya gelse, Kur'anın bir benzerini getirmek (söylemek) isteseler, getiremezler.

Sırtlarını birbirine dayayıp, birbirlerini kuvvetlendirse de" (bunu yapamazlar) buyurmuştur. (İsrâ suresi 88.ayet) Eğer Kur'an-ı Kerim mah-

(Şerh-i Akâid) de yazıyor: Kur'an-ı Kerim, mushaflarda yazılı, kalplerde mahfuz, dillerde okunan ve kulakla dinlenendir. Fakat bunlara hulûl etmiş değildir. Kelamullah sözü hem kadim olan kelâm-ı nefsiyi hem de muciz olup, hâdis (sonradan olma) kelâmı lafzıyı içine almaktadır. Çünkü ikisine de Kelamullah değildir denmez.

Allahu Teâlâ'nın kelâm-ı nefisi demek. O'nun Zâtına ait sıfatı demektir.

Kelâm-ı lafzısı demek ise O'nun yani Yaratanın özel ve hârikulâde mahluku demektir. Ama mahlukun teliflerinden, yazmasından değildir. Bu bakımdan mucizedir. (Fetâvâ-yı Birehne)

luk olsaydı, insanların ve cinlerin meydana getirdikleri kelimeler her bakımından Kur'an-ı Kerim gibi olmasaydı bile mahluk olma bakımından onun gibi olurdu. Yine böylece Allahu Teâlâ o müşrik kimseyi ayıplamak için, Müddessir suresinin 25. ayetinde "Bu insan sözünden başka bir şey değildir" dediğini bildirmektedir.¹²

Selef-i sâlihîn âlimleri, Eshab-ı kiramdan (aleyhimürrıdvan) sonra sözbirliği ile bildirdiler ki, Kur'an-ı kerim Allahu Teâlâ'nın kelâmıdır. Mahluk değildir. Dillerimizde okunur, mushaflarımızda yazılır, gönüllerimizde, zihinlerimizde ezbere bulundurulur. Metlûv (Okunan) Kur'an-ı kerimdir; tilâvet (okumak) ise, okuyanın sıfatıdır.

Yazılan Kur'an-ı kerimdir; ezberlemek ise, ezberleyenin sıfatıdır. Kur'an-ı Kerim'in mahluk olup olmama meselesinde, selef ve halef (önceki ve sonraki) âlimlerini mezhebi (tuttukları yol) budur. Onların sözüne uymamak, bildirdikleri hududu aşmak, bidatdır, Ehl-i sünnetten ayrılmaktır. Dalâletten (sapıklıktan) koruyan, ancak Allahu Teâlâ'dır.

12-) Rivayete göre, Velid bin Mugirenin, Resûlullah'ın (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) okuduğu Kur'anı dinleyince, çok etkilendiğini öğrenen Kureyş müşrikleri, "Eyvah! Velid dininden dönmüş; artık ona bakarak bütün Kureyş dininden dönecektir" dediler. Bunun üzerine, yeğeni Ebû Cehil, Velide gidip, kibri-ne yediremeyeceği sözlerle onu ikna etti. Sonra birlikte müşriklerin yanına geldiler.

Velid onlara, Muhammede, mecnun, kahin, şair ve yalancı lakapları ile hitap etmenin tutarlı olmayacağını anlattı. Nihayet uzun zaman düşündükten sonra "Olsa olsa bir sihirbazdır. Görmüyor musunuz? Kişiyi ailesinden, evladından, kölesinden ayırıyor" dedi. Müşrikler bu sözleri çok beğendiler ve Resûlullah'a sihirbaz diye hitap etmeye başladılar. Bu, Resûlullah'a çok dokundu.

HİKMETLİ SÖZLER

İmâm-ı Şâfiî (Radiyallahu Anh) diyor ki:

“Bu hükümlerin dörtte üçünü İmâm-ı Âzam (Radiyallahu Anh) çıkardı, geriye bir tane kaldı onun da yarısını yine o çıkardı.

“İmâm-ı Şâfiî’yi severim, büyükleri takdir ediyor.

(Mahmud Efendi Hazretleri)

Kişi bu alçak dünyaya tenezzül etti mi, bala kapılmış sineğe döner.

(Sadi Şirazi Hazretleri)

Afetleri en iyi bilen,
afetlere düçar olandır.

(Cüneyd-i Bağdadi Hazretleri)

Çok uyumak, çok yemek, çok konuşmak
gönlü katılaştırır

(Ebubekir Verrak Hazretleri)

Osmanlı Devleti, Kur’an’la
Osmanlı Devleti oldu.

(Mahmud Efendi Hazretleri)

Kabiliyetsiz olmak bir kusur değildir.
Ama ahlâksız olmak çok büyük bir kusurdur.

(Mahmud Efendi Hazretleri)

İmâm-ı Muhammed (Radiyallahu Anh) yedi yaşında hafız oldu. İmâm-ı Muhammed (Radiyallahu Anh) İmâm-ı Şâfiî (Radiyallahu Anh)ın üvey babasıydı. İmâm-ı Şâfiî (Radiyallahu Anh) buyurdu ki:

“Üvey babam, İmam-ı Muhammed (Radiyallahu Anh)ın kitapları olmasaydı ben İmâm-ı Şâfiî olamazdım!” Yani babasının kitaplarından faydalandığımı ifade ediyor.

(Mahmud Efendi Hazretleri)

İtaat sevginin delilidir. Zira “Seven sevdiğine itaat eder” buyurulmuştur.

(Mahmud Efendi Hazretleri)

Bizim şu dünyadaki en önemli gayemiz,
sandıkları altın doldurmak değil, İslam’ı
yaşamak ve yaşatmaktır.

(Mahmud Efendi Hazretleri)

Halk içinde mu’teber bir nesne yok devlet gibi.
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi.

(Kanûn-î Sultan Süleyman)

Ne kadar okursan oku;
bilgine yakışır şekilde davranmadığın sürece,
cahilsin demektir...

Namazı ara sıra kılanın,
huzuru da ara sıra olur...!

SÜT MAHREMİYETİ

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA FIKIH KURULU

Insanlar arasında akrabalık bahşeden Allah Teâlâ'ya hamd, akrabalığın hükümlerini beyan eden Resulü Peygamber Efendimize salât-u selam olsun.

Her çocuk anne sütüne muhtaç olarak doğar. Kuralı böyle koymuştur yüce yaratan. Teknolojinin bu denli gelişme kaydettiği günümüzde anne sütünün yerini tutabilecek herhangi bir gıda üretilmediği gibi, üretileceği yönünde bir işaret de söz konusu değildir. Çocukların anne sütüne olan ihtiyaçlarının karşılanması ise, bir vakıa olarak karşımızda durmaktadır. Kaldı ki; her annenin sütü çocuğuna yeterli olmayabilir. Veya çocuk annesinin memesi ni almayabilir. Ayrıca günümüzde çokça rastlanan erken doğumlarda anne sütünün temin edilememesi halinde çocukların ölüme maruz kaldıkları da bir gerçektir. Şu halde bu ve emsal durumlardan dolayı eskiden olduğu gibi günümüzde de süt emziren annelere gerçekten ihtiyaç duyulmaktadır.

Hiçbir özü bulunmayan annenin çocuğunu emzirmemesi dört mezhebin ittifakıyla caiz değildir. Süt, çocuğun gıdası olduğundan fakihler bu meseleyi nafaka bahsinde de ele almışlar ve annenin çocuğunu emzirmemesi durumunda babanın onu emziren bir kadın kiralaması gerektiğine hükmetmişlerdir. Annenin emzirmemesi bir özürden kaynaklanıyorsa günahkâr olmaz. Ancak özü bulunmadığı halde çocuğunu emzirmese günahkâr olur. Görüldüğü üzere çocuğun süt ihtiyacını karşılamak annenin vazifesi olduğu gibi, gerektiğinde babanın da vazifesidir.

Fakihler süt emzirme meselesini, evlenmeye engel teşkil etmesi açısından “muharremet” bahsinde, Çocuğun nafakası olması açısından “nafaka” bahsinde ve sütanne kiralamak açısından da “kiralama” bahsinde ele almışlardır.

Çeşitli sebeplerle çocuklarını emziremeyen kadınların çocuklarının bir sütanneye verilmesi İslam'dan önce de uygulanan bir adetti. İslam'ın gelmesinden sonra da bu durum devam etmiştir. İslam, bir takım şartlar getirerek sütle ilgili ahkâmı düzenlemiş ve onaylamıştır. Nitekim Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) çocukluğunda süttanesi Halime validemize verilmiştir.

İslam, çocuğu annesinden başka bir kadının emzirmesi durumunda çocukla emziren kadın arasında hısımlığın oluştuğuna hükmetmiştir. Elbette bu, Allah Teâlâ'nın kullarına bahşettiği büyük bir nimettir. Şu kadar var ki; bu hısımlık, şahitlik yasağı, nafaka mükellefiyeti, varis olmak ve emsal hısımlık ilişkilerini doğurmaz.

Süt emzirmede ana gaye, çocuğun süt ihtiyacını gidermektir. Buna göre; çocuğun kadının memesinden emmesi durumunda mahremiyet meydana geldiği gibi, biberon ve emsali şeylerle sütün çocuğun midesine ulaştırılması durumunda da mahremiyet meydana gelir.

Süt emme ile meydana gelen hısımlığın evlenmeye engel teşkil etme sebebi:

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ
وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمْ
اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ
نِسَائِكُمْ وَرَبَائِكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ
اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَضْلَابِكُمْ
وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
غَفُورًا رَحِيمًا

“Size şunlarla evlenmek haram kılındı: Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeş kızları, kız kardeş kızları, sizi emziren sütanneleriniz, sütkız kardeşleriniz, karılarınızın anneleri, kendileriyle zifafa girdiğiniz karılarınızdan olup evlerinizde bulunan üvey kızlarınız, -eğer anneleri ile zifafa girmemişseniz onlarla evlenmeniz size bir günah yoktur- öz oğullarınızın karıları, iki kız kardeşi (nikâh altında) bir araya getirmeniz. Ancak geçenler (önceden yapılan bu tür evlilikler) başka. Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.”

İbn Abbas, (*Radiyellahu Anh*) Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)’in amcası Hazreti Hamza (*Radiyellahu Anh*)’nın kızı hakkında şöyle dediğini rivayet ediyor:

“O bana helal olmaz. Nesepten haram olan, süt emmeden de haram olur. O benim sütkız kardeşimdir.”

Süt emziren kadının evli bekâr veya dul olması fark etmez. Ancak buluşa ermiş olması şarttır.

Sütün mahremiyet oluşturması için gerekli şartlar:

- Ne şekilde olursa olsun sütün çocuğun midesine ulaşması gerekir. Bu, memeden emme ile olabileceği gibi, biberon ve benzeri şeylerden içmeyle de olabilir. Buna göre; göze, kulağa ve vücudun bir başka yerine damlatılan süt ile süt hısımlığı oluşmaz.

- Çocuğun midesine ulaşan kadın sütünün su ve süt gibi olmayan başka bir madde ile karıştırılması durumunda süt hısımlığının oluşup oluşmadığı hususunda ihtilaf edilmiştir. İmam Ebu Hanife (Allah ona rahmet etsin)’ye göre; pişirmeksizin bir başka maddeyle karıştırılan süt, az da olsa çok da olsa hısımlık oluşturmaz. İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed (Allah onlara rahmet etsin)’e göre; çokluğa itibar etmek gerekir. Çokluktan maksat sütün tadının değişip değişmemesidir.

- İmam Ebu Hanife, İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed (Allah onlara rahmet etsin)’e göre; miktarı ne olursa olsun bir başka şeyle pişiri-

len kadın sütü hısımlığı sağlamaz. Zira bu gibi durumlarda yemek asıl kabul edilir.

- Hayvan sütüne karıştırılan kadın sütü, hayvan sütünden fazla olursa dört mezhebin ittifakiyla süt hısımlığı oluşur.

- Kadının sütü, bir başka kadının sütüyle karıştırılacak olursa İmam Ebu Yusuf ve İmam eş-Şâfiî (Allah onlara rahmet etsin)’ye göre; miktarlarının eşit olması durumunda her iki kadınla süt hısımlığı gerçekleşir. Eşit değillerse sütü fazla olan kadınla çocuk arasında süt hısımlığı gerçekleşir. Bu görüş, İmam Ebu Hanife (Allah ona rahmet etsin)’den de rivayet edilmiştir.

- İmam Muhammed ve İmam Züfer’e bir de İmam Ebu Hanife (Allah onlara rahmet etsin)’den gelen farklı bir rivayete göre; birbirine karıştırılan kadın sütlerinin miktarlarına bakılmaksızın çocukla sütleri karıştırılan kadınlar arasında süt hısımlığı oluştuğuna hükmedilir.

Bir de şu var; esasen süt, babaya aittir. Yani doğumdan sonra gelen süt, hamile kaldığı kocasına aittir. Bu yüzden boşandıktan bir müddet sonra doğum yaparak iddetini tamamlayan kadın, bir başka adamla evlenir ve doğurduğu çocuğu emzirmek esnasında bir başkasının çocuğunu da emzirecek olursa onun sütbabası yeni evlendiği kişi değil, kendisini boşayan önceki kocasıdır. Bu sebeple o çocuk, kadının ikinci kocasının kız kardeşi veya bir başka kadından doğacak kızıyla evlenebilir. Fakat kadının birinci kocası onun sütbabası olduğundan kız kardeşi de süt halası olur. Zira süt, kadında sütün oluşmasını sağlayan birinci kocaya aittir. Nitekim doğan çocuğun nesebi de ona aittir.

Süt hısımlığının oluşabilmesi için kadının sütü, çocuk tarafından en az bir defa alınmalıdır. İmam Ebu Hanife ve İmam Malik (Allah onlara rahmet etsin)’e göre sütün miktarının bir önemi yoktur. Az olsun çok olsun kadının sütünü bir defa almakla süt hısımlığı oluşur. Sahabe ve tabiinden çoğu bu görüştedir.

Şafilere göre; süt hısımlığının oluşabilmesi, kadının sütünün farklı zamanlar da en az beş defa emilmesiyle gerçekleşir.

Çocukla ilgili şartlar:

Süt hısımlığının oluşma yaşının son sınırı hakkında müçtehit imamlar arasında ihtilaf vardır. İmam Şafiî, imam Ahmet b. Hanbel, İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed (Allah onlara rahmet etsin)'e göre; süt hısımlığı, çocuk iki yaşını doldurmadığı müddetçe gerçekleşebilir. İki yıldan sonra gerçekleşemez.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ
أَرَادَ أَنْ يُنَمِّ الرِّضَاعَةَ

“Emzirmeyi tamamlamak isteyenler için anneler çocuklarını iki tam yıl emzirirler¹⁰”

İmam Ebu Hanife (Allah ona rahmet etsin)'ye göre bu süre, otuz aydır. İmam Züfer (Allah ona rahmet etsin)'e göre ise, üç yıldır.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا
وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا

“Biz, insana anne babasına iyi davranmayı emrettik. Annesi onu ne zahmetle karnında taşıdı ve ne zahmetle doğurdu! Onun (anne karnında) taşınması ve süten kesilme süresi (toplum olarak) otuz aydır¹¹”

İmam Ebu Yusuf ve imam Muhammed (Allah onlara rahmet etsin) bu ayet-i kerime 'de zikredilen müddetin, hamileliğin en az müddeti olan altı ay ile birlikte otuz ay ettiği görüşündedirler. Dolaşısıyla otuz aydan altı ay çıkınca iki yıl kalacaktır. Fetvada bu görüşle verilir.

Süt hısımlığı sebebiyle evlenilmesi haram olan kadınlar:

- Sütanne ve sütnineler. Sütninelerden maksat, hem sütannenin hem de sütbabanın yukarıya doğru anneleridir.
- Süt kızı, kızının süt kızı veya eşinin başka biriyle evliyken emzirdiği kız. Ancak sonuncu şıkta

kişinin bu kızla evlenmesinin yasak olabilmesi için bu kıza süt emziren kadınla sadece nikâhlanmış olması yetmez, zifafa girmiş olması da gerekir.

- Süt kız kardeşler. Kişinin süt emdiği annesinden emen başka süt kız kardeş veya sütannenin nesep kızlarıyla ve baba bir süt kız kardeşlerle de evlenilmez. Şöyle ki bir kimsenin iki karısından biri bir erkek, diğeri de bir kız çocuğu emzirse bunlar baba bir sütkardeştirler. Bu iki kadının aynı anda o kişinin nikâhında bulunmaları da şart değildir.

- Süt hala ve süt teyzeler.
- Karısının sütannesi ve sütninesi
- Sütbabanın nikâhlı hanımı
- Sütoğlunun veya süt torunların eşleri

İki süt hısımlının aynı anda bir kişinin nikâhında bulunması da geçici evlenme engelidir. Buna göre iki kadından biri erkek kabul edildiğinde diğeri ile süt hısımlığı sebebiyle evlenmesi mümkün değilse bu iki kadın aynı anda bir kişinin nikâhı altında olmaz.

Süt hısımlığı sebebiyle evlenilmesi haram olan erkekler:

- Sütbaba ve süt dedeler
- Sütoğul, kızın ve oğlun sütoğlu
- Süt oğlan kardeşler. Burada kastedilen sütannenin gerek nesep gerekse de sütoğludur.
- Süt dede ve ninelerin sadece oğulları yani süt amca ve süt dayı
- Kocasının sütbaba ve süt dedesi
- Sütannenin sütbabadan önceki veya sonraki eşi. Ancak bunun için sadece nikâh yetmez zifafa girmiş olmaları da gerekir.
- Süt kızının veya süt kız torunların eşleri

Allah Teâlâ bizi bildirdiği hükümlere riayet edenlerden eylesin. Süt nedeniyle mahremi olan kişiyle evlenmeye aldırmayan toplum olmaktan sakındırsın.

10 Bakara/233

11 Ahkaf/15

“NEMELÂZİM” DİYEMEYİZ...

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

Kur'an-ı kerim'e baktığımızda geçmiş ümmetlerin helâk olma sebeplerinden birinin

de, “nemelâzımcılık” olduğunu görüyoruz. Yani toplumda işlenen haramlar, yapılan kötülükler karşısında şayet diğerleri bunu umursamaz ve duyarsız kalırlarsa; sâlih insanlar, akli selim kimseler günah işleyen ve isyana bulaşanları uyarıp ikaz etmezlerse; onları iyiye ve doğruya teşvik edip kötülüklerden sakındırmazlarsa işte o toplum için tehlike çanları çalmaya başlar.

İnsanlık tarihinde belâlara mâruz kalarak tarih sahnesinden silinip yok olan milletler, kötülüklerin yayılmasına seyirci kalan, *Emr-i bi'l-ma'rûf* ve *Nehy-i ani'l-münker*'i terk eden milletlerdir. **Nemelâzımcılık** yaparak, “adam sende” diyerek birbirini günah ve isyandan sakındırmayan nice kavimler azaba dâçar olmuşlar ve neticede helâk olup gitmişlerdir.

Nitekim bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle

buyurmuştur:

“Kendisinde, peygamber ameli gibi amel eden on sekiz bin kişi bulunan bir

memleket halkına azabedildi.”

Bunu duyan sahabe-i kiram:

“Ya Resülellah! Bu nasıl olur?” diye sorduklarında, Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*):

“(Onlar her ne kadar gece gündüz ibadete devam etseler de) **Allah için kızmazdılar,**

iyiliği emretmez, kötülükten nehyetmezdir.” buyurdu.

Hadis-i şerifte de ifade edildiği üzere helâk edilen bu kavmin içinde, peygamber ameli gibi amel eden kimselerin olması çok enteresandır. Yani bu kimseler gece namaz kılan, gündüz oruç tutan, ibadetlerini aksatmayan ve haramlara tevessül etmeyen kimselerdi ama bununla beraber işlenen günah ve isyanlar karşısında hiç kimseyi uyarmazlardı. Etrafındaki insanlar, sele kapılan kütükler misali cehenneme sürüklenirken bu durum onların umurunda bile değildi.

Adeta lisân-ı halleriyle; “aman canım milletten bana ne, Cehennem dibine kadar yolları var!” diyerek işlenen haramlara seyirci kalırlar, **nemelâzımcılık** ederek bu kötülükleri gidermeye çalışmazlardı. İşte bu sebepten dolayı Allah-u Teâlâ onların ibadetine ve duasına itibar etmeyip o karyeyi onlarla beraber helâk etti...

Dolayısıyla bir kimse namazlarını kılsa, ibadetlerini yapsa, hatta elinden tesbihini dahi düşürmese, fakat ailesini, akrabalarını ve etrafındaki

insanları şayet uyarıyor, işlenen bir takım günahlara sessiz kalıp onları ikaz etmiyorsa mesuliyetten kurtulamaz... Nitekim Tirmizi'de geçen bir hadisi şerifte Resülüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Nefsim Kabza-i Kudretinde olan (Allah-u Telay)a yemin ederim ki, ya iyiliği emredip kötülükten men edersiniz; yada yakında Allah sizin üzerinize Kendi tarafından bir azap gönderir. Sonra siz Ona dua edersiniz de dualarınız kabul edilmez.”

“Neme lazım Sultanım”

Rivayet edilir ki; Devlet-i Âliyye-i Osmaniye muhteşem dönemlerindeyken, Cihan padişahı olan Kânûnî Sultan Süleyman'ın aklına şöyle bir soru takılır:

“Dünyanın en büyük ve en kudretli devleti olan Osmanlı, acaba bu gücünü kaybedip bir gün çöküş yaşar mı?” veya “böylesine güçlü ve emsalsiz bir devletin yıkılması şayet mukadderse, bunun sebebi ne olabilir?”

Kânûnî bu sorunun cevabını merak eder ve devletin akıbetini düşünür. Bu merakını gidermek için ilmine, irfanına, takvasına güvendiği aynı zamanda süt kardeşi olan Yahya Efendi'ye bunu sormak ister. Ve kendi el yazısıyla bir mektup kaleme alarak mânevîyat erbabından olan Yahya Efendi'ye gönderir.

Kânûnî mektubunda şöyle der:

“Sen ilâhi sırlara vâkıf olan bir zatsın. Kerem buyurup bizi aydınlatın. Bir devlet hangi halde çöker? Devlet-i Aliyye-i Osmaniye'nin akıbeti nice olur?”

Kânûnî'nin mektubu ilahi sırlara vukûfiyeti ile bilinen Yahya Efendiye ulaşır. Yahya Efendi bu mektubu okur ve hemen arkasına tek cümlelik kısa bir cevap yazar ve padişaha geri gönderir. Cevap şöyledir:

“Nemelâzım Sultanım!”

Bu kısa cevabı hayretle okuyan Sultan Süleyman bu söze herhangi bir mana veremez. Çünkü o daha kapsamlı ve detaylı bir cevap beklediği için

buna çok şaşırır. Fakat çok iyi bilir ki, Yahya Efendi gibi bir zat böylesine önemli bir soruyu basit bir cevapla geçiştirecek bir kimse değildir. Onun için; “acaba verilen bu cevapta bizim bilmediğimiz derin bir mana mı vardır?” diye düşünmeden edemez.

Bunun üzerine kalkar ve merakla Yahya Efendi'nin Beşiktaş'taki dergâhına gider. Onunla görüşür ve; “mektubuna detaylı bir cevap beklediğini, bu soruyu ciddiye almasını ve kendisini geçiştirmemesini” ısrarla ve sitem dolu bir şekilde dile getirir.

Yahya Efendi şöyle cevap verir:

Sultanım, sizden gelen bir soruyu hiç ciddiye almaz olur muyum. Ben sorunuzun

cevabını uzun uzadıya düşündüm ve en münasip cevabı size arzettim.

Doğrusu ben bu cevaptan bir şey anlamadım. Lakin sizin; “Nemelâzım Sultanım!”

demenizden “beni bu işlere karıştıрма.” gibi bir mana çıkardım.

Bunun üzerine Yahya Efendi, Kânûnî'ye verdiği o kısa cevabı şöyle açıklar:

Sultanım! Bir memlekette zulüm ve haksızlık yaygınlaşır, fakir-fukarânın, muhtaç

ve kimsesizlerin feryadı ayyuka çıkarsa, buna şahid olanlar da onların sesini duymaz ve; **“Nemelâzım.”** diyerek oradan uzaklaşırsa... Sonra koyunları kurtlar değil de çobanlar yerse ve bunu bilenler de susarak **“Nemelâzım”** cılık ederlerse işte o zaman devletin sonu geliyor demektir. Zira iş bu raddeye vardığında devletin hazinesi boşalır, idareye karşı halkın itimat ve güveni sarsılır, terör ve anarşi yaygınlaşarak güven ve istikrar, asayiş ve emniyet yok olur. Netice olarak çöküş ve yıkılış böylece mukadder hale gelir...

Bir mânevîyat sultanı olan Yahya Efendi'nin bu söylediklerini, Kânûnî büyük bir dikkatle dinler ve her cümlesini tasdik eder. Memleketinde, hakikati böylesine açık bir şekilde söyleyip kendisini dolaylı olarak ikaz eden bir âlim bulunduğu için

de Allah'a şükreder. Ve her zaman bu tür uyarılarda bulunmasını Yahya Efendi'den rica eder, sonra o mübârek zatın duasını alarak tekmeden ayrılır...

Bir gönül sultanı olan Yahya Efendi, burada sadece Kânûnî'ye değil aslında hepimize nasihat etmiştir. Belki bizlere çok basit gelen "**Nemelâzım**" cılık ve "**adam sende**" ciliğin, aslında hiç de basit olmadığını, hatta bundan sebep koskoca Osmanlı İmparatorluğu'nun dahi yıkılabileceğini açıkça ifade etmiştir.

Evet, bir memlekette insanlar kendi sorumluluk alanlarında "**neme lâzım**" demeye başarlarsa kokuşma ve çürüme başlar. Neticede ülke ne kadar güçlü olursa olsun çöküş kaçınılmaz olur.

İşlenen bir takım günah ve kötülükler karşısında vurdumduymaz bir tavır takınanlar, "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" diyerek tabiri caizse etliye-sütlüye karışmayanlar unutmazlar ki, o dokunulmayan zulüm yılanları zamanla büyür ve gün gelir ejderha olur. İşte o ejderha bir gün herkese dokunur. Hatta parçalar, yer ve yutar...

Efendimiz bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Şüphesiz ki Allah-u Teâlâ husûsî bir takım kimselerin yaptıkları kötülükler sebebiyle umum halka azab etmez. (Fakat) ne zaman ki onlar aralarında kötülüklerin işlendiğini görür de onu ikaz etmeye güçleri yettiği halde ikaz etmezlerse, o zaman Allah-u Teâlâ husûsi umûmi (demeden) hepsine birden azabeder."

"Her koyun kendi bacağından asılır."

Bu söz de, "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" sözünden farklı değildir ve

nemelâzımcılık kokan bir sözdür. Evet, her koyun bacağından asılır ama bu durum dünyada değil ahirettedir. Nitekim Rabbimiz: "**Hiçbir günahkâr, başka bir günahkârın yükünü yüklenmez.**" (İsra: 15) buyuruyor. Yani ahirette herkes kendi günahından sorumlu olur ve dünyada işlediği günahın cezasını orada çeker.

Bu dünyada ise durum farklıdır. Evet, her koyun kendi bacağından asılır ama onun kötülüğünün,

kokusunun bütün mahalleye zararı olur. Nitekim bununla alakalı olarak Behlül Dâna Hazretleri'nin ibret dolu bir menkıbesi vardır.

Malumunuz Behlül Dâna, evliyâullahtan olan Allah delisi meczub bir zat idi. O insanlara tebliğ ve davette bulunurdu. Çarşıda, pazarda, karşılaştığı herhangi bir ortamda insanlara nasihatler eder, onları haramlardan sakındırmak, yapılan kötülükleri engellemek için ikaz ederdi. Tabi bu durum bazılarını rahatsız ediyordu. Onu tersleyip; "bizi ikaz edip durma. Hem bizden sana ne! Her koyun kendi bacağından asılır!" diyorlardı.

Behlül Dâna Hazretleri yine bir gün insanları uyarıp, onlara hakkı ve hakikati anlatırken, bundan memnun olmayan bazı kimseler zamanın halifesi Harun Reşid'e gidip onu şikâyet ettiler ve:

"Sultanım, Behlül bizi uyarıp durmasın, kendi hâlimize bıraksın. Ayrıca her koyun kendi bacağından asılır, bizden ona ne!" dediler.

Bu şikâyetler üzerine Harun Reşid, Behlül Dâna'yı çağırıp halkın bu şikâyetlerini kendisine iletti ve kimseye karışmaması ve bir şey söylememesi konusunda da ikazda bulundu. Behlül Dâna, halifenin bu ikazına hiç cevap vermeden saraydan ayrıldı. Sonra gidip bir koyun aldı ve onu kesti, derisini yüzüp bacağından evinin tavanına astı.

Böylece aradan birkaç gün geçti. Tabi, yaz mevsimi olduğu için havanın da sıcak olması sebebiyle ayağından asılan hayvan kısa zamanda kokmaya başladı. Bozulan etin ağır kokusu her geçen gün daha da arttı ve bütün mahalleyi sardı. Öyle ki, insanlar mahallede kokudan duramaz hale geldiler.

Mahalle halkı bunun sebebini araştırınca meseleye vakıf oldular. Ve derhal Harun Reşid'e gidip tekrar şikâyette bulundular:

"Yahu bu Behlül delirmiş. Baksana bacağından astığı koyun sebebiyle bütün mahalle

leş gibi kokuyor. Mahallede duramaz hale geldik."

Harun Reşid, tekrar Behlül Dâna'yı çağırıp şikâyetleri kendisine bildirdi.

Ve “niçin böyle bir şey yaparak insanları rahatsız ettiğini” sordu. Zaten bu anı bekleyen Behlül Dâna Hazretleri şu cevabı verdi:

Eymü'minlerin emîri! Ben kime ne yapmışım ki? Madem her koyun kendi

baçağından asılır, öyleyse bundan mahalle halkına ne?!

İyi de, bütün mahalleyi çok ağır bir koku sarmış, insanlar rahatsız olmuşlar.

Efendim ben de zaten onlara bunu anlatmak istedim. Her ne kadar, her koyun

kendi bacağından asılıyorsa da, kokusu bütün çevreyi rahatsız edip herkese zarar veriyor.

Aynı şekilde bir kötünün de zararı sadece kendine değil tüm çevresine oluyor.

Hepimiz aynı gemideyiz

Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*), Allah'ın emirlere itaat edenlerle, isyan eden kimseler hakkında şöyle bir misal verip bizleri ikaz etmiştir:

“Allahın (menettiği) sınırları üzerinde duran (haram işlemeyen) kimseyle, o sınırların içine düşen kimselerin hali bir gemi halkının hali gibidir ki, onlar kur'a attılar. Bazısına geminin üstü düştü, bazısına da altı (anbar kısmı) isabet etti.

Geminin alt kısmında bulunanlar su almak istedikleri zaman yukarıdakilerin üzerine uğruyorlar (mecburen üsttekileri rahatsız ediyorlar)dı. Bunlar (kendi kendilerine): ‘biz nasibimiz olan ambarda bir delik açsak (da suyu temin etsek, hem kendimiz eza görmemiş, hem de) üstümüzdekilere eziyet vermemiş’ oluruz dediler.

Şimdi üst kattakiler bu aşağı kattaki insanları, şayet bu dilekleriyle baş başa bıraksalar hepsi helâk olurlar. Fakat onların (gemiye delmelerine engel olmak için) ellerini tutsalar hem kendileri kurtulur, hem de onlar (mücrimler) toptan kurtulurlar.”

Bir bela ve musibet geldiğinde sadece o gemiyi delen ve onlara yardım edenlere değil, bunu görüp ses çıkarmayanlara hatta bundan hiç haberi olmayanlara varıncaya kadar herkese isabet eder. Belki bundan haberi olmayanlar gafletlerinden dolayı daha da kötü bir akıbete düşer olabilirler.

İşte böyle bir musibete meydan vermemek için gemiyi delenleri bundan men etmeye çalışmak, o gemide bulunanlar üzerine farz-ı kifâyedir. İçlerinden bazıları bu vazifeyi yerine getirdiklerinde hepsinden mesuliyet düşer, fakat hiç kimse oralı olmaz, nemelâzımcılık ederlerse hepsi manen mesul olur.

Millet olarak hepimiz aynı geminin içindeyiz. Şayet bu gemi batarsa ambardaki de güvertedeki de batar. Lordlar kamarasında oturan da makine dairesinde çalışan da zarar görür.

Onun için gemiyi delmeye çalışanları bundan men etmek lazımdır. Fakat bunu yaparken de dikkat edilmesi gereken husus şudur ki; gemiyi delmek isteyenlere engel olalım derken, bir kargaşa ve karmaşaya sebep olup bu sefer de geminin denizinin bozulmasına ve alabora olup geminin devrilmesine sebebiyet vermemelidir.

Mevla Teâlâ bir ayet-i kerimesinde şöyle buyuruyor:

“Öyle bir fitneden sakının ki, o içinizden yalnız zulmedenlere erişmekle kalmaz (hepinizi helâk eder). Biliniz ki Allah şüphesiz azabı çetin olandır.” (*Enfal: 25*)

İbni Abbas (*Radıyallahü anhüma*) bu ayetin tefsirinde:

“Cenâb-ı Hak burada müminlere, aralarında bir münkerin dahi yer etmesine meydan vermemelerini emrediyor ve bu emre uymayanları azapla korkutuyor.” buyurmuştur. Çünkü önceleri azınlık tarafından işlenen münker (o çirkin iş), zamanla yaygınlaşır ve çoğunluk tarafından benimsenmeye başlar. Böylece insanlar inandıkları gibi yaşamayınca, yaşadıkları gibi inanmaya başlarlar ki, bu daha büyük bir tehlikedir. Bu durum ise, toptan herkese ulaşacak felaketlere sebebiyet verir.

Doğru yolda olana, sapıtan kimse zarar verebilir mi?

Belki bazılarımız şöyle düşünüyor olabilir: “Eğer ben ibadetlerimi aksatmıyorsam ve

doğru yolda isem günah işleyenlerin, sapıtanların bana niye zararı olsun? Hem Rabbimiz bir ayet-i kerimede:

“Ey İman edenler! Siz kendinize bakınız. Siz doğru yolda olunca sapıtan kimse

size zarar veremez.” (Maide Suresi: 105) buyuruyor.”

Evet Rabbimiz böyle buyuruyor, fakat hiç kimse bu âyetin manasını yanlış yorumlayıp *Emr-i bi'l-ma'rûf* ve *Nehy-i ani'l-münker*'i terk ederek, nemelâzımcılık etmesin. Zira bu âyet-i kerime'yle alakalı olarak Hazreti Ebu Bekir (*Radiyallahü Anh*)'ın meşhur bir hutbesi vardır.

Hutbeye çıkıp Allah-u Teâlâ'ya hamd-ü senâda bulunduktan sonra, bu âyet-i kerime'yi şöyle izah etmiştir:

“Ey İnsanlar! Siz; ‘Ey İman edenler! Siz kendinize bakınız. Hidayet yolunda olduğunuz zaman sapıtan kimse size zarar veremez.” (Maide: 105) âyetini okuyorsunuz. (ve iyiliği emretmeyi ve fenalığı menetmeyi bırakıyorsunuz.) Halbuki biz Resülüllah'dan şunu işittik: “**Şüphesiz insanlar kötü bir şeyi görüp de menetmedikleri zaman, Allah'ın onlara umumi bir ceza vermesi çabuklaşır** (veya yaklaşır)” (Ebu Davud, Melahim 17, İbni Mace, Fiten: 20)

Şayet bir kimse üzerine düşen tebliğ görevini yerine getirirse, o zaman elbette sapıtanların dalaleti o kişiye zarar vermez. Fakat tebliğ ve davet bırakılıp nemelâzımcılık yapılırsa, bu da zaten ayrı bir günah olduğu için, bu durumda o kimse de günahkar oluyor. Böylece günahkârlara gelen belanın ona da isabet etmesi muhtemel oluyor.

Ayrıca, âyet-i kerimede; “**siz hidâyet üzere olduğunuz zaman sapıtan kimse size zarar veremez.**” buyuruluyor. Dolayısıyla *Emr-i bi'l-marûf*'u terk eden kimse, zaten kendisi hidâyet üzere sayılmayacağı için, sapıtanların

zararından da uzak kalamayacaktır.

O halde bu âyet-i nasıl anlamak gerekir?

Şöyle ki: Siz *Emr-i bi'l-ma'rûf* ve *Nehy-i ani'l-münker* yaparak hidâyet üzere bulunursanız, velev ki insanlar bunu kabul etmeseler de, başkalarının sapıklığı, isyan ve günahı (işte o zaman) size zarar veremez. Çünkü böylece siz sorumluluktan kurtulmuş oluyorsunuz.

Nitekim Said İbni Müseyyeb ve Huzeyfe (*Radiyallahü anhüma*) bu âyet-i celile'ye şöyle mana vermişlerdir:

“(Siz iyiliği emredip kötülüğü menetmek suretiyle) **hidâyet üzere olursanız sapıtanlar size zarar veremez.**”

Geçmiş devirlerde belâ ve musibetlere mâruz kalan kavimlerin helâk olmasının en önemli sebeplerinden biri de; yeryüzündeki fitne ve fesda engel olmaya çalışan fazilet sahibi, sâlih kimselerin bulunmamasıdır. Tabi helak olmaktan kurtulmak için sadece sâlih kimselerden olmak yetmez. Ayrıca halkı kötülüklerden men etmek, onları elden geldiğince ıslâh edip düzeltmek de gerekir. Nitekim bir keresinde ashâb-ı kirâm Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'e sordular:

Ya Resûlellah! İçimizde sâlihler varken yine de helâk olur muyuz?

Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*):

Evet, eğer kötülük çoğalırsa... buyurmuşlardır.

Halkı sâlih olup, aynı zamanda sulh ve ıslahtan yana olan, kendileri bozgunculuk yapmayıp, yapanlara da mâni olmaya gayret eden bir memleket halkını, Allah-u Teâlâ durup dururken haksız yere helâk etmez. Nitekim Rabbimiz şöyle ferman buyurmuştur:

“Rabbin, halkı ıslah edici kimseler iken, o memleketleri zulm ile (haksız yere) helâk etmez. (Hud: 117)

Fi Emanillah!

SAĞLIKLI HAYAT

KANSER, KALP VE DAMARLAR İÇİN

Kalp cerrahı Prof. Dr. Mehmet Öz,

– İnsan günde en az 3.500 ile 5.000 arasında adım atar. Bu kadar adım atanlar, en az aktif kişilerdir. Eğer 10.000 adım hiç zorlanmadan atılıyorsa, fiziksel olarak gerçek hayatın üstünde bir kapasitedesiniz.

Bu adımlar hem kilo verilmesini sağlar, hem de kan basıncını (tansiyon) düzenler.

Ayrıca; kötü kolesterolü (LDL) azaltıp iyi kolesterolü (HDL) artırır ve iltihabı da azaltır.

– Kırmızı Biberde, yeşillerden 2 kat fazla C vitamini bulunur. Bu vitamin felç ve inme riskini % 30 azaltır.

damarların genç kalmasını sağlar ve bağışıklık sistemini güçlendirir.

– Kırmızı fasulyenin (Red kidney beans) içinde, yaban mersininde de bulunan 'phytonutrients' (botanik faktörler) aynı miktarda bulunur. Bu madde, böceklere ve hastalığa karşı bitkiyi korur. İnsanlar da bu koruyucu etkilerden faydalanır. bu madde, hücrelerimizi kanser gibi hastalıklara karşı da korur.

Ayrıca kalp hastalıklarına ve erken yaşlanmaya karşı da etkilidir.

– Kırmızı greyfurtun içinde bir başka 'phytonutrient' olan 'likopen' (Lycopene) bulunmaktadır. Bu madde, kansere ve kalp hastalıklarına karşı iyi gelir.

Greyfurd dilimleir zeytinyağlı ve kanola yağlı bir salatanın içine karıştırılabilir.

KEPEK DEYİP GEÇMEYİN

Kepek vitamin ve mineral madde bakımından pek çok zengindir. Diğer bazı faydaları da şöyledir:

– Kepekli ekmek, çiğneme müddetini uzatır. Tükürük salgısını da arttırdığı için fazla gıda alımını önler.

– Midede fazla kalacağı için çabuk acıktırılmaz. Bağırsaktaki geçişleri hızlandırır. Kabızlığa faydası olur.

– Kepek suda çözülmez. kan şekeri ve kan yağları üzerine müsbet tesir yapar. Kepek ve posalı gıdalar kanserin meydana gelmesini azaltır.

– Kepekli fitik asit, kalsiyum, demir ve çinko elementlerinin fazla emilmesini azaltır. Kepekli un mayalanırsa, bu zararlı etkisi kaybolur.

– Bol kepekli ekmeklerin kalori değeri azalmakta, buna karşılık vitamin ve protein değeri artmaktadır. Bu sebeple şişmanlığı önlemektedir.

RAHAT BİR UYKU İÇİN

– Akşam yemekleri ağır olmamalı.

– Sabah erken ve aynı saatte kalkmalı.

– Uyku kaçınca kalkıp, gelince yatmalı.

– Serin, karanlık ve sessiz yerde uyumalı.

– Günlük meseleleri yatakta düşünmemeli.

– Belli saatte değil, gerektiği zaman yatmalı.

– Spor lazım ama, uyku öncesi yapılmamalı.

– Yatmadan bedeni ve zihni faaliyet azaltılmalı.

– Uyku öncesi dua okunmalı ve şükretmeli.

ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ GENÇLERE NASIL DAVRANILMALI?

ALİ ULVİ UZUNLAR

Geçen sayıda, ergenlik çağındaki gençlere karşı anne ve babaların nasıl davranması gerektiğiyle alakalı yazımıza devam ediyoruz.

Ergenlik dönemindeki gençlerin kimisinin davranışı anne babayı çileden çıkaracak cinsten olabilir. Bu durumda öfkelenmemek elde değildir. Anne babanın ermiş sabrı göstermesi de gerekmez. Ancak öfkeyi kabaca dışa vurmakla öfkelendiğimizizi belli etmek ayrı şeylerdir. Öfkelendiğimizizi bağırıp çağırarak ya da vurup kırarak göstermek yerine “Bu davranışın beni çok kızdırdı.” diyerek gösterebiliriz. Tabii her zaman sakın kalmak kolay olmayabilir. Ancak vurup kırmanın, bağırıp çağırmanın hiçbir işe yaramadığı da açıktır.

Ergenin yanlış bir işi karşısında; “sen aptalın birisin, ne zaman akıllanacaksın, bilmem ki?” demek yerine; “bu yaptığın saçma ve aptalca bir iş” demek daha az yaralayıcıdır. Birincisinde kişiliğe yöneltilmiş bir suçlama, ikincisinde davranışı eleştiren bir söz vardır. Genel bir kural olarak eleştiriler ergen yaştaki gençlerin kişiliğine değil, beğenilmeyen söz ve davranışına yöneltilmelidir. “Zaten senden başka bir şey beklenmez ki!” “Sen ne zaman adam olacaksın?” gibi sözler umut kırıcıdır.

Bu gibi sözler onun davranışını düzeltmeye değil, inatlaşmaya götürür. Ergenin yanlışları karşısında alaycı, iğneleyici tutum almak da onu çileden çıkarabilir. Ergen yaştaki bir genç hiçbir zaman başkalarının önünde eleştirilmemeli, davranışları başkalarınıninkiyle karşılaştırılmamalıdır. Bu, ergenin en nefret ettiği şeydir. Onu sürekli; “şunun kızı şöyle, bunun oğlu böyle” diyerek eleştirmek ve diğerleriyle karşılaştırmak, çocuğunuzun sizden uzaklaşmasına neden olabilir.

Ergene güvensizlik göstermek ve bunda ölçüyü kaçırmak da bu dönemde pek iyi sonuçlar vermez. Örneğin; akşam telefonda kiminle konuştuğunu sorduğunuz kızınız bir kız arkadaşıyla konuştuğunu söylediğinde siz ona inanmayıp telefon görüşmesini dinlemeye kalkarsanız ve kızınız da bunu fark ederse işte o zaman evde bir kıyamet kopabilir. Siz istediğiniz kadar ona güvendiğinizi söyleyin; davranışlarınızla bunu ona göstermezseniz; çocuğunuz size inanmayacaktır. Aynı durum günlüklerin okunmasında da geçerlidir. Tuttuğu günlükleri anne babasının okuması kadar ergeni rahatsız eden bir şey yoktur.

Böyle durumlarla sık sık karşılaşan ergen de anne babaya isyan, karşı gelme, anne babanın hoşuna gitmeyecek sözler sarf etme ve buna benzer pek çok şey yaşanabilir. Bunların yaşanmaması için anne baba yaptığı şeylerin çocukları tarafından nasıl karşılanacağını önceden düşünmeli ve ona göre hareket etmelidir.

Kimi anne babalar da ergenin öfkesinden ürker ve ergene korkuyla yaklaşır. Alttan alarak “Canım yavrum, cicim kızım” diyerek isteklerini hemen yerine getirerek onu kazanacaklarını sanırlar. Ancak bu yaklaşım kısa sürede etkili olan, ama etkisi çabuk geçen bir yöntemdir. Çünkü böyle anne babalar ergene güven vermezler. Bir süre sonra ergen bunu da kullanmaya başlar.

Ergenler bir yandan yerli yersiz isteklerle anne babanın karşısına çıkarlar, öte yandan içten içe dizginlenmeyi beklerler. Hoşlarına gitmese de neye, niçin karşı çıktıklarını açıklayan anne babaya uyarlar. Bu nedenle anne baba kesin tutum almaktan çekinmemelidir. Ancak yürütemeyecekleri bir tutum veya kararı da almamalıdır.

Ergenin, çekişe çekişe anne babayı usandırarak koparacağı bir isteği ona baştan vermek daha doğrudur. Baştan dirençle karşılaşp, sonra istediği yerine gelen bir ergen, saçma isteklerini de bezdirme yöntemiyle elde etmeyi alışkanlık haline getirebilir.

Başka önemli bir kural da ayrıntılar üstünde ergenle sürtüşmeye girmemektir. Saç biçimi, giyim kuşam, oturuş kalkış, savrukluğ, sakarlık gibi konuların üstünde çok durmak, gereksiz tartışmalara girmek, anne babanın ergen üstündeki otoritesini aşındırır, tüketir. Her konuyu sorun yapmak yerine önemli konular üstünde durmak daha doğru olur. Ergeni eleştirilerle, uyarılarla ve öğütlerle bunaltmak onu ancak inatlaşmaya iter.

Ergenlik çağında özgürlükleri artırmak, ergene daha geniş bir serbestlik tanımak yerinde olur. Eve girip çıkma saatleri daha esnek tutulabilir, ancak geciktiği zaman eve bildirmesi gerektiği kesin bir dille anlatılmalıdır. Ergene bir konuda izin verildiği zaman bunu gönülsüz veriyormuş gibi davranmaktan kaçınılmalıdır. “İstersen git, ama bil ki sen dönünceye kadar meraktan öleceğim” gibi sözler gence o günü zehir edebilir.

Pek çok anne baba çocuklarının büyüdüğünü, artık kendi kendine yetebilecek bir genç olduğunu görmek istemezler. Evdeki çocuksu ve şımarık davranışlarına bakarak çevrede de öyle davrandığını sanırlar. Oysa ergenler başkalarının yanında daha olgun ve daha sorumlu davranabilirler.

Anne babaların bir korkuları da ergenin kendilerinden kopmasıdır. Kimi anne baba ister ki ergen evinde otursun, evinde eğlensin, isterse arkadaşlarını eve çağırınsın ama kendisi başka eve gitmesin. Onu evde oyalamaya, her nazını çekmeye hazırdırlar, yeter ki kötü arkadaşlara uymasın. Bu düşünce yapısı genelde tüm anne babalarda yaygındır.

Ancak ergen, kültüre özgü toplumsal değerleri kendi arkadaş grubu içinde yaşayarak öğreneceğinden anne babalar arkadaşlık ilişkilerini engellememelidirler. Ancak bu, “her arkadaşıyla istediğini yapsın, hiçbir şeye karışmayın, kendi bildiğini okusun” anlamına gelmiyor.

Çünkü bu dönemde edinilen kötü arkadaşlıklar bireyin hayatını tamamen farklı yönler kaydırabilir, olumsuz durumların yaşanmasına neden olabilir. Bu dönemde ergen için en değerli kişiler arkadaşlarıdır. Onun yanında en samimi olduğu arkadaşları eleştirmemeye veya eleştirilerinizin yapıcı olmasına çalışın. Aksi takdirde çocuğunuz sizden uzaklaşabilir.

İlginçtir, anne babalar kendi çocukluk yıllarını ergenlik çağlarından daha iyi anımsarlar. Ergenlikteki yanılıklarını, tökezlemelerini, uyumsuz davranışlarını bilinçaltına bastırırlar ya da süsleyerek, değiştirerek anlatırlar. Haylazlıklarını mertlik ve kahramanlık gibi gösterirler. Genel bir kural olarak kendi evinde baş kaldırmış, ana babasına sorun çıkarmış olanlar kendi çocuklarına daha hoşgörüsüz davranırlar, daha sert tepki gösterirler.

Daha az sayıda anne baba da tam tersi bir yol izler. Babasından çektiğini kendi oğluna çektirmeye kararlıdır. Oğluna aşırı hoşgörüsüyle davranır, sınır koymaz, her istediğini yapar. Ancak bu davranışta ergeni bilinç dışı bir kışkırtma ve olumsuz yola itme vardır. Burada önemli olan dengeyi kurabilmektir. Ne aşırı baskı, ne de çok serbest bırakmak doğrudur. Önemli olan bunun arasında bir dengeyi kurabilmektir.

Günümüzün hızlı yaşam koşullarında özellikle babalarla ergenler birbirlerinden uzaklaşmaktalar. Babaların iş hayatının yoğun olması, boş zamanlarında da genellikle yapacak daha önemli işlerinin olması gibi daha pek çok sebepten dolayı çocuklarına çok fazla zaman ayıramamaktadırlar.

Ancak ergenlerin annelerine olduğu kadar babalarına da bu dönemde çok ihtiyaçları vardır. Birlikte bir yürüyüş, birlikte araba yıkamak, bir şey onarmak ya da birlikte yapılabilecek herhangi bir etkinlik, özellikle babalarla oğulları yakınlaştıracak fırsatlardır. Onlarla arkadaş gibi konuşmak, onları anlamaya çalışmak çok önemlidir. Babalar mümkün olduğunca ergenlerin olumlu davranışlarını övmeli ve desteklemelidirler. Ancak tabi ki övgüde de, eleştiride de ölçüyü kaçırmamak önemlidir.

Gençler aykırı düşünce ve görüşleriyle kimi zaman anne babalarını kızdırırlar; onlarla uzun uzun

tartışmaya girer, bildiklerinden şaşmazlar. Annelik, babalık hakkını kullanarak ergeni susturmak, terslemek onun oyununa gelmek olur. Bu durumda kazanan anne baba değil, ergendir. “Daha yaşın ne, başın ne, ne bilirsin ki böyle yüksekte atıyorsun, sana mı kalmış düzeni değiştirmek?” gibi çıkışlar hiçbir şeyi çözmez. Ergeni eğreti görüşlerine büsbütün sarılmaya zorlar. Aslında böyle konuşmalar ergenle anne babanın yaklaşması için bulunmaz fırsatlardır.

Çünkü ergen doğru düşünmeyi tartışarak öğrenir. Ancak anne baba tartışmadan yenik çıkmak korkusuyla davranırsa iletişim kopar. Ergeni dinlemek çoğunlukla yeterlidir. Arada bir sorularla ergene düşüncesindeki boşluklar, tutarsızlıklar gösterilebilir, o konu üstünde daha çok kafa yorması sağlanabilir.

Bu çağda anne baba ile ergenlerin en az yaptıkları şey sohbetir. Konuşmalar ya tek yanlı öğüt verme ya da çıkmaza giren tartışmalar biçiminde olur. Suçlamaya geçmeden dinleyebilmek, tepki göstermeden anlamaya çalışmak birçok sürtüşmeyi önleyebilir. Ergen, meydan okur gibi davranıyorsa bu anne babayı küçümsediği için değil, kendini kanıtlamak içindir.

Çocuk beş yaşındayken, babasını en güçlü, en bilgili ve hiç yanılmaz kişi olarak görüp, neredeyse onu gözünde mükemmelleştirirken, on beş yaşına geldiğinde babasını daha önce kendi eliyle oturttuğu tahtından artık indirmek ister. Çünkü, bu çağda her şeyi bilen, hiç yanılmaz bir baba kadar ergeni sıkın bir şey yoktur.

Anne babaların şunu unutmamalarında yarar vardır: Çocuklukta, çocuk ile anne baba arasında saygı ve sevgi kurulmuşsa, ergenlik çağının çalkantısı durulduktan sonra aynı sağlıklı ilişkinin kurulması zor olmaz.

Aile içindeki duygusal ve sosyal etkileşim açısından başarılı bir çocukluk geçiren birey, ergenlik dönemi sorunlarını daha kolaylıkla çözebilir. Çocukluk yıllarında çocuklarıyla arkadaşça bir diyalog kurmayı başaran anne babalar, bu diyalogu ergenlik döneminde de sürdürmekte, ergen için gerekli olan rehberlik işlevini yerine getirmiş olurlar.

Ergenlik dönemi gerçekten çalkantılı ve stresli bir dönemdir. Bu dönemde ergenlere yardımcı olabilecek, onları en iyi anlayabilecek -her ne kadar onlar sizin anlamadığınızı söylese de- kişiler anne babalarıdır. Mümkün olduğunca onları anlamaya çalışmak, onlara onlar için en doğru olan yolu tartışarak, konuşarak, onun da kabul edebileceği bir hale getirerek anlatmak çoğu zaman yeterli olacaktır.

Ergenin yaşamını değiştiren özellikleri yok saymak, yadsımak, ondan çocuklukta beklenen bağımlı, uysal, pasif uyumunun devamını istemek, onlarda gördüğümüz dik başlılık, inatçılık, bağımsızlık gibi duygularını sindirmeye çalışmak, uyumuna yardımcı olacak bir tutum yerine, onu karşımıza alıp zorlamak çok olumsuz sonuçlar yaratacaktır. Bu nedenle bu dönem anne babaların en çok sabırlı olmaları gereken dönemdir. Eğer karşılıklı anlayış, hoşgörü ve sabır gösterirseniz bu dönem çocuğunuzun daha kolay atlatabilmesi için gerekli en büyük yardımı yapmış olursunuz.

Çocuğunuzla iletişiminizi güzelleştirmek konusunda yapılabilecekler size zor gibi görünebilir. Ancak aslında çocuklarınızın sizden tek istediği şey; kendinizi onların yerine koymanız, yani onların düşüncelerine, değerlerine, beğenilerine, saygı göstermeniz ve onları anlamaya çalışmanız, size saçma da gelse isteklerini dinlemeniz. Onların sizlerden tek istedikleri budur. Bu da çok zor olmasa gerek.

Selam ve dua ile ...

AKILLI HÜCRELER

PROF. DR. VOLKAN TUZCU

Hiç kimse boğazımızdaki ses tellerinin proteinlerinin Türkçe gibi konuştuğumuz dilleri konuştuğunu iddia etmez. Ses tellerinin görevi sadece beyinden gelen emirlere uygun şekilde titreşim yaparak konuşmaya vesile olmasıdır. Küçük bir kurdun kıvrımlı hareketini sağlayan kaslar da aynı şekilde sinir sisteminden gelen sinyaller yani emirlerle yönetilir. Kalbimiz de kendine ait bir elektriksel ileti sistemi olmasaydı kendi kendine çalışmazdı. Özetle herhangi bir canlının değişik işlevlerini ve hareketlerini gözlemlediğimizde ortaya çıkan fonksiyonlar bunu yapan proteinlerin ortaya çıkardığı şeyler değildir.

Tam tersine gerekli olan fonksiyona uygun şekilde bu proteinler görevlerini yaparken aslında sonuçta ortaya çıkan işlevlerden habersizdirler. Dolayısıyla tek tek hücrelerimiz incelendiğinde

onlar sadece kendilerine sinir sistemi gibi değişik sistemler aracılığı ile gelen sinyallere yani emirlere uyarı yapmaları gerekeni yaparken ne yaptıklarının farkında değildirler. Peki sadece tek hücresi olan canlılarda durum nasıldır ? Onları dışardan yöneten sinir sistemi gibi sistemler olmadığına göre bu tek hücreli canlıların da insan hücrelerindeki benzer şekilde bilinçsiz bir hareketlilik görüntüsü vermesi gerekmez mi ? Yapılan araştırmalar durumun hiç de böyle olmadığı, yani hücrelerin hareketi, bölünmesi, farklılaşması gibi birçok değişik işlevin kendilerine ait kontrol merkezleri yani küçük akılları sayesinde gerçekleştiğini göstermektedir.

Bu konuya örnek ilginç örnekler tabiatта bol miktarda bulunabilir. Örneğin hücre içi hareketli parçalardan olan mikropplastlar hücre içinde iken sadece kendilerine gerekli sinyaller gelince hareket eder, onun dışında kendi kendilerine hareket etme-

zler, tıpkı kas hücrelerimizde olduğu gibi, dışardan bir sinyal olmadan sadece hareketsiz dururlar. Fakat mikroplastlar hücre dışına kendi hallerinde bırakıldıklarında kendi kendilerine hareket etmeye başlarlar. Diğer bir örnek hücrelerin hareketi ile ilgilidir. Hücreler dışardan bakıldığında son derece karmaşık şekilde hareket edebilir. Buna kandaki bağışıklık sistemi hücreleri verilebilir. Bu kadar karmaşık ve belli vazifelerin gerçekleşmesine vesile olacak bu hücre hareketleri kendi içlerinden yönetilmez, yine dışardan gelen farklı uyarımlarla bu gerçekleşir. Dolayısıyla hücrelerin hareketi rasgele değildir. Ayrıca hücrelerin kendilerine has bir görme sistemleri vardır. Çevrelerindeki kızılötesi ışınları fark ederek yönlerini belirleyip hareketlerini ona göre yapabilirler. Böyle bir görme işlevi son derece karmaşık ve mükemmel bir hücre beyni olmadan tabii ki gerçekleşemez.

Yukarıda verilen ve tek hücrelilerde görülen nice farklı özelliklere bakıldığında bazı araştırmacılar hücrelerde de akıl olduğunu iddia etmişlerdir. Tabii bu akıl insanlardaki gibi hür bir cüzi iradede olduğu gibi bir akıl değil, daha çok hayvanlardakine benzer bir akıldır.

Hücrelerin bölünerek çoğalırken ortaya çıkardıkları hareketlere bakıldığında, hücrelerin hem çevrelerindeki yer hem de zaman ile ilgili belli bir farkındalık içinde olduğu anlaşılır. Hücreler bölünürken belli açılarda bölünerek çoğalır bu da hücrelerin bu yer ve açı hesaplarını bir şekilde yapabildiklerinin delilidir. Ayrıca çevrelerindeki kızıl ötesi ışınlarla göre hücrelerin adeta görerek hareket etmesi incelendiğinde, hücrelerin çevrelerinde olan bitenleri değerlendirerek bir hareket şekli belirleyebilmeleri, akıl dolu bir davranış şekline delildir.

Bu davranış biçimi bazı bitkilerde de görülen ışığa doğru bilinçsiz bir yönelme yani fototaksis kadar basit bir hareket biçimi değildir.

Yapılan deneylerde hücrelerin çevresinde 2 farklı infrared ışık kaynağı konulduğunda hücrelerin ışık kaynağının gücüne göre hareket etmediği gözlemlenmiştir. Çevrelerinde 2 farklı ışık kaynağı olduğunda hücrelerin güçlü ışık kaynağına göre

hareket etmediğinin görülmesi, hücrelerin görmelerinin basit bir ışığa doğru bilinçsiz hareket şekli olmadığının delili olarak alınmıştır.

Hücreler hareket ederken birbiri ile karşılaştıklarında ortaya çıkan çarpışma da bile akıl dolu bir hareket şekli sergilenir. Birbirine benzer kardeş hücreler çarpıştıkları zaman elastik bir özellikleri olmadığı halde adeta bilardo topları gibi farklı yönlerde doğru hareket ederler. Bu hareketin mekanik bir etki tepki olmadığı bilindiğine göre o zaman bu çarpışma sonucu olan hareketin hücrelerin kendilerinin tayin ettiği hareket biçimi olduğu anlaşılabilir.

Bazı hücre deneylerinde hücrelerin üzerinde buldukları ortamlardaki çizgilere paralel hareket ettiğini göstermiştir. Örneğin cam bir ortamda mekanik bir engel oluşturmayan bir çizgi varsa hücreler buna uygun şekilde hareket ederler. Bu da hücrelerin bir şekli fark ederek ona göre hareket edebilme kararını verdiklerini gösteren bir delildir. Yine belli bir yönde hareket eden hücreler incelendiğinde hücrelerin zaman zaman adeta kol uzatır gibi hücre zarlarından iki uzantı ortaya çıkararak hangi yöne gideceklerine karar verebildikleri saptanmıştır.

İşte tüm bu akıl dolu hareketlerle donatılmış hücreler insanın emrine verilmiştir. Verilen vazifeye uygun hareket etmek için ellerinden gelen her türlü çabayı gösteren bu mikroskopik canlılardan örnek almamız gereken çok şey var gibi gözüküyor. Gerçek akıl sahipleri için bu ve benzeri örneklerde ibret alınacak çok şey var. Tabii ibret almak yeterli değil, tıpkı bu yazıdaki hücrelerin yaptığı gibi, bu geçici yurttaki varlığımızı Rabbimize tam bir teslimiyet içinde sürdürmek zorunda olduğumuzun da sürekli olarak bilincinde olmalıyız.

Kaynaklar:

*Cell intelligence, Guenter Albrecht-Buehler, Ph.D.
http://www.basic.northwestern.edu/g-buehler/
FRAME.HTM*

İBN TEYMIYYE’NİN İLİM ADAMI KİMLİĞİ VE GÜVENEBİLİRLİĞİ - İBN ARABİ MÜDAFAASI-

AHMET AÇIKGÖZ

Alim, “alamet” ve “alem” kelimeleri ile aynı kökten türemiştir. Alamet insanlara çöllerde yönlerini gösteren işaret, iki araziyi birbirinden ayıran gösterge; alem ise dağ ve bayrak gibi anlamlara gelir.[1]

Alim, alamet/gösterge gibi insanlara yönlerini gösterir, helal ve haram sisteminin sınırlarını çizer, bayrak gibi de durulması gereken yeri işaret eder. Dağ anlamına gelen alem kelimesi teşbih yoluyla alimler için de kullanılır. Nasıl alem/dağ yeryüzünün hareket ve temayülüne engel oluyorsa ümmetin arasında ki alimler de onların sapma ve inatlarına mani olurlar.[2]

İnsanların hedeflerine ulaşabilmeleri için alemlerin ne anlam ifade ettiklerini bilmeleri gerekir. Aksi bir durum yönlerini kaybetmelerine, yakınlaştıklarını zannettikleri anda uzaklaşmalarına yol açabilir. Onlara rehberlik eden alimlerin bilinirlikleri de en az alemler kadar önemlidir. Zira Allah Resulü (Sallâllhahu Aleyhi ve Selem) kötü niyetli alimlerin insanları saptıracaklarını ifade etmektedir. Bu yüzden usul-ü fetva kitaplarında bir alimin fetvası ile amel etmenin şartları sayılırken kimlik bilgilerinin bilinmesi de zikredilmektedir. Nitekim adı meşhur olmasına rağmen biyografisi meçhul kalan “Molla Miskin”in fetvalarıyla amel edilmemiştir.

Alim, sözleriyle olduğu kadar ameliyle de insanlara rehberlik etmelidir. Onu filozof ya da ideologtan ayıran temel özellik söylediklerini yaşamasıdır. Kendine mübah gördüğünü başkasına mübah, kendi için helal addettiğini başkası için de helal kabul eder.

Alim, ilmi ilahi bir emanet olarak telakki eder. Batıl tevillerden uzak durur. İnsanların yanlış bilgilendirilmeleri söz konusu olduğunda azimetle amel ederek sahih bilginin tahrif edilmesine engel olur.

Alimin ilme sadık kalmasının farklı tezahürleri vardır. En belirgin olanları ise bildikleri ile amel etmesi, tahriften uzak durması, yanlış olduğuna inandığı meseleleri tashihi ve ihlal edilen bir hakkı müdafaa etmesidir.

İslam tarihinde alimler arasında akdedilen münazaralara ve karşılıklı kaleme alınan reddiyelere bakıldığında ilme sadakatin tezahürleri belirgin bir şekilde hissedilir. Onlar muhataplarının neyi, nasıl, niçin ve hangi şartlar altında söylediklerini önemsemiş ve tenkit ettikleri şahısların ifadelerini sözün söylendiği bağlamı esas alarak değerlendirmişlerdir. Farklı bir meşrebe münatesip olsa dahi muhatabının söz ya da metnini değiştirmeden nakletmeye özen göstermişlerdir.

İlim esas itibariyle “mevhibe-i rahmani” olduğundan büyük alimler basit kabul edilebilecek meseleleri bazen bilemeyebilirler. Bu durumda kitaplara sehven yanlış bilgiler derc edilmişse tenkit ve münazaralar “zuhul” ya da “sebk-ı kalem” olan bu tür ifadelerin ayıklanmasına imkan verir. Bu yüzden ki ilmi geleneğimiz münazaraları hakikatin ortaya çıkmasına fırsat hazırlayan sebepler olarak değerlendirmiştir.

Her asırdaki birkaç tenkit ve münazara istisna edilirse bu tür ameliyeler ilim dünyası için müsbet neticelerle sonuçlanmıştır. İstisnalara gelince, bunların bir kısmı zındıklara diğer bir kısmı ise müslüman alimlere aittir. İslam tarihinde meydana gelen fikri ya da içtimai krizlerin oluşum safhalarında etkin olarak yer alan zındıklar müslüman kimliği altında özellikle nüfuz sahibi alimlerin metinlerini tahrif etmiş sonrada onlar üzerine tekfir içerikli reddiyeler yaz(dır)mışlardır. Böyle bir usul benimsemelerinin arka planında, insanları onların adlarıyla sapıklığa sürüklemek ve sevenlerinin zihinlerinde şüpheler uyandırmak vardır.

Nitekim Ahmed b. Hanbel ölüm hastalığında iken yastığının altına hileyle sapık akidevi görüşleri ihtiva eden bir metin koymuşlardır. Eğer yetişmiş talebeleri Onun sağlam akidesini bilmemiş olsalardı yastık altında buldukları metinle pekala yanlış bir yol benimseyip günaha saplanabilirlerdi.

Aynı şekilde Mecduddin Fîruzâbâdi adına Ebu Hanife'yi ret ve tekfir eden bir kitap uydurup Ebu Bekir el-Hayyad'a sunmuşlardır. Eseri mutalaa eden el-Hayyad Şeyh Mecduddin Fîruzâbâdi'yi yeren bir açıklama kaleme alıp Ona göndermiştir. Fîruzâbâdi, el-Hayyad'a şunları söylemiştir: "Eğer bu kitap seni günaha sürükleyecekse hiç bekleme onu yak. Zira o düşmanlara ait olan bir iftiradır. Ben Ebu Hanife'nin büyüklüğünü takdir edenlerden biri olduğum gibi O'nu anlatan bir ciltlik eser de telif ettim."

Zındıklar İmam Gazali'nin "İhya"sına da bazı meseleler eklemişlerdir. Bu yüzdendir ki Kadı İyaz elde ettiği bir İhya nüshasının yakılmasını emretmiştir. İmam Şa'rani "el-Bahru'l-Mevrud" adlı kitabının benzer bir kaderi paylaştığını söylemektedir.[3]

Zındıklar tarafından eserleri üzerinde en fazla tahrifat yapılan müelliflerin başında İbn Arabi gelmektedir. Fütuhât-ı Mekkiyye ve Fususu'l-Hikem başta olmak üzere bir çok eserine zındıklar tarafından ilaveler yapılmıştır. Konu ile alakalı İmam Şa'rani şöyle bir hadise nakletmektedir. Yahya b. Muhammed el-Mağribi ile karşılaşınca Ona "Fütuhât"taki Ehl-i Sünnet akidesine uymayan bazı konuları sordum. El-Mağribi İbn Arabi'nin Konya'da kendi el yazısı ile kaleme aldığı metinle karşılaştırdığı bir nüshayı çıkardı; Fütuhât'ı ihtisar ederken gördüğüm ve tereddüt edip metinden çıkardığım yanlış fikirlerin hiç birisi el-Mağribi'nin nüshasında yoktu.[4]

İbn Arabi üzerine yapılan tenkitlerin bir çoğu ya tahkik edilmeyen bu tür nüshalar esas alınarak kaleme alınmış ya da tasavvuf karşıtlarının hezeyanları doğrultusunda telif edilmiştir. Her iki usul de alim kelimesini gerçek anlam örgüsünden uzaklaştırmaktadır.

Bu makalede bir çok muasır alim tarafından "imam" kabul edilen ve mezhepler arası icmaya aykırı konularda görüşleri tercih edilen İbn

MUHYİDDİN İBNİ ARABİ HAZRETLERİ'NİN ŞAM-I ŞERİFTEKİ KABR-İ ŞERİFİ (CAMEKAN İÇİNDE) YANINDAKİ KABİRLER MAHDUMLARINA AİTTİR.

Teymiyye'nin, İbn Arabi tenkidinde benimsediği yaklaşımı ve "alim" kelimesine liyakat derecesini tahlil edeceğiz. Makale İbn Teymiyye'nin İbn Arabi'yi tenkit ederken en fazla tekrar ettiği üç konu üzerinde yoğunlaşacaktır.

HATEMÜ'L-EVLIYA

İddia: İbn Teymiyye eserlerinde hatemü'l-evliya (velilerin sonuncusu)-hatemü'l-enbiya (nebilere sonuncusu) bahsini işlerken şunları söylemektedir: Hatalı bir topluluk son nebinin diğer bütün nebilerden daha üstün olduğuna bakarak son velinin de bütün velilerden üstün olduğunu iddia etmektedir. İslam'ın erken asırlarında kullanılmayan "son veli" kavramı ilk defa Muhammed b. Ali el-Hakim et-Tirmizi tarafından telaffuz edilmiştir. Daha sonra bir gurup sufi Allah Teâlâ'yı bilme noktasında son velinin son peygamberden daha üstün olduğunu iddia etmiştir. Şeriat'a, akla, bütün nebi ve velilere muhalefet eden bu iddiayı İbn Arabi "Fütuhât" ve "Fusus"ta savunmuştur.[5]

Bu anlayışı benimseyen insanların küfrü, Yahudi ve Hristiyanların hatta Arap müşriklerin küfründen daha ileri derecedir.[6]

Gerçek: "Hatemü'l-evliya"yı "hatemü'l-enbiya"dan daha üstün görmekle itham edilen İbn Arabi, atıfta bulunulan eseri Fütuhât'ta nebi ve veli kavramları ile alakalı şunları söylemektedir: Allah Teâlâ her cinsten bir çeşidi, her çeşitten de bir şahsı seçmiştir. Buna göre insanlar arasından müminleri, müminlerden evliyalı, evliyalardan enbiyalı, enbiyalardan da resulleri seçmiş sonrada onların bir kısmını diğerlerinden daha üstün kılmıştır.[7]

İbn Arabi'ye ait olan bu ifadeler açıkça Peygamberlerin velilerden üstün olduklarını belirtmektedir.

İbn Arabi velilerin yetersiz, peygamberlerin ise kamil insanlar olduklarını anlatırken şöyle demektedir: "Sufiler haber verdikleri makam ve halleri bizzat yaşamayı şart koşarlar. Bu noktada ne bizim, ne dışımızdakilerin, ne de peygamber olmayan kişilerin bir tecrübesi vardır. Ulaşmadığımız bir makam ya da tecrübe etmediğimiz bir hal hakkında ne ben ne de benim dışımda Allah Teâlâ'nın kendilerine şeriat verdiği peygamberlerden başka birisi konuşabilir. Bu hususta konuşmak haramdır.[8]

Fütuhât'ın ilgili bölümlerinde sürekli peygamberlerin üstünlüklerine vurgu yapan İbn Arabi bir başka yerde şöyle der: "Bir gün, içerisinde sufilerin de yer aldığı bir mecliste hazır bulundum. Birbirlerine 'Musa -aleyhisselam- hangi makamda Rabbini görmeyi istemişti.' diye soruyorlardı. Birisi şevk makamında iken görmeyi istediğini söyledi. Onların bu tür konuşmaları üzerine şöyle dedim: 'Böyle yapmayın! Yolun aslı şudur; velilerin ulaştıkları en son nokta nebilere başlangıç noktalarıdır. Veli, şeriat sahibi peygamberlerin hallerinden hiç birisini yaşamamıştır. Bu yüzden biz ancak yaşadıklarımızı anlatabiliriz. Resul ve nebi değiliz dolayısıyla Musa aleyhisselamın hangi makamda iken Allah Teâlâ'yı görmek istediğini bilemeyiz.'"[9]

İbn Arabi, İbn Teymiyye tarafından atıfta bulunulan eseri Fütuhât'ta peygamberlerin insanlık aleminin en üstün varlıkları olduklarını, velayet makamının en son basamağının nübüvvet makamına başlangıç olabileceğini, yalnız peygamberlere malum olacak konularda velilerin sükut etmeleri gerektiğini söylemektedir. Bu durumda İbn Teymiyye'ye ait olan "İbn Arabi son velinin son peygamberden üstün olduğunu söylemektedir." İddiası iftira olmaktan öte hiçbir anlam ifade etmemektedir.

ÖVGÜ-TENKİT

İddia: İbn Teymiyye bir kısım insanlara şeytan ve cinlerin geldiklerini, onların ise bu gelenleri melek zannedip sözlerine itibar ettiklerini söylemektedir. Bu tür insanlara ulaşan bilginin kaynak değeri ile alakalı şu ayeti delil olarak kullanır: "Şeytanlar kendi dostlarına sizinle mücadele etmeleri için mutlaka fısıldarlar." [10]

İbn Teymiyye, İbn Arabi'nin şeytanın kendisine fısıldadığı ruhlardan olduğunu bu yüzden peygamberlere muhalefet ettiğini iddia etmektedir. Fütuhât ve Fusus başta olmak üzere İbn Arabi'nin bütün eserlerini ilhadi görüşlerin mahşeri olarak niteleyen İbn Teymiyye iddiasını şu ifadelerle teyit etmeye çalışır: "İbn Arabi, Nuh ve Hud aleyhimasselamın kavimleri ile Firavun ve diğer kafirleri övmekte [11] buna mukabil Nuh, İbrahim, Musa, Harun ve diğer rasullere ise isyan etmektedir.

Yine Cüneyd b. Muhammed, Sehl b. Abdillah et-Tüsteri gibi müslümanlar arasında saygınlıkları ile bilinen meşayihü yermekte, Hallac gibi yerilenleri övmektedir.[12]

İbn Teymiyye, İbn Arabi'nin gerçekte peygamberlik iddiasında bulunmak istediğini fakat bunun imkansız olduğunu fark edince son veli olarak ortaya çıktığını iddia etmektedir. Ona göre İbn Arabi, son velinin Allah Teâlâ'yı bilme noktasında son nebiden daha üstün olduğunu savunmaktadır. Çünkü son veli bilgiyi peygambere vahiy getiren meleğin aldığı yerden almaktadır.[13]

Gerçek: İbn Arabi'nin eserlerine bakıldığında söz konusu iddiaların tam aksini söylediği görülmektedir:

İbn Teymiyye İbn Arabi'ye gelen ilhamları şeytanın dostlarına yaptığı fısıldamalara benzetmektedir. Gerçekte ise ilham kalpte oluşan ve kişiyi amel etmeye sevkeden bir çeşit bilgidir. İlhamın meşruiyeti ise Kur'an ve Sünnet'le sabittir. Buna rağmen İbn Teymiyye bir müslümanın kalbinde oluşan bilgiyi tereddütsüz şeytanın ilkasıyla eşdeğer görmektedir. Bu bakış açısının temelinde bütünüyle "ilham" realitesini reddetmek varsa meşruiyeti Kur'an-ı Kerim'le sabit olan bir olguyu inkar etmek imani açıdan ciddi bir problemdir.

İbn Arabi'nin Firavun ve benzeri kafırları övdüğü iddiası gerçeklere aykırıdır. Zira O el-Fütuhat'ın 62. babında Fravun'un akibetiyle alakalı şöyle demektedir: "Fravun ebediyen cehennemde kalacak ateş ehliendir." İbn Arabi'nin el-Fütuhat'ı vefatından üç yıl önce kaleme aldığı yani son eserlerinden olduğu düşünüldüğünde[14] Onun, hayatının ilk yıllarında olduğu gibi son dönemlerinde de Firavun'un kafir olarak öldüğünü ikrar ettiği kesinleşmiş olur.

İbn Arabi'nin peygamberleri tenkit ettiği ifadesinin de doğruluk payı yoktur.

Zira İbn Teymiyye'nin atıfta bulunduğu el-Fütuhat'ta İbn Arabi Resulleri övmekte, onları anarken saygılı bir dil kullanmayı tenbih etmektedir: "Vaizler Allah Teâlâ'dan korkmalı, ondan haya etmeli ve ne söylediğini bilmelidirler. Vaazda felaketlerden uzak durmalıdırlar.

Melekler, peygamberlerle alakalı kıssaları bildiklerinden Allah Teâlâ ve onlar hakkında uygunsuz ifadeler işitince rahatsız olurlar. Nitekim Allah Resulü (Sallallahu Aleyhi ve Selem), bir kul yalan konuştuğunda meleğin gelen pis kokudan dolayı o kişiden otuz mil kadar uzaklaştığını haber vermektedir.

Meclisinde meleklerin hazır bulunduğunu bilen vaiz, doğru bilgiyi araştırmalı ve Allah Teâlâ'nın övgüsüne nail olan peygamberler hakkında tarihçilerinin Yahudilerden naklettikleri meselelere iltifat etmemelidir. Müfessirler şöyle-böyle dedi diyerek de bu ifadeleri Kur'an-ı Kerim'in tefsirinde kullanmamalıdır.

Hazreti Yusuf ve Davud'un kıssalarını tefsir ederken "Allah'ın eli bağlıdır." [15] diyerek Cenab-ı Hak'a iftira eden Yahudilerden yapılan asılsız rivayetleri ve Allah Resulü sallallahu aleyhi ve sellem hakkındaki fasit tevilleri tercih etmemelidir. Şayet meclisinde bu tür ifadeleri söylerse melekler ondan nefret eder ve uzaklaşırlar.

Yahudilerin peygamberler hakkındaki iftiralarını tekrar eden kişileri cehalet istila ettiğinden Allah Teâlâ'nın değil de Yahudilerin sözlerini nakletmektedirler. Vaizler her şeyden önce peygamberlerin saygınlığını korumalı ve Allah Teâlâ'ya iftirada bulunmaktan haya etmelidirler.[16]

Yukarıdaki satırlar İbn Arabi'nin peygamberlerin hukukuna ne derece önem verdiğini gözler önüne sermektedir. Onun ifadeleri İbn Teymiyye'nin iddialarından hem lafız hem de mana olarak uzaktır. Bu durumda Onu Firavun'u öven buna mukabil peygamberleri yeren bir müellif olarak takdim etmek apaçık gerçekleri tahrif etmektir.

Müslümanlar katında saygın bir yere sahip olan Cüneyd ve Sehl b. Abdillah et-Tüsteri gibi selef alimlerini yerdığı iddiasına gelince bu da doğru değildir. Zira İbn Arabi'nin eserleri bunun zıddı beyanlarla doludur. O, bu iki zatın adının geçtiği her yerde onları övmektedir. Allah Resulü sallallahu aleyhi ve sellem hallerini ve ilminde mevcut olan sıraları muhafaza eden alimleri anlatırken Ali b. Ebi Talib, İbn Abbas, Selman gibi sahabilerden sonra Şeyban-ı er-Rai gibi mutasavvıfları sayar ardından da Cüneyd ve et-Tüsteri'nin adını zikreder.

İbn Arabi'ye göre Cüneyd ve et-Tüsteri, sahabe kuşağında Hazreti Ali ve İbn Abbas gibi alim sahabilerle temsil edilen Allah Resulü'nün halini koruma, ledünni ilme ve ilahi sırra muhatap olma özelliğini devam ettiren büyük şahsiyetlerdendir. [17]

İbn Arabi, Cüneyd ve et-Tüsteri'yi Hazreti Ali gibi büyük sahabilerin takipçileri olarak görür. Bu, bir müslüman için büyük bir övgüdür. İbn Arabi telif ettiği diğer eserlerinde de Cüneyd ve et-Tüsteri'nin adını hep hayırla yad eder.

Hallac-ı Mansur (v. 309/922) meselesine gelince, İbn Arabi, İbn Teymiyye'nin iddia ettiği gibi Onu övmemiştir. Bilakis Hallac hakkında tevakkufta bulunmuş, durumunu Allah Teâlâ'ya havale etmiştir. Ayrıca Onun ilmi meselelerde sözü delil kabul edilecek birisi olmadığını da söylemiştir. [18] Bu yaklaşımda ne övgü ne de eleştiri vardır. Kaldı ki Hallac kendi devrinden sonra gelen bir çok alim tarafından müdafaa edilmiş Gazali, Razi, Kemalpaşazade gibi muhakkık alimler Onun masum olduğunu belirtmişlerdir.

VAHDET-İ VUCUD

İddia: İbn Teymiyye'nin İbn Arabi'yi tenkit ederken adeta bir slogan gibi sürekli tekrar ettiği bir konu var ki o da, vahdet-i vucut meselesidir. Israrla İbn Arabi'nin "sonradan olan bir şeyin mevcudiyetinin Allah Tela'nın varlığının aynı olduğunu" [19] söylediğini iddia etmektedir. İbn Arabi düşüncesini benimseyen Müslümanları, "sapık olmalarına rağmen" Mutezile müntesiplerinden daha hayırsız gören İbn Teymiyye onları "Kur'an'ı Kerim'i şirk kendi sözlerini ise tevhit" [20] kabul eden mülhitler olarak niteler.

İbn Teymiyye "Mecmuu'l-Fetava" başta olmak üzere hemen her eserinde İbn Arabi'nin Allah Teâlâ'yı mevcudatın aynı kabul ettiği ve ondan başka varlık tanımadığını iddia etmektedir.

İbn Arabi'ye isnat ettiği "Ondan başka varlık yoktur." görüşünü açıklarken şunları söyler. O, bu ifadeyi Allah Resulü sallallahu aleyhi ve sellem'in "sözlerin en doğrusu şair Lebid b. Rebia'nın 'Dikkat edin Allah Teâlâ'dan başka her şey batıldır/yok olacaktır.' şiirinde ve "Onun zatından başka her şey yok olacaktır." [21] ayetinde olduğu gibi eşyanın varlık ve idaresinin Allah Teâlâ'nın emriyle olduğu

anlamında kullanmamıştır. Eğer İbn Arabi ve müntesipleri bu manayı kasdetmiş olsalardı bu doğru bir anlama (eş-şuhudu's-sahih) olurdu. Fakat onlar Allah Teâlâ'nın mevcudatın aynı olduğunu iddia etmektedirler. Bu ise küfürdür. [22]

Gerçek: İbn Teymiyye'nin İbn Arabi hakkında söylediği ifadeler hata ve intihallerle doludur. Nitekim İbn Arabi kendisine isnat edilen "sonradan olan bir şeyin mevcudiyetinin Allah Tela'nın varlığının aynı olduğu" iddiasının tam aksini söylemektedir: "Alem'in Allah Teâlâ'nın dışındaki şeylerden ibaret olduğunu" bildiren İbn Arabi, varlıklara ait hakikatlerin değişmesinin de imkansız olduğuna vurguda bulunur. Buna göre "kul, kul, Rabb, Rabb, Hakk, Hakk, yaratılmış da yaratılmış olarak kalır." [23] Yani insanın Allah Teâlâ ile birleşmesi ya da beşeriyetten uluhiyete dönüşmesi imkansızdır.

Yine Fütuhat'ta "hiçbir surette yaratılmışla yaratıcının birleşemeyeceğini, kulun kul Rabb'ın da Rabb olarak kalacağını" belirtmektedir. [24]

Burada ilginç olan bir başka husus İbn Teymiyye'nin İbn Arabi'de olduğunu iddia ettiği düşüncüyü çürütürken kullandığı delillerin tamamının İbn Arabi'ye ait olmasıdır. O sadece İbn Arabi'ye ait olan metinde geçen ayet ve hadisin yerini değiştirmiştir. Konuyla alakalı İbn Arabi'nin metni şu şekildedir:

"Âlem, Allah Teâlâ dışındaki şeylerden ibaretir. Var olsun ya da olmasın varlığı mümkün olan her şey, tabiatı itibarıyla vacibu'l-vucut olan Allah Teâlâ'yı bilmenin alametidir. Zira âlemin hakikati onun yok olacak bir araz olduğunu göstermektedir. Nitekim "Onun zatından başka her şey yok olacaktır." [25] ayeti ile Allah Resulü sallallahu aleyhi ve sellem'in "Arabın söylediği en doğru şiir şair Lebid'in 'Dikkat edin Allah Teâlâ'dan başka her şey batıldır.' hadisi de âlemin yok olacağı gerçeğini belirtmektedir." [26]

İbn Teymiyye İbn Arabi'nin metnindeki ayet ve hadisin yerini değiştirmek bir de vakiayı "eş-şuhudu's-sahih" olarak isimlendirmekten başka bir şey yapmamıştır. Bu durum açıkça göstermektedir ki İbn Teymiyye İbn Arabi'nin konuyla alakalı metnini okumuş, Onun ifadelerini kendine mal ederek Ona söylemediği hezeyanları isnat etmiştir.

Sonuç: İbn Teymiyye'nin akide açısından problemli gördüğü ve bu yüzden orantısız bir şekilde tenkit ve tekfir ettiği İbn Arabi'nin metinleri ile Onun iddiaları arasında yaptığımız bu küçük mukayese göstermektedir ki İbn Teymiyye'nin tenkitleri gerçeği yansıtmamaktadır. Bu durumda üç ihtimal ortaya çıkmaktadır; ya İbn Teymiyye okuduğunu anlayamamakta ya İbn Arabi düşmanlarının iftiralmasını tahkik etmeden alıp-kullanmakta ya da Onun eserlerini okumasına rağmen ifadelerini çarpıtmaktadır.

Bu üç ihtimalden sadece birisinin gerçek kabul edilmesi dahi, İbn Teymiyye'nin ilim adamı kimliğini yaralamakta ve güvenilirliğini ortadan kaldırmaktadır.

İhtimaller tek tek tahlil edildiğinde şunlar söylenebilir: İbn Teymiyye'nin yetiştiği ortam ve verdiği eserlere bakıldığında okuduğunu anlamamasını farz etmek düşük bir ihtimaldir. İbn Arabi'nin eserlerini tahkik etmeden tenkit etmesine gelince, Şeyh-i Ekber'den her söz edişinde yukarıda tahlil edilen üç ana konuyu aynı ifadelerle sloganvari tekrar etmesi bu ihtimali güçlendirmektedir. Okuduğu metinleri önce tahrif edip sonra muharref hallerini tenkit etmesine gelince bu, ihtimalden öte bir realitedir. Çünkü İbn Teymiyye "mülhit" olarak markaladığı insanları maşer-i vicdanda mahkum edebilmek için her türlü yolu kullanmayı -adeta- meşru kabul etmektedir. İbn Arabi metinlerini tahrif edip sonra tenkit etmesinde bu kabulün etkisi inkar edilemez.

Benimsediği usul ve hadiselere yaklaşım tarzı itibarıyla bakıldığında İbn Teymiyye'nin selefçiliği ile ulemanın usul ve üslubu arasında tevhit kabul etmez farklar vardır. Bu durumda Onun için insanlara doğru bilgiyi aktaran bir bilgi kaynağı, sapmalarına mani olan bir yol gösterici gibi anlamlara gelen alim ünvanını kullanmak güç bir hal almaktadır. Zira O doğrudan ziyade yanlış bilgiye kaynaklık yapmaktadır.

İbn Teymiyye ile başlayan anlayışın müntesipleri, geçtiğimiz yüzyılda "hareket" çapında temsil imkanına ulaşmış, günümüzde ise Sünnet ve Cemaat akidesine sahip alimleri şirk ve küfürle itham eder bir işleve kavuşmuşlardır. Yeni selefiler olarak adlandırılacak bu grup İbn Teymiyye gibi tahkik edilmeyen bilgilerle kendileri dışındaki her alimi bidat, şirk ve küfürle itham etmektedir.

"Ehl-i Sünnet" akidesine sahip alimleri "ehl-i zeyğ" olarak tanıtan grup, insanların doğru bilginin kaynağına ulaşmalarına engel olmaktadır. Günümüz akademisyenlerinin zihinlerinde oluşan istifhamların önemli bir bölümü söz konusu grubun bilgi tahrifatı ile yakından ilişkilidir.

Modern dünyada yeni bir İslami Duruş belirleme gayreti içerisinde olan selefi ve modernistlerin İbn Teymiyye'yi müslümanlar için yol gösterici addetmeleri ya da İslam toplumunun yüzyüze olduğu çağdaş sorunların giderilmesinde referans kabul etmeleri, çözüm bekleyen sorunlara yenilerini eklemekten başka bir anlam ifade etmeyecektir.

Her şeyin en doğrusunu Allah Teâlâ bilir.

Dipnotlar:

- [1] Muhibbuddin Seyyid Muhammed Murtaza ez-Zebidi, Tacu'l-Arus min Cevahiri'l-Kamus, Beyrut, 1994, XVII, 498.
- [2] Bedruddin el-Ayni, el-Binaye Şerhu'l-Hidaye, Beyrut, 2000, I, 113.
- [3] Abdulvahhab b. Ahmed eş-Şa'rani, el-Yavakit ve'l-Cevahir, Beyrut, 2003, s. 16.
- [4] Bkz. eş-Şa'rani, a.g.e., s. 16; eş-Şa'rani Fütuhât'ı, "Levakıhu'l-Envari'l-Kudsiyye" ve "el-Kibritu'l-Ahmer" adlarını taşıyan iki ayrı kitapta ihtisar etmiştir.
- [5] Ebu'l-Abbas Takıyyüddin Ahmed b. Abdilhakim İbn Teymiyye, el-Furkan beyne Evliyai'r-Rahman ve Evliyai'ş-Şeytan, Beyrut, 2003, s. 102
- [6] İbn Teymiyye, el-Furkan, s. 107.
- [7] Ebu Bekir Muhyiddin Muhammed İbn Arabi, el-Fütuhâtü'l-Mekkiyye, Beyrut, ty., I, 465.
- [8] İbn Arabi, a.g.e., II, 24.
- [9] İbn Arabi, a.g.e., II, 51.
- [10] Kur'an, En'am(6): 121
- [11] Bkz. İbn Teymiyye, Kitabu'r-Redd ala'l-Mantıkiyyin, Beyrut, 2005, s. 226.
- [12] İbn Teymiyye, el-Furkan, 120-121.
- [13] İbn Teymiyye, Kitabu'r-Redd, s. 347.
- [14] Şa'rani, el-Yevakit, s. 25.
- [15] Kur'an, Maide(5): 64.
- [16] İbn Arabi, a.g.e., II, 256.
- [17] İbn Arabi, a.g.e., I, 151.
- [18] İbn Arabi, a.g.e., IV, 328.
- [19] İbn Teymiyye, el-Furkan, 122.
- [20] İbn Teymiyye, el-Furkan, 123.
- [21] Kur'an, Kasas(28): 88.
- [22] İbn Teymiyye, Mecmu'u'l-Fetava, Beyrut, ty., X, 342.
- [23] İbn Arabi, a.g.e., II, 371.
- [24] İbn Arabi, a.g.e., III, 377.
- [25] Kur'an, Kasas(28): 88.
- [26] İbn Arabi, a.g.e., III, 443.

GÜNÜMÜZ TOPLUMUNDA HANIMLARIN MÜBTELA OLDUĞU BİR VİRÜS OLAN POZİTİF AYRIMCILIK VE KAZANIMLARI?

M.ŞEVKET GÖKŞAN

Hayatımızın rehberleri olan ashabı Güzin efendilerimiz, hayatı iman ve cihad olarak addederlerdi. Dolayısı ile hayatımızın en büyük cihad meydanı olan yuvalarımızın mücahit ve mücahideleri olan eşlerin cennetleri kazandıracak cihatlarının maalesef bu günümüzde ifsat edildiği bozulmaya çözülmeye yüz tuttuğu kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmakta. Bu yazımızda hem beyefendilere hem de hanım efendilere cihadımızı ifsat eden ve hayatımızın mutsuz ve huzursuzluğunda etken olduğunu düşündüğümüz iki temel noktayı paylaşacağız.

Yaşadığımız çağımızda gerek sistemin eli ile ve gerek yozlaştırılmış ve dayatma olan toplum eli ile hanım efendilerin zihinlerinin altına yerleştirilen bir bozuk algı var. Bu algı hanım efendilerin “Bunlar Benim Haklarımdır” bunları mutlaka almalıyım eğer almazsam haksızlığa uğramış olurum dediği bazı şeylerdir. Burada konuya geçmeden bir temel tespitte bulunmakta fayda var, bir olaya bakışınızda bir meseleyi okuyuşunuzda durduğunuz yer ve baktığınız açı çok önemlidir. Mesela bir bülbülü ele alalım. Bir komünist bülbülü bir yudumluk et olarak görür. Bir kapitalist 100 liraya satacağı bir meta olarak görür ama bir Müslüman ise onun yeri dere kenarındaki kırlangıç ağacının üstünde nazlı nazlı ötmektir der.

Dikkat edilirse üçü de göz üçü de aynı şeye bakmakta ama üçünün de sonucu farklı. Evet, bizler kendi değer ve doğrularımızdan yola çıkacak olursak, deriz ki bir hanım efendi, bu ve benzer safsatalardan kurtulmadıkça kendini bulamaz ve mutluda olamaz. Bu algı ve yaklaşım bize ait olamayan batının bulanık kafalarının ve fasit hesaplarının ürünüdür. Bu nedenle de bir şeylere yeniden başlayabilmek, mutlu bir yuva tesis edebilmek veya evindeki mutsuzlukları giderebilmek için öncelikle zihni yanlış ve karmaşık şeylerden temizlemek gerek, tıpkı Kelime-i Tevhit de olduğu gibi önce “la” diyerek ne varsa çıkarmalı sonra “illa” ile doğru olanı yerine koymalıdır. Bizler “la” deyip içerdeki tüm yanlışları dışarı atmadan “illa” ile alacağımız şey sağlıklı olmaz.

Her Başarısız Erkeğin Önünde Bir Kadın Vardır

Niçin bunu dedik? Çünkü toplumumuzda “Pozitif Ayrımcılık Ve Kadın Hakları” adı altında bu zamana dek birçok sıkıntılı hastalıklar maalesef yaygınlaştırıldı. Yaygınlaştırılan bu hastalıkların peşine takılınca da hanım efendiler birçok sıkıntı ile karşı karşıya kaldılar. Mesela kadın erkek eşittir dediler; fitratta aynı güç, kuvvet ve mahiyette olmayan kadınlar, güçlerinin fevkinde sahalara itilip bir nevi şehvet malzemesi haline getirildiler. Ve de erkek düşmanlığını peydahladılar.

Erkeklerin yaptıklarını kadınlarda yapabilir diyerek güçlerinin fevkinde iş sahalarna itilerek bir nevi ucuz işçi haline geldiler. Erkeğin olduğu her sahada kadında olmalıdır dediler ve benzer şovlarla sürekli hanımlara gaz verdiler. Bu duruma muhatap hanım efendiler tabi ki kanatla değil de gazla uçmaya başladılar. Gazla uçunca da sonuçta, yere çakılmaları kaçınılmaz oldu. Baktığımızda bu şovların sonucu olarak hanım efendiler önce eşitiz dediler, daha sonra hızlarını alamayıp her sahada erkeklerin önüne geçtiler. Eskiden her başarılı erkeğin arkasında bir hanım efendi var iken, şimdi maalesef her başarısız ve işsiz erkeğin önünde bir kadın var.

Hazreti Muhammed (*Aleyhisselam*)’ın evinde bir Fatıma’yı, Fatih’in ardında Gülbahar Hatun, Kanuni Sultan’ın ardında bir Hürrem Sultan’ı görüyoruz. Ama bugün erkekler basık, sinik, başarısız, mutsuz ve mutluluğu evlerinden başka alanlarda arıyorlar ise beraberce yaşadıkları eşleri ile bir uyumsuzluk içindeler, kim kimden ne alabilir çekişmesi içinde yoruluyor ve yoğunlaşıyorlar ise burada durup bir daha düşünmeye mecburuz. Bu düşüncenin eksikliği hayatın her alanında kadınların, erkeklerle bir yarış ve kavga halinde olmalarını kaçınılmaz bir sonucu olarak karşımıza çıkarttı. Kadınlarımız aslında ezilme korkuları ile erkeklerle mücadele edince mutlu olacaklarını zannettiler. Fakat unutulmamalıdır ki “Bir Hanım Efendi Mücadele Edince Değil Aklını Kullanınca Başarılı ve Mutlu Olabilir.” Peki, kadınlarımız kadın hakları ve benzer sloganlarla didişmeye ve kavgaya girince neleri kaybettiler? Evindeki mutluluk sanatının mimarlığını erkekleşerek kadınlığını, mutluluğunu, haysiyetini, on-

urunu, masumiyetini, narinliğini, kıymetini kaybettiler ve cinselliğini erkeklere peşkeş çeken bir cinsel meta haline geldiler. Ayrıca bu düşünce ile neler kazandılar diye bir bakarsak? Erkek düşmanlığı, kibir, gurur, enaniet, ev hanımlığı düşmanlığı, ev kadını olmayı basit görme imajını kazandılar. Eskiden kadınlarımız evinin işlerini yapıyor, erkeklerimizde çalışıp seve seve evine, eşine, çocuklarına bakıyordu. Şimdi kadınlarımızın ev işi yaparken canı çıkıyor ve neden kendi işini kendi yapmıyor minnetini güdüyor oldular. Bunun bir sonucu olarak da kadın hayatından memnun değil, erkekte maalesef hayatında, işinde başarılı değil zira evinde maddi ve manevi hazzı alamayınca kendisini hayatına ve işine gereğince adapte edememekte ve gergin bir vaziyette gardını almış olarak başka alan ve sahalarada dadanmaktadır. Peki, burada kazanan kim oldu? Zamanın birinde bir deve bir yerden geçerken aşağıya eğilmiş bir ağacın dalına sürtünür o esnada ağacın üzerinde olan bir gurup serçeden erkek olanı döner ve deveye “Bana bak bir daha dikkatli geç yoksa ayaklarını kırarım” der.

Deve serçeye bakar ve serçenin bu sözlerine bir anlam veremez bir yudumluk şey der ne adına bana böyle kafa tuttu diye düşünerek giderken yaşlı bir deveye rastlar. Genç devenin düşünceli halini gören yaşlı deve “Hayırdır neden düşüncelisin” deyince genç deve “Ya biraz önce şu ağaçların altından geçerken dalları salladım üzerinde olan bir gurup serçeden biri bana bana bak bir daha dikkatli geç ve bizi rahatsız etme yoksa ayaklarını kırarım dedi. Onu anlayamadım ona kafam takıldı” der. Yaşlı, bilge deve “Yanında dişisi var mıydı?” Diye sorar. Genç deve “Evet vardı” deyince yaşlı deve “O zaman kork yapar” der. Evet, netice sen bir dişisi olarak sana verilmek istenen gaza aldanıp Dünyanı da, ahiretini de harap etme. Eşinle işveleş, cilveleş, evini eşini sev, hizmet et ki devenin ayaklarını kırma işini o yapsın, aksi halde devenin ayaklarını sen kırmak zorunda kalırsın. Sonuç olarak şunun altını çizmek istiyorum ki kâinatı yaratan Mevla hanımı hanım, erkeği de erkek olarak yaratmıştır.

Ne bir kadın erkek gibi, nede bir erkek kadın gibidir. Öyleyse kadınlarımızın bugün ki gibi mağdur ve de mazlum duruma düşmemeleri için kadınlaşmayı tercih etmeleri yeterli olacaktır. Başkaca bir kavgaya girmelerine gerek yoktur. Kadın olmanın gereklerini yaptıkları an her arzu ve ihtiyaçları ayaklarına gelecektir, aksi halde onlar her ihtiyaçlarına gitmek zorunda kalacaktır. Hayatımızdaki cihadımızın çatısı mahiyetinde olan beyefendilere gelince; yozlaşmış toplumumuzun onlara da bıraktığı maalesef bir hastalıktır

eşlerine değer vermemeleri veya verdiklerini göstermemeleri. Hani derler ya maço erkek, hâlbuki erkeklerin sultanına bir baktığımızda “O” eşlerini sever ve onlara sevgilerini anlayabilecekleri şekilde de ifade ederlerdi. Bu münasebetle her erkek **“EŞİNİN KENDİSİ İÇİN NE KADAR DEĞERLİ OLDUĞUNU ONA HİSSETTİRMELİDİR.”**

İnsanlar genelde kadınların, sevildiklerini bildikçe mutlu olduklarını zannederler. Ama aslında hanımlar, değerli olduğunu bilince mutlu olur ve sevildiğine inanırlar. Ayrıca hanım efendilerin erkeklere karşı takındıkları mücadeleci tavır ve birilerinin gazına gelmelerindeki en etken sebep, erkeğin eşine değerli olduğunu hissettirmemesidir. Kadınların değer verilmediklerine olan inancıdır. Dolayısı ile hanım efendilerin yanlış mayınlı tarlada yürümelerinde sorumlu yine erkeğin kendisidir.

Bu yanlış davranışta da sebep, erkekler dışarıda yaptıkları işleri büyük görüp hanım efendilerin evdeki işlerini küçük görmeleridir. Erkekler evdeki hanımın işini basit görünce de bunun gereğini yansıtmıyorlar. Böyle olunca da kadınlar erkeklerin gözünde değerli olabilmek adına sokağa taşılırlar. Bu yanlış gidişte doğal olarak çatışma kültürünü doğurdu. Hayatı bir kuşa benzetirsek erkek Hayat Kuşunun Kanadı İse Kadın Boynudur. Kanatsız kuş uçmaz amma, boyun kuyruk gibi algılanıp ezilip kırılırsa kuş yaşamaz. Buradan yola çıkarak diyoruz ki, Erkeklerin düştüğü ana hatalar can damarı mesabesindeki boynun narinliğini, hassaslığını, umursamayıp kuyruk gibi algılaması dolayısı ile incitmesi.

Yani bir nevi evindeki eşine hayat arkadaşına, eşya gibi bakıp öyle davranması. Bununla beraber eşine değer dermeyi ciddiye almaması. Dolayısıyla kendisine yaşadığı hayatı, cennet veya cehennem çevirecek olan eşine (toprak gibi olduğunu nasıl ki toprağa ne verirsen sana misli ile döner) gerekli ilgiyi göstermeyip ona değer verdiğini hissettirmemesi. Netice olarak, yuvada asıl olan; taş fırın erkekliği değil, idare ve mutlu olmaktır. Eşinin Senin İçin Ne Kadar Değerli Olduğunu Uygulamalarınla Ona Yaşat ki O da Sana Cenneti Yaşatsın...

Selam ve dua ile.

Bu duyguları ufak tefek gel-gitler şeklinde yaşamak kaçınılmaz bence. Söylediğim gibi hepimize olur, gelir, bir süre sonra gider.

Bazı kişilerde bu tür duygular gelir... gitmez...

Gitmeyince duygusal olaylara verilen tepkilerde artmalar olur.

Duygusal olaylara verilen tepkilerde artmalar olunca, kişi yoğunluğunu ve duygusallığını aşırı boyutlarda yaşamaya başlar.

Aşırı boyutlarda yaşamaya başlayınca çevresiyle, ailesiyle, işiyle, arkadaşlarıyla arası bozulmaya başlar.

Tüm ilişkiler bozulmaya başlayınca... tahmin edersiniz... yaşamaktan zevk almamaya başlar... sık sık ölümü aklına getirir...

...

Günün birinde hepimiz öleceğiz zaten. Yaşamayı zorlaşan ve hatta yaşamamızın mucize olmaya başladığı dünyada, niçin sık sık ölümü istemeye başlayalım ki... ?

Eğer...

...kendimizi hemen her gün, yaklaşık gün boyu süren bir üzüntü, keder, mutsuzluk, çaresizlik, sıkıntı, zavallı, neşesiz, sinirli, çökkün, boşluktaymış duygusu...vb. gibi duyguların içinde hissediyorsak ...

... eskiden zevk aldığımız işlerin çoğundan zevk alamıyorsak ... veya zevk aldığımız işlerimize karşı ilgimiz aşırı şekilde azalmışsa ...

...iştahımızda azalma veya artmalar varsa... istemediğimiz halde kilo alıyorsak veya kilo veriyorsak ...

... hemen her gün uykusuzluk çekiyorsak ... uykuya dalamıyorsak ... daldıktan sonra hemen uyanıyorsak ... gece sık sık uyanıyorsak ... her uyanmadan sonra tekrar uykuya dalmamız çok zaman alıyorsa ... çok uyuduğumuz halde sürekli uykumuzu alamadığımızı hissediyorsak ...

...etrafımızdaki herkesin fark edeceği şekilde konuşmalarımızda ve düşüncelerimizde yavaşlamalar devreye girmişse ...

...karar vermede güçlük çekiyorsak ... sürekli bir kararsızlık hali yaşıyorsak ...

... aşırı yorgun, bitkin, enerji kaybına uğramış hissediyorsak ...

...vücudumuzda nedensiz ağrılar artmışsa... nefes darlığı... yorgunluk ... baş dönmesi... mide ve bağırsakta gazlanma artmışsa ...

...kendimizi beğenmemeye başlamışsak ... hiçbir işe yaramadığımızı, kimsenin bizi artık sevmediğini sık sık düşünmeye başlamışsak ...

...kendimizi herhangi bir konuya veremiyorsak ... zihnimiz sürekli karışıkça ... en kolay şeyleri bile unutmaya başlamışsak ...

... sürekli kendimizi suçlamaya başlamışsak ... işe yaramaz hissediyorsak ...

...tabii ki sık sık ölümü aklımıza getiririz... **“Ölsem de kurtulsam...!”** demekten başka şansımız kalmaz çünkü ...

...

Depresyon tam da böyle bir şeydir sevgili okurlar...

Depressif kişi, **kendisini yalnız ve çaresiz hissederek**. Oysa yeryüzündeki insanların belki de beşte biri kendisiyle aynı duyguları paylaşıyordur da haberi bile yoktur. Ama o yine de yalnız hissetmeye devam eder.

...

Depresyon insanı öldürmeyen ama sürdüren bir hastalıktır. Hayatı burnunuzdan getirir. Yaşam kalitenizi düşürür. Oysa alınacak yardım ve tedaviyle insanlar eski sağlıklı hayatlarına kolaylıkla dönerler.

Depressif kişi, hayatı hep kendi baktığı yerden gördüğü ve yaşamını değiştirmek için çabalamadığı için aynı yerde sayıklar. **Ufak tefek hayal etme ve niyet etme çabalarını, “uğraştım... olmuyor işte...” diye yorumlar.** Halbuki **uğraşmaz aslında... ahh bir uğraşsa ... ?**

Depresyon ne soğuk algınlığıdır ne de utanılacak bir durum. Bu nedenle işin uzmanları tarafından tedavi edilmesi gereken bir hastalıktır.

Tedavide sadece ilaç kullanmak yeterli olmaz. Depresyondaki kişilerin terapötik destek almaları gerekir. Çünkü en kestirme tanımıyla **depresyon (terapötik bir tanımlamayla), kişinin hayat karşısında kendisini yenik hissetmesi durumudur.**

Hayat karşısında yenik hissetme durumu...
yani depresyon...

...yani bilinçdışınızdaki “arzu” ve “yasak” arasındaki çatışma...

Bilinçdışınızdaki çatışmaların, bilinç düzeyinize çıkarılması ve arzu ile yasak arasındaki bağın oluşturulması ile tedavi tamamlanmış olur. Uzmanlar bilinçaltı süreçlerinizde bastırılan arzuyu bulmaya çalışır... ve tedavi böylece sürer gider.

...

Depresyonda olan kişiler için iyi bir tedavi, tam anlamıyla bir iyileşme oluyor genellikle. Ama bir de depressif yapıyı bünyesine sindirmiş ve bu yapıyı kişiliğinin bir parçası gibi yaşayan insanlar var. Bunlar sürekli depresyonda gibi “mızımızlanır”lar. Ne şikayetleri biter... ne de iyileşirler...

Önerdiğimiz hiçbir şeyi yapmazlar... mümkün olsa onların yerine biz uzmanların depresyondan çıkmasını isterler. Tabii böyle bir şey mümkün olmayacağı için de depresyonlarıyla yaşamaya devam etmek zorundadırlar.

İşin iyi olan yanı, bu kişilerin aslında gerçekten bir depresyon hastası olmamalarıdır. Yani depresyonda değiller... ama kendilerini depresyonda zanneden kişilerdir... bu nedenle hayatlarını yeterince keyifli yaşayamazlar. Kendi burunlarından getirdikleri gibi etraflarındaki insanların da burunlarından getirirler. Ama tam bir depresyon olmadığı için en ana tehlike olan “intihar” girişiminde de bulunmazlar.

...

Kısaca özetlemek gerekirse, depresyonda bile olsanız, elinizden geldiğince hayatınızın iyi ve güzel taraflarını görmeye gayret edin. Depresyondayken gördükleriniz, sadece içinde bulunduğunuz ruh haliniz nedeniyle, görmek istedikleriniz olacaktır.

Görmek istedikleriniz hep kötü ve yolunda gitmeyenler olursa, hayatınızın da hep öyle olduğunu sanma yanılsamasını yaşarsınız. Ama iyi ve güzel olana odaklanırsanız, yaşamınızın iyi ve güzele doğru gittiğini fark edersiniz.

...

Elinizden geldiğince kendiniz için iyi şeyler isteyin. Ama lütfen unutmayın...! Depresyon ciddi bir tıbbi rahatsızlıktır ve mutlak surette psikolojik destek almanızı ve psikiyatriklere başvurarak iyileşmenizi gerektirir. Zamanında uzman yardımından istifade etmezseniz, kendi canınıza kıyacak kadar ileri giderseniz... veya en sevdiğiniz yakınlarınızın, kendi hayatını sonlandırma girişimini üzümlere izlemek zorunda kalırsınız...

Çevrenizde depresyonda olduğunu hissettiğiniz kişilere yapacağınız en önemli yardım, bu kişileri bir uzmana gitmeye razı etmek olmalıdır sevgili okurlar. Sadece ilaç kullanarak değil, iyi bir terapi ile hayata karşı geliştirilen bakış açısının değiştirilmesi şarttır.

Unutmayın lütfen! Allah(*Celle Celalühü*)’ın yarattığı ruhta hastalık olmaz! İnsanların bakış açılarında hastalık olur. Dolayısıyla psikoterapi desteği alan kişinin hayata bakış açısı değiştirilir. Terapiden önce sorun olanlar, terapiden sonra sorun olmaktan çıkar. Kişinin yaşam becerileri gelişir. Problem çözme yetenekleri artar. Böylece eskiden derin üzüntüler yaşayıp depresyona giren kişiler, terapiden sonra daha güçlü hisseder ve sorunların üstesinden gelmeyi öğrenir.

Sevgiler...

**Mehtap KAYAOĞLU (Psikolojik Danışman
&Psikoterapist)**

Bana ulaşmak için: (0212) 583 00 22

www.yuzlesme.tv

mehtapkayaoglu@gmail.com

<http://www.facebook.com/psk.mehtapkayaoglu>

<http://www.twitter.com/mehtapkayaoglu>

DUALAR VE ZİKİRLER

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

REBÎULÂHİR AYINDA KILINACAK BİR NAMAZ

Üçüncü Gece (2 şubat pazarı 3 şubat pazartesiye bağlayan gece) **Namazı:** Dört rekât kılınır. Her rekatta Fâtiha Sûresi'nden sonra her hangi bir sûre okunur. Namazın ardından kırk kere:

«يَا اللَّهُ يَا بَدِيعُ.»

“Ey Allâh! Ey Eşsiz Yaratan!” diye zikredilir. (Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:53)

REBÎULÂHİR AYINDA KILINACAK BİR NAMAZ

On Beşinci Gün (15 şubat cumartesi günü) **Namazı:** Bu günde kuşluk namazından sonra yedi selamla on dört rekât namaz kılınır. Her rekatta Fâtiha'dan sonra yedi kere 'Alak Sûresi (İkra Bismi Rabbike) okunur. Namazın ardından ise altmış kere:

«يَا مَلِكُ تَمَلَّكَتْ بِالْمَلَكُوتِ، وَالْمَلَكُوتُ فِي مَلَكُوتِكَ يَا مَلِكُ.»

“Ey yüce mülk sahibi! Sen bütün maddî-mânevî âlemleri sâhiplendin. Mânevî âlemler Senin yüce âlemin içerisinde gizlenmiştir. Ey yüce padişah!” diye zikreder.

Her kim bu namazı ömründe bir kere bile kılsa onun için özel bir mânevî hal hâsıl olur (mânâ âleminden hissedar olur) ve kendisine yetmiş bin yıllık ibadet sevabı yazılır. (Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:53)

AĞRIYAN YER ÜZERİNE OKUNACAK DUA

1) Übeyy ibni Ka'b (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: “Bir kere ben **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in yanındayken bir ârâbî (bedevî) gelerek: ‘Yâ **Nebiyellâh!** Benim bir kardeşim var, onun çok ağrısı sıkıntısı var’ dedi. **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

«وَمَا وَجَعُهُ»

‘Onun sıkıntısı nedir?’ diye sorunca, o kişi: ‘Onda lemem (bir tür deliliğin verdiği ızdırıp) var’ dedi.

O zaman **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

«فَأْتِنِي بِهِ.»

‘Onu bana getir’ buyurdu. O kişiyi getirip huzuruna oturtturduklarında **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Kitâb'ın Fâtihası, Bakara Sûresi'nin başından 4 âyet, ortasından şu iki âyet (Bakara 163-164), Âyete'l-Kürsî, Bakara Sûresi'nin sonundan 3 âyet (284-286), Âli 'Imrân Sûresi'nden bir âyet (18), Âraf Sûresi'nden bir âyet (54), Müminûn Sûresi'nin sonu (116-118), Cin Sûresi'nden bir âyet (3), Saffat Sûresi'nin başından 10 âyet (Taberânî'nin rivayetine göre 11 âyet), Haşr Sûresi'nin sonundan 3 âyet, İhlâs, Felak ve Nas sûrelerini de okuyup üzerine üfleyerek o kişiyi **Allâh-u**

Te'âlâ'ya sığdırdı, bunun akebinde o kişi evvelce hiçbir şikayeti yokmuş gibi sapa sağlam ayağa kalktı." (Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:21174, 35/106-107; Hâkim, el-Müstedrek, no:8269, 4/458; Ebu Ya'lâ, el-Müsned, no:1594; İbni Mâce, Tıb:46, no:3549, 4/138; Taberânî, ed-Du'â, no:1080, 2/1304-1305; İbni Sünnî, 'Amelü'l-yevmi ve'l-leyle, no:632, Süyûtî, ed-Dürri'l-mensûr, 1/148)

Âyet-i Kerîmelerin Okunuşu

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿۲﴾ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿۳﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
نَسْتَعِينُ ﴿۴﴾ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿۵﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿۶﴾﴾

﴿الْم ﴿۷﴾ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿۸﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ
الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿۹﴾ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿۱۰﴾ أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۱۱﴾﴾

﴿وَالِهَٰكُمُ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿۱۲﴾ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ
وَمَا أُنزِلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ
وَتَضْرِيغِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿۱۳﴾﴾

﴿اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا
فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ
حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿۱۴﴾﴾

﴿لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ
بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۱۵﴾ آمَنَ الرَّسُولُ
بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نَفَرَقَ بَيْنَ
أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿۱۶﴾ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا

إِلَّا وَسِعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا
وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِكْرَامًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا
بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٠﴾

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٠١﴾﴾

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ
يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ
الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٢﴾﴾

﴿فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١٠٣﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١٠٤﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ
وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٠٥﴾﴾

﴿وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿١٠٦﴾﴾

﴿وَالصَّافَاتِ صَفًا ﴿١٠٧﴾ فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا ﴿١٠٨﴾ فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا ﴿١٠٩﴾ إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ ﴿١١٠﴾
رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ﴿١١١﴾ إِنَّا زَيْنًا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِزِينَةِ
الْكَوَاكِبِ ﴿١١٢﴾ وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ﴿١١٣﴾ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَذَّفُونَ
مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ﴿١١٤﴾ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ﴿١١٥﴾ إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ
شِهَابٌ ثَاقِبٌ ﴿١١٦﴾﴾

﴿فَاسْتَفْتِهِمْ أَهْمُ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ﴿١١٧﴾﴾

﴿هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ هُوَ اللَّهُ
الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ
سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١١٩﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٠﴾﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ + وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ + إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ﴾

2) **Âişe** (Radiyallâhu Anhâ) şöyle anlatmıştır:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَتَى مَرِيضًا أَوْ أَتَى بِهِ، قَالَ: «أَذْهَبِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ، إِشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا.»

“**Rasûlullâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hasta birinin yanına geldiği ya da ona getirildiği zaman (Allâh-u Te'âlâ'ya) şöyle (dua e)derdi:

«أَذْهَبِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ، إِشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا.»

“**Ey insanların Rabbi! Bu hastalığı gider, (çünkü) şifa veren ancak Sensin. Senin şifandan başka hiçbir şifa yoktur. Öyle bir şifâ ver ki hiçbir hastalık bırakmasın.**”

(Buhârî, Tıb:39, no:5418, 5/2170; Müslim, Selâm:19, no:5836, 7/15)

Diğer bir rivayette ise **Rasûlullâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hastaya şunu okurdu:

«إِمْسَحِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ، بِيَدِكَ الشِّفَاءُ لَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا أَنْتَ.»

“**Ey insanların Rabbi! Bu şiddetli hastalığı sil düpür. Şifâ ancak Senin (kudret) elindedir, Senden başka onu açacak yoktur.**” (Buhârî, Tıb:37, no:5412, 5/2168)

3) **Osman ibni Ebi'l-'Âs** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edildiğine göre;

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّهُ شَكَاَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَعًا يَجِدُهُ فِي جَسَدِهِ مُنْذُ أُسْلِمَ، فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ضَعْ يَدَكَ عَلَى الَّذِي تَأَلَّمَ مِنْ جَسَدِكَ وَقُلْ: بِاسْمِ اللَّهِ، ثَلَاثًا، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ: أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأَحَازِرُ.»

Kendisi **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e, Müslüman olduğundan beri bedeninde hissettiği bir acıdan şikayetlenince **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ona: **“Elini vücunun ağrıyan yerinin üzerine koy ve üç kere:**

«بِسْمِ اللَّهِ.»

‘Allâh’ın adıyla (şifâ olsun) dedikten sonra yedi defa da:

«أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ.»

‘Hissettiğim ve sakındığım şeyin şerrinden Allâh’ın izzetine ve kudretine sığınırım’ de” buyurdu. (*Müslim, Selâm:24, no:5867, 7/20; Nesâi, es-Sünenü’l-kübrâ, no:10839, 6/248*)

4) İbni Abbâs (*Radiyallâhu Anhümâ*)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ عَادَ مَرِيضًا لَمْ يَحْضُرْ أَجَلُهُ فَقَالَ عِنْدَهُ سَبْعَ مَرَارٍ: أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ إِلَّا عَافَاهُ اللَّهُ مِنْ ذَلِكَ الْمَرَضِ.»

“Her kim eceli gelmemiş bir hastayı ziyâret eder de, onun yanında yedi kere:

«أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ»

‘Büyük Arş’ın Rabbi olan O büyük Allâh’tan sana şifa vermesini isteri’ derse, mutlaka Allâh-u Te’âlâ ona o hastalıktan âfiyet verir.” (*Ebû Dâvûd, Cenâiz:12, no:3108, 3/155*)

5) Ebuşşeyh (*Rahimehullâh*) **Muhammed ibni Ka’b** (*Radiyallâhu Anh*)ın şöyle anlattığını rivayet etmiştir: “Rûm diyârına gazâ için bir seriyeye sefere çıkmıştı. İçlerinden bir adam düşerek ayağı kırıldı, askerler onu taşımaya güç yetiremeyince atını yanına bağladılar, yanına biraz azık ve su da bırakarak onu terkettiler.

Onlar dönüp gidince birisi geldi ve: ‘Ne oldu sana burada?’ diye sordu. Hasta kişi: ‘Ayağım kırıldı, arkadaşlarım da beni terk etti’ deyince o kişi: ‘Elini ağrı hissettiğin yere koy ve:

﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾

‘Eğer onlar yüz çevirirlerse, sen de ki: ‘Bana yetecek olan ancak Allâh’tır. O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Ben (O’ndan gayri kimseye umut bağlamam ve kimseden korkmam, zira ben) ancak O’na tevekkül ettim. O (azametini Allâh-u Te’âlâ’dan başka kimsenin bilemeyeceği kadar) çok büyük olan Arş’ın Rabbi de ancak O’dur’” (*Tevbe Sûresi:129*) âyet-i kerîmesini oku’ dedi.

Bunun üzerine adam elini ağrıyan yerin üzerine koyup bu âyet-i kerîmeyi okur okumaz ânında iyileşti ve atına binip arkadaşlarına yetişti. (*Muhammed el-Gâfiki, Lemehâtü’l-envâr, no:970, 2/760-761; Süyûtî, ed-Dürü’l-mensûr, 7/615-616; Âlûsî, Rûhu’l-me’ânî, 10/584*)

İbni Mes'ûd (Radiyallâhu Anh)ın ashâbindan olan Muğîre ibni Şu'be (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: "Her kim uyuyacağı zaman Bakara Sûresi'nden şu 10 âyet-i kerîmeyi okursa Kur'ân'dan ezberlediklerini unutmaz, onlar da; başından 4 âyet, Âyete'l-Kürsî ve peşi sıra 2 âyet, bir de sonundan 3 âyettir." (Sa'îd ibni Mansûr, et-Tefsîr, no:138; Dârimî, 2/449; Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:2413; Süyûtî, ed-Dürrü'l-mensûr, 1/149-150)

Âyet-i Kerîmelerin Okunuşu

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿الْم * ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ * الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ * وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ * أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ * لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ + اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾

﴿لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ * آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفِرُّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ * لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾

MELEKLERİN İSTİĞFÂRINA NÂİL OLMAK İÇİN YATARKEN OKUNACAK ÇOK MÜHİM BİR ZİKİR

Enes ibni Mâlik (Radyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَالَ عِنْدَ مَضْجَعِهِ: ﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾، وَأَنَا عَلَى ذَلِكَ مِنَ الشَّاهِدِينَ، خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى سَبْعِينَ أَلْفَ خَلْقٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ لَقِمَ أَخَاهُ لُقْمَةً حَلَوَاءَ صَرَفَ اللَّهُ عَنْهُ مَرَارَةَ الْمَوْقِفِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.»

“Her kim yatacağı zaman:

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

'Allâh, şüphesiz (taksim ve tayin ettiği rızıklarla eceller, kullarına emir buyurduğu hükümler ve karşılığında vaat ettiği sevaplarla azaplar dahil hiçbir hususta) **Kendisinden başka adâleti** (icrâ ve) **ikame etmekte olan hiçbir ilâh bulunmadığı gerçeğine şahitlikte bulunmuştur.**

(O'nun büyük kudretini gören) **melekler ve ilim sahipleri** (olan peygamberler ve âlimler) **de** (aynı şahitliği ikrar etmiştir). **O** (hiç yenilmeyip daima gâlip gelen ve her işi yerli yerinde olan) **Azîz ve Hakîm olan Zat'tan başka hiçbir ilâh yoktur'** (Âli 'Imrân Sûresi:18) âyet-i kerîmesini okur. Ardından:

«وَأَنَا عَلَى ذَلِكَ مِنَ الشَّاهِدِينَ»

'Ben de buna şahitlik edenlerdenim' derse **Allâh-u Te'âlâ** (meleklerden) yetmiş bin mahluk yaratır ki, onlar kıyamet gününe kadar kendisi için istiğfar ederler. Her kim kardeşinin ağzına tatlı bir lokma koyarsa, **Allâh-u Te'âlâ** kıyamet günü mahşerin acılığını ondan engeller.” (Hâfız Ebû Bekr Muhammed ibni İbrâhîm el-Kelâbâzî el-Buhârî, Bahru'l-Fevâid / Me'âni'l-ahbâr, no:1055, 2/848; el-Hatîb, Târîhu Bağdâd, 4/85)

- YEME-İÇME İLE İLGİLİ BAZI SÜNNETLER VE DUALAR -

ÖNÜNE YEMEK GETİRİLEN KİMSENİN OKUYACAĞI DUA

Abdullâh ibni 'Amr ibni'l-Âs (Radyallâhu Anhümâ) şöyle anlatmıştır:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ فِي الطَّعَامِ إِذَا قُرِبَ إِلَيْهِ: «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيمَا رَزَقْتَنَا، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ، بِسْمِ اللَّهِ.»

“Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e bir yemek takdim edildiği zaman:

«اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْمَا رَزَقْتَنَا، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ، بِسْمِ اللَّهِ.»

‘Ey Allâh! Bize rızık olarak verdiğin şeylerde bize bereket ver ve bizi cehennem azabından koru. Allâh-u Te‘âlâ’nın adıyla (yemeğe başlarım)’ derdi.” (İbni Sünnî, ‘Amelü’l-yevmi ve’l-leyle, no:457, 216)

Ayrıca yemek sahibinin, misafirlerine yemek ikram edince onlara: “(Buyrun) yeyiniz” yahut bu manada başka sözler söylemesi müstehaptır.

YEME-İÇME ÂNINDA BESMELE ÇEKMENİN ÖNEMİ

1) Ömer ibni Ebî Seleme (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ عُمَرَ بْنِ أَبِي سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: كُنْتُ فِي حِجْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَتْ يَدِي تَطِيشُ فِي الصَّحْفَةِ، فَقَالَ لِي: «يَا غَلَامُ! سَمِّ اللَّهَ وَكُلْ بِيَمِينِكَ وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ.»

“Ben Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in terbiyesi altındaydım. (Yemekte) elim tasın içinde dolaşıyordu. Bunun üzerine (Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)) bana: ‘Ey çocuk! Besmele çek, sağ elinle ye ve önünden ye’ buyurdular.” (Müslim, Eşribe:13, no:5388, 6/109; Buhârî, Et’ime:1, no:5061, 5/2056)

2) Yemekten önce besmele çekmenin önemi hakkında Câbir ibni Abdillâh (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ فَذَكَرَ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ وَعِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: لَا مَبِيتَ لَكُمْ وَلَا عِشَاءَ، وَإِذَا دَخَلَ فَلَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ، وَإِذَا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ: أَدْرَكْتُمُ الْعِشَاءَ.»

“Kişi evine girdiği zaman, eve girerken ve yemek yerken Allâh-u Te‘âlâ’yı zikreder (besmele çeker)se, şeytan (âvânesine): ‘Sizin için (burada) geceleme ve yemek (imkânı) yoktur’ der.

Fakat kişi evine girer de, girdiği zaman Allâh-u Te‘âlâ’yı anmaz (besmele çekmez) ise o zaman şeytan: ‘Siz geceleyecek yere kavuştunuz’ der.

Kişi yemek yerken Allâh-u Te‘âlâ’yı zikretmez (besmele çekmez)se, (o zaman da) şeytan: ‘Hem geceleyecek yere, hem de akşam yemeğine kavuştunuz’ der.” (Müslim, Eşribe:13, no:5381, 6/108; Ebû Dâvud, Et’ime:16, no:3767, 3/406)

3) Yemekten önce besmele çekmenin bereketi hususunda Enes (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: أَمَرَ أَبُو طَلْحَةَ أُمَّ سُلَيْمٍ أَنْ تَصْنَعَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَعَامًا لِنَفْسِهِ خَاصَّةً ثُمَّ أَرْسَلَنِي إِلَيْهِ، فَوَضَعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ وَسَمَّى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ: «إِذْنُ لِعَشْرَةٍ»، فَأَذِنَ لَهُمْ فَدَخَلُوا، فَقَالَ: «كُلُوا وَسَمُّوا اللَّهَ»، فَأَكَلُوا حَتَّى فَعَلَ ذَلِكَ بِثَمَانِينَ رَجُلًا، ثُمَّ أَكَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعْدَ ذَلِكَ وَأَهْلُ الْبَيْتِ وَتَرَكُوا سُورًا.

“**Ebû Talha** (Radiyallâhu Anh) (eşi) **Ümmü Süleym** (Radiyallâhu Anhâ)ya, **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in kendisine has olmak üzere yemek yapmasını emretti. Sonra da beni (yemeğe çağırمام için) **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e gönderdi.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) elini (yemeğin üzerine) koydu ve onun üzerine besmele çekti. Sonra: ‘**On kişiye izin ver**’ dedi. **Ebû Talha** da onlara izin verdi de (eve) girdiler.

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): ‘**Yeyin ve besmele çekin**’ buyurdu, onlar da yediler. **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) bunu (ardarda çağırdığı) seksen kişiye daha yaptı. Bundan sonra **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ile ev sahipleri yediler, hatta (geriye) bir artık da bıraktılar.” (Müslim, Eşribe:20, no:5440, 6/119)

4) Âişe (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى، فَإِنْ نَسِيَ أَنْ يَذْكُرَ اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى فِي أَوَّلِهِ، فَلْيَقُلْ: بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ.»

“**Sizden biriniz** (yemek) **yediği zaman** (yemeğin başında) **Allâh-u Te’âlâ’nın adını zikretsin** (besmele çeksin). **Eğer** (biriniz) **yemeğin evvelinde Allâh-u Te’âlâ’nın adını zikretmeyi unutursa:**

«بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ»

‘(Yemeğin) **başında ve sonunda Allâh’ın adıyla** (yemeye başlıyorum ve bitiriyorum)’ **desin.**” (Ebû Dâvud, Et’ime:16, no:3767, 2/374)

5) Ümeyye ibni Mahşî (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ أُمِّيَّةَ بْنِ مَخْشِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَالِسًا وَرَجُلٌ يَأْكُلُ، فَلَمْ يُسَمِّ حَتَّى لَمْ يَبْقَ مِنْ طَعَامِهِ إِلَّا لُقْمَةٌ، فَلَمَّا رَفَعَهَا إِلَى فِيهِ، قَالَ: بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ، فَضَحِكَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ قَالَ: «مَا زَالَ الشَّيْطَانُ يَأْكُلُ مَعَهُ، فَلَمَّا ذَكَرَ اسْمَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ اسْتَقَاءَ مَا فِي بَطْنِهِ.»

“(Bir keresinde) **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) oturuyordu, bir adam da yemek yiyordu. Adam bir lokma kalıncaya kadar besmele çekmemişti. Son lokmayı ağzına kaldırırken:

«بِسْمِ اللَّهِ أَوْلَهُ وَآخِرَهُ»

‘(Yemeğin) başında ve sonunda **Allâh**’ın adıyla (başlıyorum)’ deyince **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) güldü ve sonra: ‘**Şeytan onunla beraber yeyip duruyordu, ne zaman ki Allâh-u Te’âlâ’nın adını zikretti, işte o anda şeytan karnındakileri kustu**’ buyurdu.” (*Ebû Dâvûd, Et’ime:16, no:3770, 3/407*)

6) Câbir (*Radiyallâhu Anh*)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ نَسِيَ أَنْ يُسَمِّيَ عَلَى طَعَامِهِ، فَلْيَقْرَأْ: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِذَا فَرَغَ.»

“**Yemeği üzerine besmele çekmeyi unutan kişi, (yemeği) bitirince İhlâs Sûresi’ni okusun.** (Böylece Allâh-u Te’âlâ’nın yemekten içmekten münezzehe olduğunu ifade eden Samed sıfatını zikretmekle, kendi muhtaçlığını ve unutkanlığını ortaya koyarak besmeleyi unutmamasının kusurunu telâfi etmeye çalışsın.)” (*İbni Sünnî, ‘Amelü’l-yevmi ve’l-leyle, no:460, 217*)

Ebû Ya’lâ (*Rahimehullâh*)ın rivayet ettiği merfû bir hadîs-i şerifte:

«مَنْ قَرَأَ لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ، أَمِنَ مِنْ كُلِّ خَوْفٍ.»

“**Lilâfi Kureyş Sûresi’ni okuyan her korkudan emin olur**” (*İbni Hacer el-Heytemî, el-İmdâd; İbni ‘Allân, el-Fütûhâtü’r-Rabbâniyye, 5/193*) buyrulduğundan tokluğun getireceği âfetlerden kurtaracağı için, bu sûrenin yemeklerden sonra okunması münâsîp görülmüştür. Bazıları yemeğin dokunmaması için yemeğe başlamadan evvel de, bu sûreyi okumayı tavsiye etmişlerdir.

İmâm-ı Nevevî (*Rahimehullâh*)ın beyanı vechile; yemeğin başında besmele çekmenin müstehap olduğu görüşünde âlimler ittifak etmişlerdir. Su, süt, bal, çorba ve diğer içecekleri içerken de yemeklerin hepsinde olduğu gibi besmele getirilir.

Mezhep âlimlerimizden ve diğer âlimlerden bir kısmına göre başkalarına bir hatırlatma olsun ve bu hususta kendisine uyulsun diye besmeleyi sesli olarak yapmak müstehaptır. Yine de en doğrusunu **Allâh-u Te’âlâ** bilir.

(Nakşî tarikatına göre gizli zikir esas olduğundan Şâh-ı Nakşibend Hazretleri’nin sofradayken sesli besmele çeken birini, sofradan kaldırdığı rivayet edilir. Bu yüzden hatırlatma yapılacaksa “Arkadaşlar besmeleyi unutmayalım” şeklinde ihtar yapıp sonra besmele gizlice okunmalıdır.)

Bilinmesi gereken en önemli şey, besmelenin şeklini ve kifâyet miktarını bilmektir. En faziletli olan “Bismillâhirrahmânirrahîm” demektir. Ama yalnız “Bismillâh” denilirse de yeterli olur ve sünnet yerine gelir.

Besmele konusunda cünub ve hayız olanlar ve başka bir halde bulunanlar eşittir yani besmele getirebilirler. Bir arada yemek yemekte olanlardan her birinin besmele getirmesi uygundur. Fakat bunlardan birinin besmelesi, diğerleri için de yeterlidir. (*İmâm-ı Nevevî, el-Ezkâr, sh:264*)

Ancak yiyenler birbiriyle irtibatı kurulamayacak derecede kalabalıkça yahut birinin besmele çektiği andan sonra gelenler varsa ya da besmele çeken yiyip kalktıktan sonra gelenler olursa, o zaman onun besmelesi diğerlerine kâfi gelmez. (İbni 'Allân, el-Fütûhâtü'r-Rabbâniyye, ilgili bölüm)

YİYECEKLERİ AYIPLAMAMAK GEREKTİĞİ

1) Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: «مَا عَابَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَعَامًا قَطُّ، إِنْ اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ، وَإِنْ كَرِهَهُ تَرَكَهُ.»

“**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hiçbir zaman yemeği ayıplamamıştır. Yemek hoşuna gitmişse onu yemiştir, hoşuna gitmemişse onu bırakmıştır.” (Buhârî, Et'ime:20, no:5093, 5/2065; Müslim, Eşribe:35, no:5501, 6/133)

Müslim (Rahimehullâh)ın başka bir rivayetinde ise hadîs-i şerîfin sonu:

«وَإِنْ لَمْ يَشْتَهِهِ سَكَتَ.»

“Eğer yemek hoşuna gitmemişse susmuştur” şeklindedir. (Müslim, Eşribe:35, no:5504, 1/134)

2) Yezîd ibni Adiyy (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ يَزِيدَ بْنِ عَدِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ، فَقَالَ: إِنَّ مِنَ الطَّعَامِ طَعَامًا أَتَحَرَّجُ مِنْهُ؟، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا يَتَخَلَجَنَّ فِي صَدْرِكَ شَيْءٌ ضَارَعَتْ فِيهِ النَّصْرَانِيَّةُ.»

“(Bir keresinde) bir adam **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e: ‘Yemeklerden öylesi var ki, (Ehl-i Kitab’ın yemeyi olduğu için) ondan rahatsız oluyorum (onu yemeyi dinen sakıncalı gibi düşünüyorum, bu durumda ne yapmalıyım)?’ diye sordu.

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) de: ‘(Ehl-i Kitab’ın yemeyini yemek helal olduğu için) içine (onların yaptığı yemekleri yemekle) **Hristiyanlığa benzedin diye bir şüphe düşmesin** (eşyada asıl olan hellaliktir, haram olmadığına dair kesin bilgin olmadığı şeylerde şüpheye düşme)’ buyurdu.” (Ebû Dâvûd, Et'ime:24, no:3786, 3/412; Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:21965, 36/297)

YEMekten SONRA OKUNACAK DUALAR

1) Ebû Ümâme (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا رَفَعَ مَائِدَتَهُ، قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ، غَيْرِ مَكْفِيٍّ وَلَا مُودَعٍ وَلَا مُسْتَعْنَى عَنْهُ، رَبَّنَا.»

“**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) sofrasını kaldırdığı zaman:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ، غَيْرِ مَكْفِيٍّ وَلَا مُودَعٍ وَلَا مُسْتَعْنَى عَنْهُ رَبَّنَا.»

'Pek çok, (riyâdan ve işittirmekten arınmış) tertemiz ve bereketli (sürekli ar-
tıp ardı arkası kesilmeyen) hamdler Allâh-u Te'âlâ'ya mahsustur. Ey Rabbimiz! (Bu
yemek) yeterli ve son olmasın (ardı arkası kesilmesin), (lütfuna) ihtiyacımız (hiç-
bir zaman) eksik olmasın. (Daima Sana rağbetli ve nimetini bekleyici olalım)' derdi."
(Buhârî, Et'ime:52, no:5142, 5/2078; Kastalânî, İrşâdü's-sârî, 12/211-212; Zekeriyâ el-Kandehlevî,
el-Kevkebü'l-mütevârî, no:5458-5459, 19/97)

"Buhârî"deki diğer bir rivayete göre ise Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ye-
mekten sonra:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَفَانَا وَأَزْوَانَا غَيْرَ مَكْفِيٍّ وَلَا مَكْفُورٍ.»

"(Verdiği nimetlerle) bizi yetindiren ve bizi (doyurup) kandıran Allâh-u Te'âlâ'ya
hamd olsun. (O'nun nimetleri) inkâr edilemez, (bizim hamdlerimiz de) yeterli görüle-
mez" şeklinde dua ederdi. (Buhârî, Et'ime:52, no:5143, 5/2078)

Not: Yemek duaları bahsi devam edecek.

ESMÂULLÂHİ'L-HÜSNÂ

ELLİ İKİNCİ İSM-İ ŞERİF «الْحَقُّ» İSM-İ ŞERİFİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-'Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve Yûsuf-u Nebhânî (Rahimehu-
müllâh)ın beyanları vechile; «الْحَقُّ» ism-i şerîfi "Ezelî ve ebedî olarak daima var olan,
mevcûdiyeti ve ulûhiyeti gerçek olan Zât" demektir.

Hak kelimesi lügatta "Bâtılın zıttı, yerine getirilen hüküm, adaleti, doğruluğu ve
varlığı sâbit olan" manalarına gelmektedir.

Esmâ-i Hüsnâ içerisindeki manası ise "Gerçek, sâbit, doğru ve varlığı kesin olan
Zât" anlamındadır.

Allâh-u Te'âlâ Kendisini:

﴿وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ﴾

"Onlar da bileceklerdir ki gerçekten Allâh, o pek açık olan Hakk'ın (O ilâhlığı
sâbit ve zâhir olan Zât'ın) ta Kendisidir" (Nûr Sûresi:25'den) âyet-i kerîmesinde, bu isimle
müsemma kılmıştır.

Halîmî (Rahimehullâh) şöyle demiştir: "Hak, inkârı mümkün olmayan, ispatı çok
açık olan ve varlığı kabul edilendir. Buna göre Allâh-u Te'âlâ'nın varlığı, kabul edilmesi
gereken şeylerin ilkidir. O'nun varlığı asla inkâr edilemez. Allâh-u Te'âlâ'nın varlığına
delalet eden deliller olmasa da O vardır. Bununla birlikte bütün varlık âlemi, zaten
O'nun varlığının apaçık delilidir."

Nitekim Allâh-u Te'âlâ bu hususlara işâreten şöyle buyurmaktadır:

﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ

هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ﴾

"İşte sana! Bu (üstün kudret ve ilim vasfı) şu sebeptir ki, gerçekten Allâh (varlığı
zorunlu ve Kendinden olan) Hakk'ın ta Kendisidir, (müşriklerin) O'nun dışında (ilâh
olarak) tapmakta oldukları ise, şüphesiz ki o, (ilâhlığı sabit olmayan hatta haddi zâ-
tında varlığı dahi düşünülmemeyen) bâtılın ta kendisidir.

Bir de muhakkak ki Allâh, (tüm varlıklara karşı üstünlük sahibi olan) **Aliyy de,** (ortaktan pek münezze ve çok büyük olan) **Kebîr de ancak O'dur.**" (Hac Sûresi:62)

﴿وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ﴾

"(Habibim! Zikirden gâfil olan bu kişilere) **de ki: 'O** (bana vahyolunan Kur'ân ve İslâm'ın getirdiği) **hak, Rabbinizden** (gelmiş)dir. (Nefislerinizin arzuladıkları ise haktan uzaktır.) **Artık dileyen inansın, isteyen de inkâr etsin.**" (Kehf Sûresi:29'dan)

﴿فَذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعَدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ﴾

"**İşte size!** (ilâhlığı hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde sâbit ve) **Hak olan Rabbiniz Allâh budur. Artık o hak** (olan Allâh'a kulluğu bıraktık)**tan sonra sapıklıktan başka ne şey vardır?!"** (Yûnus Sûresi:32)

﴿يَوْمَئِذٍ يُوفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ﴾

"**İşte o gün Allâh onlara hak ettikleri cezalarını tastamam verecektir, onlar da bileceklerdir ki gerçekten Allâh, o pek açık olan Hakk'ın** (O ilâhlığı sâbit ve zâhir olan Zât'ın) **ta Kendisidir.**" (Nûr Sûresi:25)

Hakk ism-i şerîfi Kur'ân-ı Kerîm'de **Allâh-u Te'âlâ** hakkında 10 yerde zikredilmiştir. Bunlardan 7 tanesi:

﴿ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ﴾

"(Dünyadayken birtakım bâtil mevlâların eli altında bulunduktan) **sonra onlar** (gerçek manada efendilerine ve) **Hak olan Mevlâlarına, O Allâh**(ın hüküm ve cezasını) **a döndürülmüşlerdir"** (En'âm Sûresi:62'den) âyet-i kerîmesinde olduğu gibi müfred olarak zikredilmiştir.

Bir yerde «اللَّهُ» ism-i şerîfine bitişik olarak:

﴿هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ﴾

"**İşte sana! Burada** (herkesin âciz kaldığı bu gibi durumlarda, hele de kıyâmet gününde) **yardım**(ve güç), (Kendisi) **Hak** (ve gerçeğin ta kendisi olduğu gibi, tüm kararları da hâlis bir adâlet) **olan Allâh'a âittir"** (Kehf Sûresi:44'den) şeklinde zikredilmiştir.

İki yerde de «الْمَلِكُ» ism-i şerîfiyle beraber:

﴿فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ﴾

"**İşte** (tüm emir ve yasakları geçerli olan, müjdelerine umut bağlanıp, tehditlerinden korkulan, bütün padişahların Kendisine muhtaç olduğu yegâne hükümdâr ve her şeyi bir hikmet üzere îcat etmiş) **O Melik-i Hakk olan Allâh** (ne Zât'ı, ne de sıfatları hususunda, yaratıklarından herhangi birine en ufak bir benzeyişten bile) **daima pek yüce olmuştur"** (Tâhâ Sûresi:114'den; Müminûn Sûresi:116'dan) şekliyle zikrolunmuştur.

Allâh-u Te'âlâ'nın isimlerinin dışında Kur'ân-ı Kerîm'de hak ismiyle vasıflanan yani hak (doğru) olduğuna vurgu yapılan şeyler de vardır ki bunlar; Kur'ân-ı Kerîm (Bakara:144), Kütüb-ü Semâviyye (Âli 'Imrân:3), cennet ve cehennem (A'râf:44), göklerin ve yerlerin yaratılışı (En'âm:73) ve **Allâh-u Te'âlâ'nın** vaadi gibi hususlardır. (Yûnus:55)

Hak olan Zât; varlığı yok olmayı ve değişmeyi kabul etmeyip sâbit ve mevcut olandır ki O'nun dışındaki her şey bâtıldır. Nitekim **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَصْدَقُ كَلِمَةٍ قَالَهَا الشَّاعِرُ؛ كَلِمَةٌ لَبِيدٍ: أَلَا كُلُّ شَيْءٍ مَا خَلَا اللَّهَ بَاطِلٌ.»

"Şâirin söylediği en doğru söz, Lebid'in: 'Âgâh olun! Allâh'tan başka her şey bâtıldır' sözüdür" (Buhârî, Fezâilü's-sahâbe:56, no:3628, 3/1395) hadîs-i şerîfi de bu hakikati nâtiktir.

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) bazı dualarında **Allâh-u Te'âlâ'yı** Hak ismi-şerifi ile övmüş, **Mevlâ Te'âlâ** ile alâkalı vaadleri de hak olarak vasıflamıştır. Nitekim **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ) şöyle anlatmıştır:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ يَتَهَجَّدُ، قَالَ: «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ حَقٌّ، وَقَوْلُكَ حَقٌّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَقٌّ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ، اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنْبَتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاعْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.»

"Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) gecenin bir kısmında teheccüd namazı kılmak için kalktığında:

«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ حَقٌّ، وَقَوْلُكَ حَقٌّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَقٌّ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ، اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنْبَتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاعْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.»

'Ey Allâh! Bütün hamdler sadece Sana mahsustur. Sen göklerin, yerin ve onlarda bulunanların müdebbiri (yöneticisi)sin. Bütün hamdler yalnız Senin içidir. Göklerin, yerin ve bunlarda bulunan her şeyin mülkü ancak Sana aittir.

Yine bütün hamdler yalnız Senin içindir. Sen göklerin ve yerin nûrusun. Bütün hamdler yalnız Sana âittir. Sen Hakk (gerçek varlık)sin, Senin vaadin haktır, Sana kavuşmak haktır, Senin sözün haktır, cennet haktır, cehennem haktır, Peygamberler haktır, Muhammed Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem haktır, kıyamet günü de haktır.

Ey Allâh! Ancak Sana teslim oldum, ancak Sana iman ettim, ancak Sana güven-dim, sadece Sana yöneldim, ancak Senin (desteğin)le (düşmanlara) karşı geldim ve (hükmünü inkar edenlere karşı) ancak Seni hakem kabul ettim.

Öyleyse benim evvelce yaptığım, bundan sonra yapacağım, gizlediğim ve açıkladığım bütün günahlarımı affet. (Dilediğini) ileri geçiren, (dilediğini) geri bırakan ancak Sensin. Senden başka hiçbir ilâh yoktur' (diye) d(ua ed)erdi." (Buhârî, Teheccüd:1, no:1069, 1/377)

İbni Kesîr (Rahimehullâh)ın beyanı vechile; Allâh-u Te'âlâ'nın bütün isimleri, sıfatları ve fiilleri haktır. O'na ibadet etmek haktır. O'nun kullara vaadi, azabı ve hesabı haktır ve gerçektir. Kullar hakkındaki hükmü adaletin ta kendisidir ve bu hükmünde hiçbir haksızlık yoktur.

Ulemanın beyanına göre; varlıkların yaratılışının asıl amacı olan hakkın izhârı, aynı zamanda onlardan da istenen yegâne şeydir. Kullardan istenen, onların Allâh-u Te'âlâ'yı ve sıfatlarını tanımaları, sadece O'na ibadet etmeleri, hiçbir şeyi O'na ortak koşmamaları ve yalnızca O'nu ibadet olunan tek ilâh, itaat edilen ve sevilen yegâne Zat olarak kabul etmeleridir.

Nitekim Allâh-u Te'âlâ:

﴿اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾

"Allâh'tır ancak O Zât ki, yedi (kat) göğü, yerden de onların mislini yaratmıştır. O (ilâhî) emir (kaza ve kaderden ibaret olan yaratma ve yönetme işi) o (yedi kat gökle yedi kat yeri)n (tabaka)lar(ı) arasında sürekli inmektedir. (Böylece Allâh'ın, hayat ve ölüm, zenginlik ve fakirlik, kuvvet ve acziyet gibi buyrukları tüm yaratıklarda geçerliliğini sürdürmektedir.) Tâ ki siz bilesiniz ki, gerçekten Allâh her şeye (hakkıyla gücü yeten bir) Kadîr'dir ve şüphesiz ki Allâh ilim bakımından her şeyi muhakkak çepeçevre kuşatmıştır" (Talâk Sûresi:12) âyet-i kerîmesinde bu hakîkate işaret etmiştir.

Zira Allâh-u Te'âlâ bu âyet-i kerîmede âlemi, kullarının Kendisinin yüce Zâtını, gücünün sonsuzluğunu ve ilminin her şeyi kuşattığını tanıyıp bilmeleri için yarattığını haber vermektedir ki bu da, O'nu tanımayı, isim ve sıfatlarını bilmeyi ve O'nu tevhîdi (birlemeyi) zorunlu kılmaktadır.

Başka bir âyet-i kerîmesinde de varlıkların yaratılış gâyesini açıklama sadedinde Rabbimiz:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

"Ben, cinleri ve insanları (hiçbir hikmetle değil) ancak (ve ancak Beni tanısınlar ve) Bana (hakkıyla) kulluk et(mekle mükellef edil)sinler diye yarattım" (Zâriyât Sûresi:56) buyurmuştur.

Demek ki, kullardan istenen asıl gâye kendilerini var edeni bilip tanımaları ve yalnız O'na ibadet etmeleridir.

Kulun bu ism-i şerîfle tealluku (manasını bilip, o ismin sahibi olan Allâh-u Te'âlâ ile alâka kesbetmesi); **Allâh-u Te'âlâ'**ya mânen yakınlaşmayı hedefleyerek, O'nun zikriyle her şeyi kalpten çıkarmasıyla olur. Zaten evliyâullâhtan birçoğları, bu ism-i şerîfin zikriyle kalplerinden enâniyet (benlik) duygusunu silmeye muvaffak olmuşlardır.

Ayrıca bu ism-i şerîfle alâkalanmak isteyen kişi, her dâim **Allâh-u Te'âlâ'**nin emirlerini yerine getirmekle, O'na ilticâ etmekle, her hususta **Allâh-u Te'âlâ'**nin Rabliğini gözetip kendi kulluğunun edebine lâayık olanı yapmakla bu mertebeye erişebilir.

Kulun bu ism-i şerîfle tehalluku (ahlâklanması); konuştuğu hakikatleri sözden file çıkarmasıyla ve sözlerini yalandan korumasıyla olur.

Kulun bu ism-i şerîfin hakikatiyle tehakkuku (hem hal olması) ise; sadece hakkı gözetmesi, bâtili bertarâf edip hakkı ikâme etmesiyle olur.

Bu ism-i şerîfi bilmenin faydaları hakkında şunlar söylenmiştir:

1) Akıl sahibi her insan, anne karnındaki nutfenin başlangıcından sonuna kadarki halini düşündüğünde bunun, âhîret hayatının varlığına ve peygamberlerin doğruluğuna delalet ettiğini görür. Bu durum aynı zamanda o nutfeyi yaratanın varlığına, birliğine ve mükemmel sıfatlara sahip oluşuna da delalet eder.

İşte O gerçek mülk sahibi olan **Allâh-u Te'âlâ**, bu varlıkları bir amaç olmadan yaratmaktan, onları var ettikten sonra da başı boş bırakmaktan münezzehtir. İnkârcılar **Allâh-u Te'âlâ'**nin peygamberler aracılığı ile kendilerine bir şey emretmediğini ve yasaklamadığını, **Allâh-u Te'âlâ'**nin kendilerini sevap veya azap için yeniden diriltmeyeceğini iddia ettiklerinde **Allâh-u Te'âlâ** onlara:

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا
ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ﴾

"Biz gökle yeri ve ikisi arasındakileri (gayesiz ve maksatsız bir şekilde) bâtil olarak yaratmadık. İşte sana! (Dirilmeyi ve hesaba çekilmeyi inkâr ederek) bu(nca yaratığın boşuna halk edildiğini ve herkesin yaptığının, yanına kâr kalacağını kabullenmek), o kâfir olmuş kimselerin düşüncesidir. Artık o inkâr etmiş kimseler için o (cehennem) ateş(ine gireceklerin)den dolayı büyük bir helak vardır" (Sâd Sûresi:27) kavli-i şerîfiyle gökleri ve yeri boşuna yaratmadığını ifade ederek cevap vermiştir.

Allâh-u Te'âlâ'nin düşmanları kendilerine bir peygamber geldiğini ve âhîretin hak olduğunu inkâr etmekle, aslında **Allâh-u Te'âlâ'**nin her şeyi bâtil olarak yarattığı zannına kapılmış oldukları için buna mukâbil **Allâh-u Te'âlâ** mahlûkat içerisinde ince düşünen ve bu tefekkürleriyle **Allâh-u Te'âlâ'**nin bütün bu varlıkları boşuna yaratmadığına şahitlik eden kullarından övgüyle söz etmiştir ki, bu kullar tefekkürleri ile bu gerçeği tespit edip buna şahitlik ettikten sonra bu yaratılışın, kendilerine yönelen bir takım emir ve yasakları, sevap ve azapları gerekli kıldığını ikrâr etmiş, yaptıkları dualarında da vardıkları bu hakîkati dile getirmişlerdir. Nitekim:

﴿الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿۱﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تَدْخِلِ
النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿۲﴾﴾

“O (hâlis akıl sahibi) kimseler ki ayakta duranlar, oturanlar ve yanları üzere (yaslanmış) bulunanlar halinde kişiler olarak Allâh’ı sürekli zikrederler ve (bu zikir neticesinde kalpleri uyanır da) göklerle yerin yaratılışı hakkında iyice düşünürler(sonra bu tefekkür sayesinde, Allâh-u Te’âlâ ile aralarından perdeler kalkarak şu münâcâtlarda bulunurlar):

‘Ey Rabbimiz! Sen işte bun(ca mahluk)u(mükellefler Seni bilip kulluk ederek mânevî civarında ebedî hayata nâil olacakları bir yaşam sahasına sahip olsunlar diye halkettin, yoksa boş yere, gayesiz ve) bâtil bir şey olarak yaratmadın. (Boş yere bir şey yaratmaktan ve abesle iştigalden) **tenzih Sana. Öyleyse** (mahlûkatın hakkında tefekkürü bırakmamız ve emirlerini terketmemiz durumunda hak edeceğimiz) **o (cehennem) ateşin(in) azabından bizi koru.**

Ey Rabbimiz! Gerçekten Sen kimi o ateşe girdirirsen, muhakkak ki onu(rezilliği hak ettiği için) alçak etmişindir. Zaten (inkâr eden) o zâlimler için yardımcılardan hiçbir kimse yoktur” (Âli ‘Imrân Sûresi:191-192) âyet-i kerîmelerinde bu hakikatler açıklanmıştır.

İşte son âyet-i kerîmeden anlaşıldığı üzere bunları düşünen kullar, göklerin ve yerin yaratılışının sevap ve azabı gerekli kıldığı kanaatine vardıkları için, **Allâh-u Te’âlâ’nın** azap ve cezalandırmasından yine **Allâh-u Te’âlâ’ya** sığınmışlardır. Sonra göklerin ve yerin yaratılışı hakkındaki düşünceleri onlara tekrar imanı hatırlatmış, böylece onlar:

﴿رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ﴾

“Ey Rabbimiz! Şüphesiz biz: ‘Rabbimize inanın’ diye imana çağırın (Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ve Kur’ân gibi) **yüce bir münâdî duyduk da (ona) hemen inandık.**

Rabbimiz! Öyleyse bizim için (büyük) günahlarımızı bağışla, (küçük günahlarımızı vesâir) **kötü işlerimizi de bizden ört ve bizi(m canlarımızı) iyi kullarla birlikte** (peygamberler, siddıklar, şehidler ve sâlihler zümresine dahil olarak) **vefat ettir”** (Âli ‘Imrân Sûresi:193) demişlerdir.

İşte bu kullar göklerin ve yerin yaratılışı hakkındaki tefekkürlerinin sonucu olarak, her şeyin yaratıcısı olan **Allâh-u Te’âlâ’ya** iman ettiklerini ve bütün bu mahlûkatın bâtil (boş) olarak değil de, hakkın ta kendisi olarak yaratıldığını anladıklarını böylece açıklamışlardır.

2) Allâh-u Te’âlâ’nın Zâtı ile hak olduğu ispatlandığına göre, O’nun varlığına, bütün üstün sıfatlara sahip olduğuna inanmak da en hak (doğru) olan inançtır. Burada hak olduğuna ve değişikliğe mâruz kalmadığına inanılan varlık **Allâh-u Te’âlâ’nın Zâtıdır,** dolayısıyla O’na olan inanç da haktan bâtila dönüşmeyi asla kabul etmez. O, **Hakk** ismine sahip olması itibarıyla gerçeklerin gerçeğidir. O’nu bilmek de ilimlerin en gerçeğidir. O’nu ikrar etmek ise sözlerin en gerçeğidir.

3) Her kim Allâh-u Te’âlâ’nın Hakk olduğunu hakkıyla idrak ederse, O’nun zikriyle meşgul olup mahlûkatı unuttur ve her zaman doğru yolu seçer yani yaptığı her işte insanların değil de, sadece Allâh-u Te’âlâ’nın rızasını gözetir.

4) Kul bu ism-i şerîfi zikretmenin hakikatine eriştiği zaman, sadece **Allâh-u Te'âlâ**'yı hak bilir, O'ndan gayrısının bâtil olduğunu idrak eder ve o zaman nefsinden ve onun isteklerinden kurtulur. (İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:86-87; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'izzî'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:62-63; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:333; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:517; Hâmid Ahmed et-Tâhir, el-Câmi'u li esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:82-85; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:162-165; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:280-281)

«الْحَقُّ» İSM-İ ŞERİFİNİN BAZI HAVÂSSİ

1) Bu ism-i şerîfi zikreden kişi tevhîdin hakikatine ulaşır.

2) Her kim bu ism-i şerîfi kare bir kağıt üzerine yazıp bu kağıdı avucuna koyarak seher vaktinde elini semaya doğru kaldırır, **Allâh-u Te'âlâ** onun bütün işlerine kâfi gelir.

3) Her farz namazın ardından bu ism-i şerîfi 108 kere okuyan kişi tevhîdin hakikatine ulaşır ve birçok mânevî tecellilere nâil olur.

4) Bu ism-i şerîfin içinde geçtiği:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ»

“Gerçek varlık olan ve her şeyi açığa çıkaran o Yüce Padişah **Allâh-u Te'âlâ**'dan başka ilah yoktur” zikrini her gün 100 kere zikreden kişinin işleri kolaylaşır, rızkı da bollaşır, böylece cennetin kapısını çalmış olur.

Aynı zikri günde 1000 kere okuyan kişi de, ahlâkı ve tabiatı çok hoş birisi haline gelir.

5) Bu ism-i şerîfi çokça zikreden kişi, her zaman **Allâh-u Te'âlâ**'ya itaat etmekle şerefyâb olur. Ayrıca bu kişi işlerin hakikatine muttalî olur ve bâtila gerektiği şekilde buğzeden biri olur.

6) Bu ism-i şerîfle **Allâh-u Te'âlâ**'ya yalvarmak isteyen kişi şu duayı okumalıdır:

«إِلٰهِي أَنْتَ الْحَقُّ، وَكُلُّ شَيْءٍ سِوَاكَ بَاطِلٌ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ، وَالْمُتَمَسِّكُ بِهِ وَاصِلٌ، وَقَدْ تَجَلَّيْتَ بِالْحَقِّ فِي الْأَكْوَانِ، فَعَرَفَكَ بِهَا أَهْلُ الْإِيمَانِ، وَفَرُّوا مِنَ الْبَاطِلِ وَهُوَ كَالسَّرَابِ، وَلَمْ يَزْكُنُوا إِلَى مَعْبُودٍ تَكُونُ مِنْ تَرَابٍ.»

“Ey benim ilâhım! **Hakk** olan Sensin, Senin dışındaki her şey bâtildir. Senin sözün haktır, ona yapışan (Hakk'a) vâsil olur. Sen kâinata hak ile tecellî buyurdun ki, iman ehli olanlar bu tecellî sayesinde Seni tanıdılar, serap gibi olan bâtildan kaçtılar ve topraktan yaratılmış olan hiçbir mâbûd (diye ortaya çıkan)a meyletmediler.”

(Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât ve teysîrû'l-mühimmât bi zikri esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:41-42; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:333; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:86-87; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'izzî'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:62-63; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:517; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/118-119; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:162-165, 528; İbni 'Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:281)

ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMELERİ VE HAVÂSSI

AHMED ED-DERDİR HAZRETLERİ'NE AİT ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

14. Beyt-i Şerif

وَبِالْفَتْحِ يَا فَتَّاحُ عَجَّلْ تَكْرُمًا
وَبِالْعِلْمِ نَوِّرْ يَا عَلِيمُ قُلُوبَنَا

“Ey Fettâh! (Fazl-u) kereminle (mânevî) fethi(mizi) acele nasip eyle.
Ey Alîm! Kalplerimizi ilimle pürnûr eyle.”

Bu Beyt-i Şerifin Bazı Havâssi

Bu beyt-i şerif, mânevî fetihlere nâil olmak ve kalbin nurlanması için 489 kere okunur.

15. Beyt-i Şerif

وَيَا قَابِضُ اقْبِضْنَا عَلَى خَيْرِ حَالَةٍ
وَيَا بَاسِطُ الْأَرْزَاقِ بَسِطْ لِرِزْقِنَا

“Ey Kâbız! (Vefatımız ânında) en hayırlı hal üzere
bizi(m ruhlarımızı) kabz eyle.
Ey Bâsıt! Ey rızıkları genişleten! Rızığımızı geniş eyle.”

Bu Beyt-i Şerifin Bazı Havâssi

Bu beyt-i şerif, en iyi hal üzere ölebilmek ve bol rızık içerisinde olmak için 903 kere okunur. (Ahmed es-Sâvî, Şerhu'l-Manzûmeti'd-Derdîriyye, sh:120)

ABDÛLKÂDİR EL-GEYLÂNÎ HAZRETLERİ'NİN ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMESİ

14. Beyt-i Şerif

وَيَا قَابِضُ اقْبِضْ قَلْبَ كُلِّ مُعَانِدٍ
وَيَا بَاسِطُ ابْسُطْ بَأْسْرَارِكَ الْعُلَا

“Ey Kâbız! Her inatçı (düşma)nın kalbini kabz (dar) eyle.
Ey Bâsıt! Sen bana en yüce sırlarınla genişlik ihsân eyle.”

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerifteki geçen isimlerin havâssından nasipdâr olmak için bu beyit 903 ya da 72 kere okunur ki, bu beyt-i şerîfi zikretmek hikmete ve sırlı ilimlere ulaştırır, ilim ve mânevî mârifet tahsiline (elde etmeye) yardımcı olur.

2) Her kim bu beyt-i şerîfi kendisinden veya başkasından şerleri ve karanlıkları defetmek için 1000 kere okursa, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle hiçbir şerli mahluk o gece ve günde ona zarar veremezler.

3) Bu beyt-i şerîfi okumaya devam edenlerin birçok isteği yerine gelir.

15. Beyt-i Şerîf

وَيَا خَافِضُ اخْفِضْ قَدْرَ كُلِّ مُنَافِقٍ
وَيَا رَافِعُ ارْفَعْ عَنِّي بِرَوْحِكَ أَسْأَلُ

“Ey Hâfiz! Sen her münâfiğın itibarını alçak eyle.

Ey Râfi! Senin rahmetinden diliyorum ki, beni(m makamımı) yüksek eyle.”

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerifte geçen isimlerin havâssından nasipdâr olmak için bu beyit 1481 ya da 351 kere okunur.

2) Her kim bu beyt-i şerîfi hangi niyetle 500 kere zikrederse, isteği yerine gelir.

3) Bu beyt-i şerîfi 1000 kere okuyan kişi, düşmanlarının şerrinden emin olur.

4) Her kim bu beyt-i şerîfi gecenin sonunda (imsaktan önce) 100 kere zikrederse, **Allâh-u Te'âlâ** kendisine zenginlik nasip eder ve o kişinin kıymeti artar. (Seyyid Muhammed Ali en-Nakşebendî el-Kâdirî, et-Tâil mine'l-füyûzât ve'd-delâil, sh:210)

ESMÂ-İ HÜSNÂ İÇERİSİNDEN SEÇİLMİŞ BAZI İSM-İ ŞERİFLERDEN DERLENEN ON ADET ENMÂT-I ŞERİFENİN ÜÇÜNCÜSÜ

ÜÇÜNCÜ TERKİB-İ ŞERİF VE HAVÂSSI

«الْعَلِيمُ، الْحَكِيمُ، الْبَاسِطُ، الْعَلَّامُ، الْكَرِيمُ،
الْوَهَّابُ، التَّوَّابُ، النَّصِيرُ، الْبَدِيعُ، عَلَامُ الْغُيُوبِ.»

**“Ziyâde Bilen, Hikmet Sahibi, (Dilediği Şeyleri) Genişleten, Mübâlağayla Bilen,
Kerem Sahibi, Çokça Hibe Eden, Tevbeleri Çokça Kabul Eden,
Ziyâde Yardım Eden, Eşsiz Yaratıcı, Tüm Gaybları Hakkıyla Bilen!”**

Mâü'l-'Ayneyn (Kuddise Sirruhû) bu terkib-i şerîf hakkında şöyle demiştir: “Bu on esmâ-i şerîfenin havâssı ve sırları çoktur. Bu terkib-i şerifteki isimlerle zikreden kişiye kendi zamanında hiç kimseye verilmeyen ledün ilimleri ve Rabbânî sırlar verilir.

Ayrıca o kişinin rızıkı bollaşır, ahlâkı güzelleşir, işleri düzene girer, **Allâh-u Te'âlâ** büyük bir yardımla ona yardım eder, bunlarla beraber yine **Allâh-u Te'âlâ** onun konuşma kabiliyetini ve fikirlerini çok maharetli kılar." (Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât ve tavsîfü'n-nihâyât, sh:622)

BU TERKÎB-İ ŞERİFTEKİ ESMÂ-İ HÜSNÂNIN HAVÂSSİ

«الْعَلِيمُ، الْحَكِيمُ»

- Bu iki kıymetli ism-i şerîfi zikretmek hikmete ve sırlı ilimlere ulaşmak için çok tesirlidir. Bu sırta ermek isteyen kişi halvette yer ile temas edecek şekilde kibleye karşı boynu bükük bir vaziyette oturarak bu iki ismi zikreder. Böyle yapmaya devam eden kişiye, **Allâh-u Te'âlâ** hikmet ilhâm eder, onu istediklerine nâil kılar, işlerinde ona yardım edip isteklerine ulaştıracak hikmetli birisini ona gönderir hatta himmeti nispetinde bazı melekleri bile ona yardımcı kılabilir.

- Her kimin bir konuda anlamakta güçlük çektiği ve keşfetmek istediği bir sır bulunur da bu iki ism-i şerîfi zikretmeye devam ederse, **Allâh-u Te'âlâ** o kişiye kendisine gizli kalan o konuyu anlamayı kolay eder, böylece o kişi merak ettiği konudaki hikmeti anlamış olur.

- Her kim ortasında Yâ harfi bulunan «الْعَلِيمُ، الْحَكِيمُ، الْعَظِيمُ» gibi ism-i şerîfleri misk, zâferan (safran) ve gül suyu karışımından yapılan bir mürekkeple bir kağıda yazıp su ile bozar da sonra onları aç karnına içerse, **Allâh-u Te'âlâ** onun bâtınındaki (içindeki) cismânî şehveti (haramlara karşı cinsel isteği) sakinleştirir.

-Her kim bu ism-i şerîflerde mükerrer olan Yâ harfini kendisi abdestliyen bir tarım âleti üzerine nakşedip sonra tarlayı onunla ekerse, o mahsulün bereketi fazla olur.

- Her kim bu Yâ harfini balta gibi yeri kazacağı bir âlet üzerine yazıp onunla kuyu kazarsa, **Allâh-u Te'âlâ** suyun çıkmasını kendisine müyesser kılar.

«الْبَاسِطُ، الْعَلَامُ»

- Bu ism-i şerîfleri zikreden kişiye, **Allâh-u Te'âlâ** bildiğini unutturmaz, ondan unutkanlığı giderir, ilmini ve rızıkını çok genişletir.

- «الْبَاسِطُ» ism-i şerîfini zikreden kişi **Allâh-u Te'âlâ**'yı görür gibi ibadet etme zevkine erişir.

«الْكَرِيمُ، الْوَهَّابُ»

- Bu ism-i şerîfleri zikreden kişinin **Allâh-u Te'âlâ** rızıkını çok bollatır ve malının mülkünün değerini ve bereketini artırır. Kişi bu ism-i şerîfleri zikretmeye devam ettiği müddetçe asla muhtaç olmaz.

- Ayrıca bu ism-i şerîfleri bir akik taşı üzerine nakşettirip bunu yüzük yaparak sol elinde taşıyan kişinin rızıkı artar ve insanların kalpleri ona yönelir.

- Her kim bu ism-i şerîfleri oluşturan «ك ر ي م و ه ا ب» harflerini, bu yazıldığı şekil üzere birbirinden ayrı olarak güneş koç burcundayken yani 21 mart ile 20 nisan arasındaki bir günde altın suyu, gümüş suyu ya da zâferan (safran)la bir kağıda yazıp,

o kağıdı harcama yaptığı kese ya da cüzdanına koyar, o keseden infakta bulunurken de «الْكَرِيمُ» ism-i şerîfini ebced hesabındaki rakam değeri olan 270 kere, «الْوَهَّابُ» ism-i şerîfini de 14 kere zikrederse, o kişi 1000 yıl yaşasa da **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle parası hiç tükenmez.

Not: Ancak burada dikkat edilmesi gereken önemli husus şudur ki, bu ism-i şerîflerin yazılıp içine konulduğu kese veya cüzdan belden aşağıda konulmamalıdır.

- Rızkı dar olan ve kendisine bir zaruret ârız olan kişi «الْكَرِيمُ، الْوَهَّابُ» ism-i şerîfine «ذُو الطَّوْلِ» ism-i şerîfini de ekleyerek bu üç ism-i şerîfi birlikte zikretmeye devam ederse, mutlaka **Allâh-u Te'âlâ** onun rızkını beklemediği taraftan kendisine müyesser kılar.

- Her kim bu ismi şerifleri yazıp üzerinde taşırsa hiçbir güçlük çekmeden isteklerine nasıl kolayca kavuştuğuna akıl erdiremez.

«التَّوَابُ، النَّصِيرُ»

- Bu ism-i şerîflerin sırrı çok yücedir. Bunları zikretmeye devam eden kişiye **Allâh-u Te'âlâ** çok yardım eder.

- Her kim bu ism-i şerîfleri korkunun gâlip geldiği harp zamanı gibi dönemlerde okursa, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle istenilmeyen her şeyden korunur ve asla zarar görmez.

«الْبَدِيعُ، عَلَامُ الْغُيُوبِ»

- Bu ism-i şerîfleri zikreden kişi birçok ilimlere nâil olup onları telif etmeye (birleştirmeye) muktedir kılınır.

- «الْبَدِيعُ» ism-i şerîfini zikreden kişi, konuşmasında çok belîğ (dil kaidelerine uygun ve yerli yerince konuşan) birisi olur ve kendisine sorulan sorulara doğru cevaplar verir. Ancak bu zikir insanlara hitap eden (ve vaaz yapan) kişiler hakkında uygun olur.

- Her kim «عَلَامُ الْغُيُوبِ» ism-i şerîfini «الْعَلِيمُ، الْحَكِيمُ، الْعَلَامُ» ism-i şerîfleriyle beraber zikretmeyi âdet edinirse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın ona kolay etmesiyle hiçbir zorluk çekmeden çok hikmetli konuşur, hattâ sanki kalbinden diline hikmet pınarları dökülür.

- Her kim «عَلَامُ الْغُيُوبِ» ism-i şerîfini 40 gün boyunca kokulu bir şey yemeden ve kadınlara yaklaşmadan zikretmeye devam ederse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle insanların hallerine muttalî olur, kâinatın acayıplıklarını müşâhede eder ve yaşadığı vakitte onun gibisi bulunmaz ki, bu da **Allâh-u Te'âlâ**'nın, dilediğine vermiş olduğu büyük bir ikramdır. (Ahmed el-Bûnî, Şemsü'l-me'ârif, sh:537-539; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât ve tavsîfü'n-nihâyât, sh:634; Ebû Muhammed el-Yâfi'î, ed-Dürü'n-nazîm fî Havâssı'l-Kur'âni'l-'Azîm, sh:63)